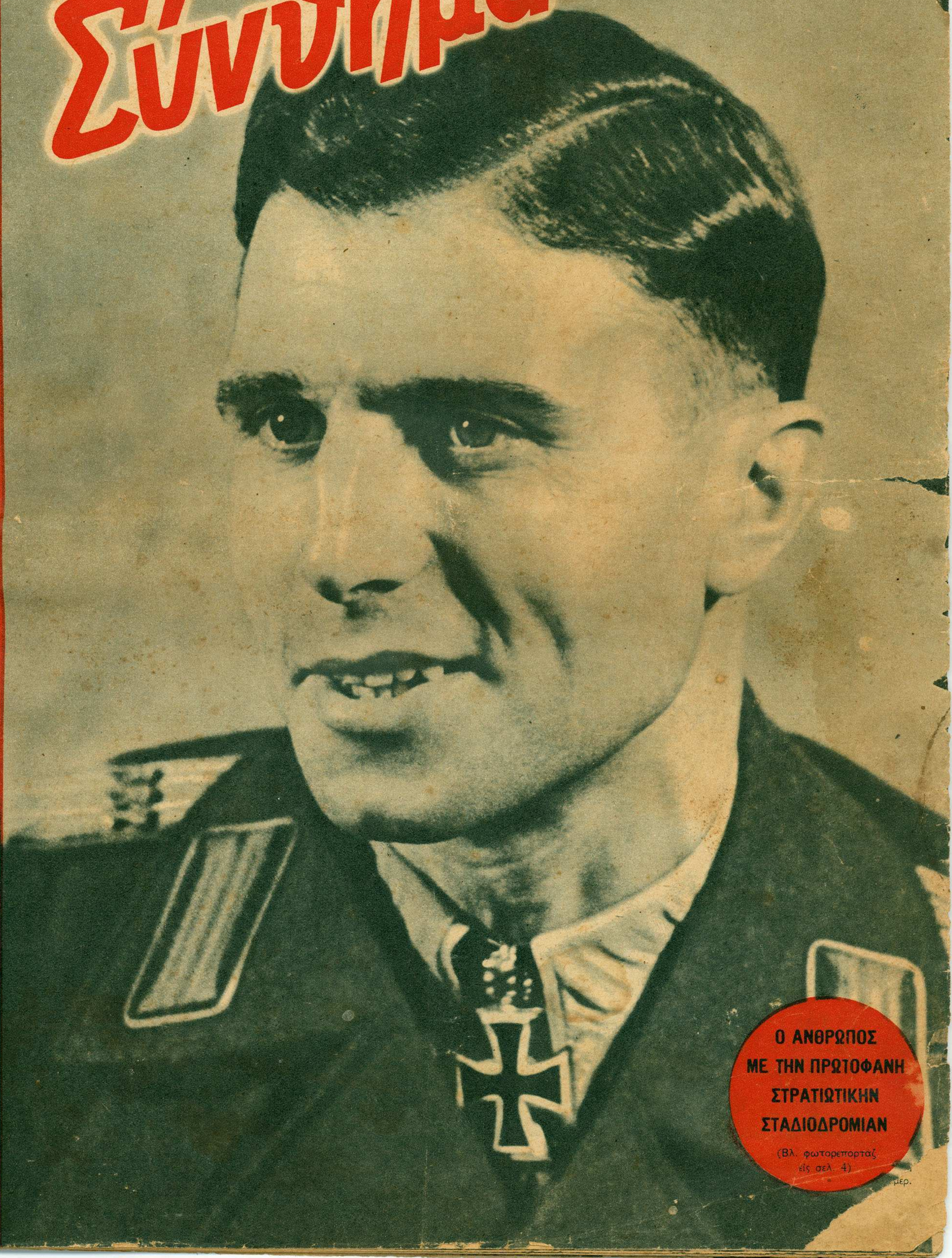

GAPIO. 7

1^{ον} ΤΕΥΧΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1943

Βελγίων 3 φρ. / Βοημία-Μοραβία 4 κορ. / Βουλγαρία 8 λέβα / Δανία 50 αδρε / Φινλανδία 4,50 μάρκα / Γαλλία 5 φρ. / Έλβετ 150 βρχ. / Ιταλία 3 λίρ. / Κροατία 10 κούνα / Κέτω-Χόρσι 25 σέντ
Νορβηγία 50 αδρε / Πορτογαλία 2 εσκ. / Ρουμανία 25 λεί / Σουηδία 55 αδρε / Ελβετία 50 ράππεν / Σερβία 6 διν. / Σλοβακία 3 κς. / Ιαπωνία 1,50 πέζ. / Τούρκια 20 κούρους / Ούγγαρια 40 φίλλερ
Νότιος Στερία 40 πφ. / Οστλανδία 40 πφ.

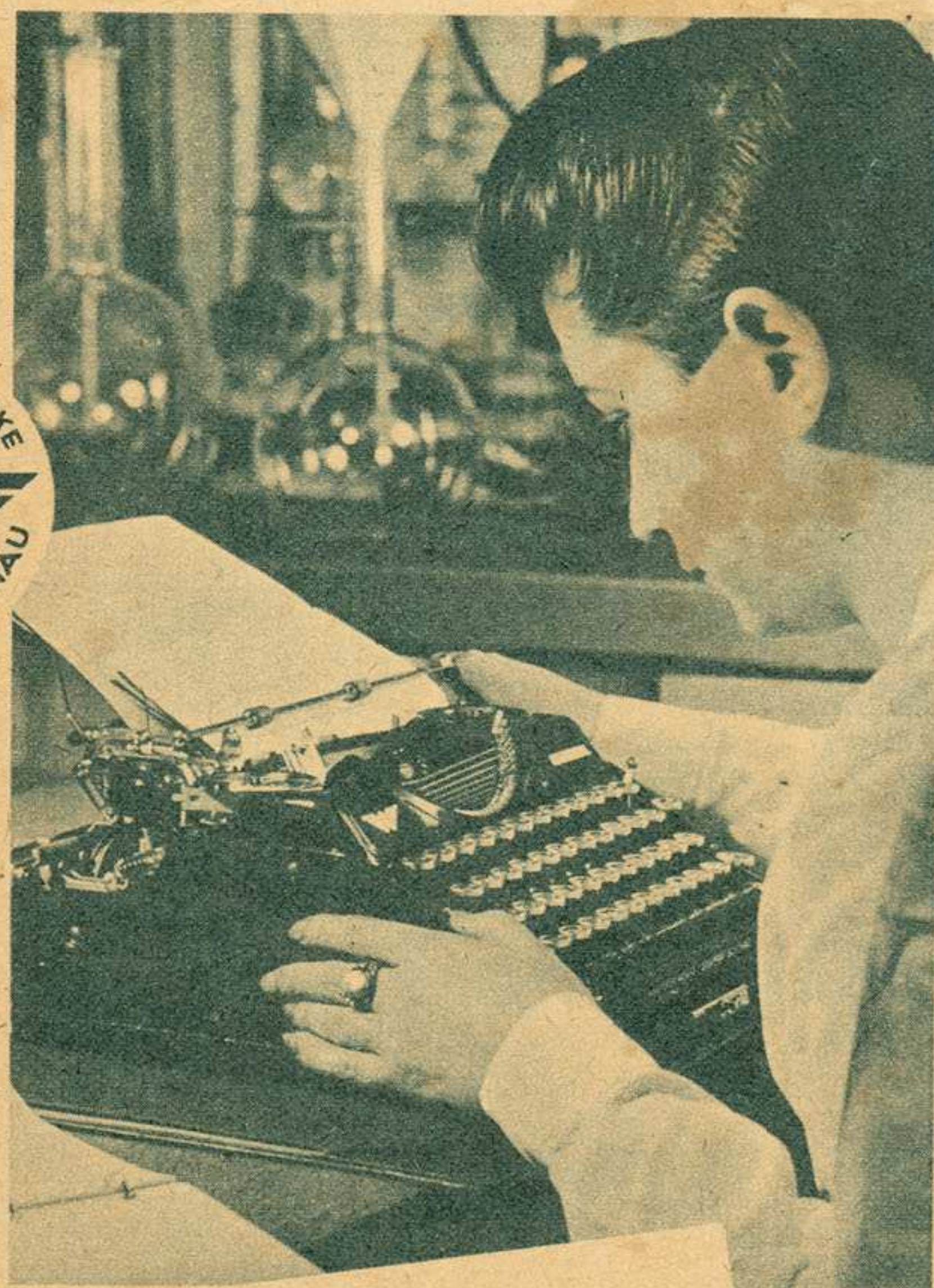
Σύνθημα

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΝ
ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΝ

(Βλ. φωτορεπορτάζ
είς σελ. 4)

μερ.

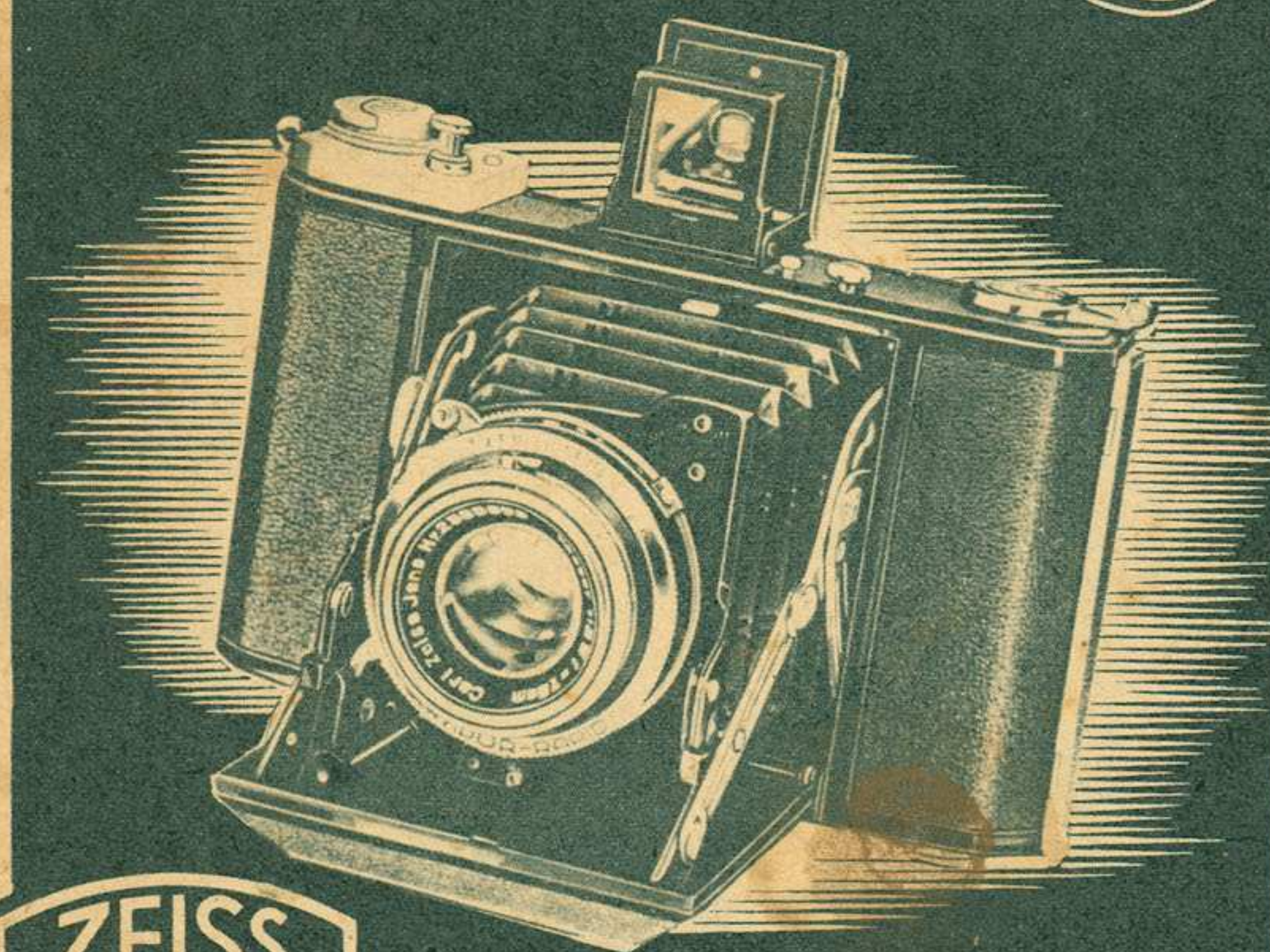

Ο συγχρονισμένος άνθρωπος

έκμεταλλεύεται κάθε τεχνική πρόοδον διά την ανάπτυξιν του. Μία τέτοια πρόοδος είναι και η γραφομηχανή στο γραφείο και στο σπίτι! Φυσικά πρέπει να έχουμε εις την διάθεσιν μας μίαν τελείαν και συγχρονισμένην μηχανήν όπως είναι η μικρή και η μεγάλη

CONTINENTAL

Ikonta

ZEISS IKON AG. DRESDEN

REPORT FROM TOKIO

Ασφαλώς είναι σπανία ή περίπτωση ενός πρεσβευτού, ο οποίος, ολίγους μόλις μήνας μετά την όχι έθελουσίαν διακοπήν της μέχρι τουδε υπηρεσίας του, ανακοινώι άπρκαλύπτως εις τόν λαόν του ότι ήτο πολύ βλακώδες να φθάσουν τα πράγματα μέχρι του πολέμου. Τήν σπανίαν λοιπόν αυτήν περίπτωσηιν εμφανίζει ο τέως 'Αμερικανός πρεσβευτής εν Τόκιο Τζόζεφ Γκρήου, ο όποιος εξέδωκε τελευταίως εις την Νέαν 'Υόρκην ένα βιβλίον με τόν τίτλον «'Εκθεσις από τόν Τόκιο».

Ο Τζόε Γκρήου είναι ένας παλαιός πεπειραμένος διπλωμάτης της «καριέρας». Πρό του πρώτου παγκοσμίου πολέμου εύρίσκετο επί μίαν δεκαετίαν εις τόν Βερολίον μέχρι της ημέρας που ήναγκάσθη να έτοιμάσθι έσπευσμένως τας άποσκευάς του και ν' αναχωρήσθι. Μετά δεκαετή παραμονήν εις τόν Τόκιο εύρέθη και έκ δευτέρου εις την αυτήν δυσάρεστον θέσιν. Τόν Δεκέμβριον του 1941 ήναγκάσθη να εγκαταλείψι αίφνιδίως τόν προφυλασσόμενον από ύψηλούς τοίχους μέγαρον της άμερικανικής πρεσβείας, του όποιου ο άνάμικτος άνατολίτικος και εύρωπαϊκός άρχιτεκτονικός ρυθμός προωρίζετο να συμβολίζη την εύτυχή συνάδελφωσιν μεταξύ 'Ανατολής και Δύσεως. Ο Γκρήου έγνώριζε καλά τούς 'Ιάπωνας. Τούτο θα έπρεπε να είναι δι' αυτόν πλεονέκτημα. Ο Ρουζβελτ, ο Χάλλ και ο Νόξ δέν έγνώριζαν τόν Ιαπωνικόν λαόν. Αυτό ήτο διά τόν Γκρήου ένα σπουδαιότατο πλεονέκτημα. Είναι γνωστόν, ότι ούτος από έτών έκρουε τόν κώδωνα του κινδύνου εναντι της άμερικανικής πολιτικής της υποτιμήσεως της 'Ιαπωνίας. 'Εξ μήνας πρό της Ιαπωνικής έπιδρομής εναντιόν του Πήρλ Χάρμπουρ, ο ίδιος ο Γκρήου εις μίαν δεξίωσιν της άριστοκρατικής λέσχης «Τόκιο Κλάμπ» — ύπαινισσόμενος ένα παλαιόν του κυνηγετικόν άτύχημα εις τας θαλάσσας της 'Ινσουλίνδης, έξ αίτίας του όποιου όλίγου δειν να κωφαθή τελείως — έλεγε υπό τύπον άστειότητος: Ξεύρετε ότι άκούω άσχημα. Δυστυχώς όμως οι έν Ουάσιγκτων άκούουν χειρότερα και από έμένα άκόμη».

«Μία τών κυρίων προϋποθέσεων έν καιρώ πολέμου είναι ή γνώσις του έχθρου, γράφει ο τέως πρεσβευτής εις τόν βιβλίον του. Ο άμερικανικός λαός έν τώ συνόλω του είναι έπικινδύνως κακώς πληροφορημένος ως προς την δύναμιν της 'Ιαπωνίας. Οι 'Ιάπωνες έγνώριζον τας άντιλήψεις μας δι' αυτούς. Ότι δηλαδή είναι άνθρωποι μικρού άναστήματος, ότι μιμούνται και, ότι εις τόν κόσμον αυτόν τών άνδρών και έθνών, δέν είναι δυνατόν να έχουν υπερβολικήν σημασίαν. 'Επείνευθημύνας εύρέθην εις την δυσάρεστον θέσιν να έρυθρίασω από έντροπήν λόγω της υπερβολικής αυτοπεποιθήσεως τών άγγλοφώνων φίλων μας εις την 'Ιαπωνίαν. 'Επί έτη όλόκληρα έπρόσεχα τόν πώς μας παρηκολούθουν οι 'Ιάπωνες. Άντελήφθην δέ την ψυχράν, άμείλικτον περιφρόνησιν τών 'Ιαπώνων αύτών προς έκείνους τών συμπατριωτών μας, οι όποιοι έκαυχισιολόγουν ως προς την ισχύν μας, χωρίς καν να έχωμεν θέσι τα θεμέλια μιάς τοιαύτης δυνάμεως ή προς έκείνους που με αυτοϊκανοποίησιν άντεμετώπιζαν την δυνατότητα ενός πολέμου κατά της 'Ιαπωνίας, χωρίς να κατανοούν ποίαν τρομακτικήν δύναμιν ένσαρκώνουν οι 'Ιάπωνες αυτοί.»

Διά τών άνωτέρω, ο Γκρήου ύπαινίσσεται τούς έρασιτέχνας πολιτικούς του Λευκού Οίκου και του άμερικανικού ύπουργείου τών 'Εξωτερικών. Άρκει, άλλωστε, να ένθυμηθώμεν τας ανακοινώσεις του 'Αμερικανού ύπουργού τών Ναυτικών Νόξ, εις τας όποιās προέβη ούτος έν έτος άκριβώς πρό της Ιαπωνικής έπιδρομής κατά του Πήρλ Χάρμπουρ: «Αι 'Ηνωμένοι Πολιτείαί είναι έτοιμοι ν' άντιμετωπίσουν την Ιαπωνικήν μπλόφαν. Ο άμερικανικός στόλος είναι έτοιμος, εις περίπτωση καθ' ήν ή 'Ιαπωνία θα προέβαινεν εις έπίθεσιν αυτοκτονίας κατά τών 'Ηνωμένων Πολιτειών.» Έκ τών λόγων αύτών άντιλαμβάνεται κανείς την θέ-

σιν του Τζόε Γκρήου μέσα εις τόν ώραίον μέγαρον της άμερικανικής πρεσβείας της όδοϋ Ταμέϊκα του Τόκιο, επί τώ άκούσματοι τών ανακοινώσεων αύτών. Βεβαίως και εις αυτόν άκόμη τόν πρεσβευτήν είχε παραμείνη άγνωστος ή πραγματική δύναμις τών 'Ιαπώνων, έν τούτοις διησθάνετο ούτος ότι ή ισχύς αυτή θα ήτο τρομακτική. Και κάτι χειρότερον όμως: Ο Γκρήου έβλεπε με άπόγνωσιν ότι ο Ρουζβελτ, μωπικώς φερόμενος, έθεώρησε ως ένδειξιν Ιαπωνικής άδυναμίας την τελευταίαν άπόπειραν τών 'Ιαπώνων προς έπίτευξιν μιάς εύρωπαϊκής συνεννόησεως, της, όποιās πρώτη έέργεια ήτο ή άποστολή χειρογράφου μνημματος του Πρίγκηπος Κονόε προς τόν 'Αμερικανόν Πρόεδρον, τόν Αύγουστον του 1941.

Με την αυτήν άπόγνωσιν βλέπει ο Γκρήου και σημερον άκόμη την έσφαλμένην και έπιπολαίαν στάσιν του Ρουζβελτ εναντι της 'Ιαπωνίας, ή όποία με τα βαρύτατα πλήγματα που κατήγαγε κατά τών 'Αμερικανών εις τόν Πήρλ Χάρμπουρ και εις τόν Ειρηνικόν, έθεμελίωσε την κολοσσιαίαν της δύναμιν. Με φωνήν προειδοποιήσεως γράφει: «Αι έκστρατείαί τών 'Ιαπώνων προς Νότον είναι καλώς μελετημέναι. Η 'Ιαπωνία είναι σημερον ισχυρότερα ή άλλοτε ποτέ. Αι κατακτήσεις αύται είναι κατά πολύ μεγαλύτεραι, από ό,τι ήθέλησαμεν ποτέ να διασαφηνίσωμεν εις τόν ίδιον τόν έαυτόν μας. Έχουν πλέον ή δεκαπλάσιαν έκτασιν από έκείνην της Ιαπωνικής έπικρατείας πρό ενός έτους. Αύται περιλαμβάνουν διαφόρους γεωγραφικάς περιφέρειας, άνυπολογίστους βοηθητικάς δυνάμεις και εκατομμύρια ανθρώπων, τόν μέγιστον μέρος τών όποίων είναι εύπλαστον και υπάκουον.»

Ολίγον πρό της έπίθεσεως κατά του Πήρλ Χάρμπουρ τόν μεγαλύτερον μέρος τών Βορειοαμερικανών, συμπεριλαμβανομένων και αύτών τών ύπευθύνων πολιτικών άνδρών του «Στάιητ Ντεπάρτμαν» (ύπουργείου τών 'Εξωτερικών), έπίστευον σοβαρώς ότι έν περιπτώσει πολέμου εις τόν Ειρηνικόν αι 'Ηνωμένοι Πολιτείαί ήσαν εις θέσιν έντός τριών μόλις μηνών να μεταβάλλουν την 'Ιαπωνίαν εις σωρδόν έρείπιών. Φαίνεται δέ ότι ο Γκρήου ήκουσε και τόν 1943 άκόμη εις την πατρίδα του παρομοίας μωράς και έσφαλμέναις άπόψεις άναφορικώς με τούς 'Ιάπωνας και την άμερικανικήν ισχύν. Διότι άλλως δέν έξηγούνται οι κατωτέρω λόγοι προς τούς συμπατριώτας του:

«Γνωρίζω την 'Ιαπωνίαν. Γνωρίζω πολύ καλά τούς 'Ιάπωνας. Δέν θα καταρρεύσουν. Δέν θα καταρρεύσουν ούτε ήθικώς, ούτε φυσικώς, ούτε οικονομικώς, άκόμη και την στιγμήν όπου θα εύρέθουν έμπρός εις μίαν ήτταν. Θα σφίξουν άκόμη περισσότερον την ζώνην, θα περιορίσουν τόν φαγητόν των από ένα εις μισόν πιάτο ρύζι και θα συνεχίσουν τόν άγώνα μέχρι του πικρού τέλους... Ο Ιαπωνικός στρατός έχει έπιτελέσει ένα μεγάλο βήμα προς τα έμπρός εναντι τών έχθρών του εις την 'Ανατολικήν 'Ασίαν, καθ' όσον διαθέτει την πείραν του σκληρού πενταετούς άγώνος εις την Κίνα. Εις τόν πειραματικόν αυτό πεδión, άνεξαρτήτως τών θυσιών, οι 'Ιάπωνες συνεκρότησαν ένα πεπειραμένον στρατόν που έξηλθεν από την μεγαλυτέραν τών στρατιωτικών σχολών — από τόν πόλεμον... Ο Ιαπωνικός στρατός ίσταται πρό τών πυλών μας εις τας 'Αλεούτας... Ο Ιαπωνικός στρατός και τόν Ιαπωνικόν έθνος έχουν συγχωνευθή εις έν και τόν αυτό, ούτως ώστε είναι δύσκολον να καθορίση κανείς που άρχίζει ο ένας και που τελειώνει τόν άλλο.»

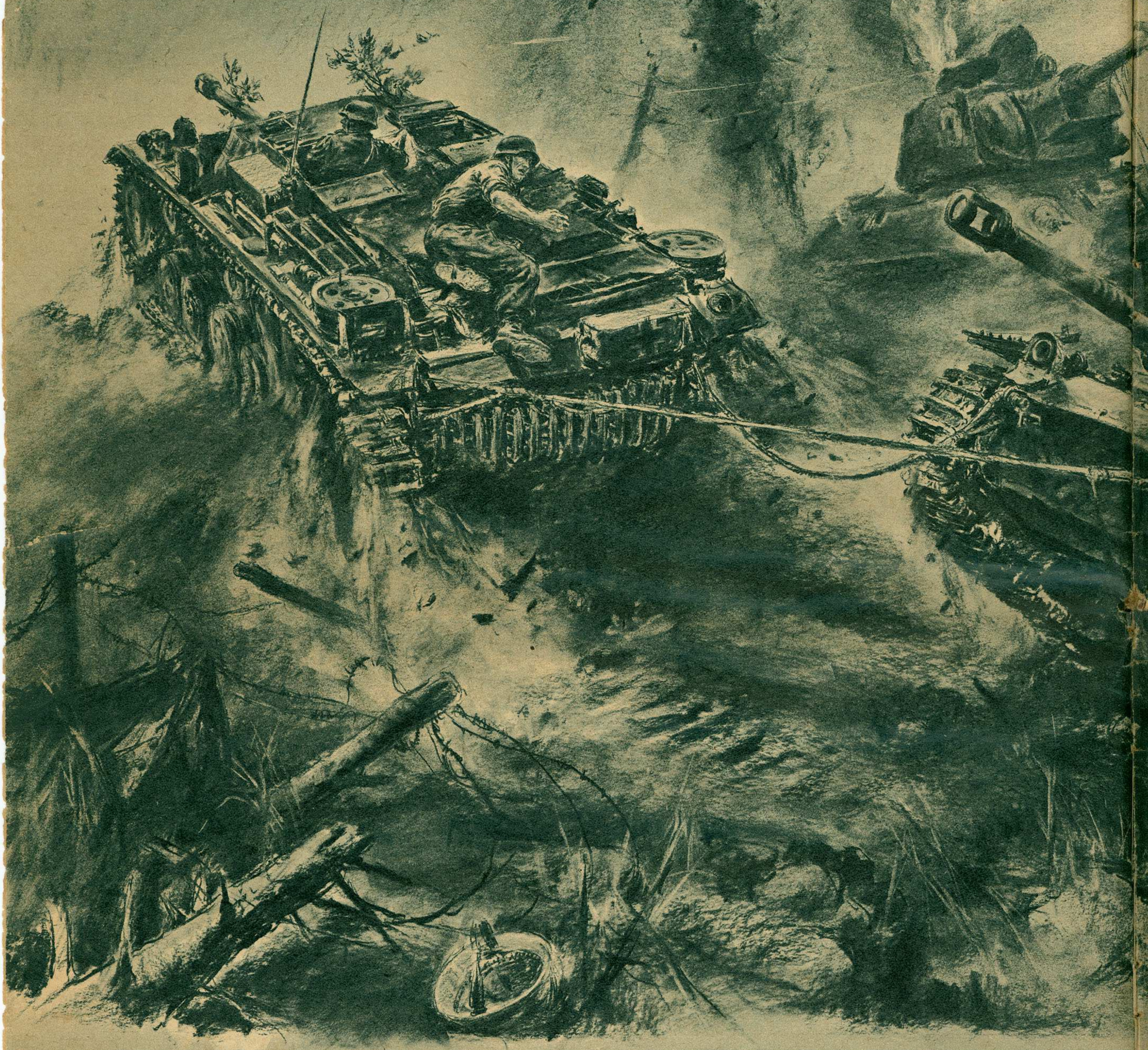
Αυτοί είναι οι λόγοι του Τζόε Γκρήου. Γνωρίζει καλά τόν τι λέγει, μολονότι ο Ρουζβελτ δέν ήθελε και δέν θέλει να τόν πιστεύσθι. Όποιος δέ θελήσθι να υποτιμήσθι τόν Ιαπωνικόν παράγοντα εις τας διαφόρους φάσεις του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, θα φθάσθι άσφαλώς εις τούς αυτούς έσφαλμένους λογαριασμούς, τών όποίων τόν άποτέλεσμα θα όμοιάσθι προς τόν Πήρλ Χάρμπουρ και την Σιγκαπούρην. Γ. Β.

ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΥΝΙΔΑ

«ΙΠΤΑΜΕΝΑ ΦΡΟΥΡΙΑ» ΥΠΕΡΑΝΩ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. Όλιγα λεπτά μετά την επίδρομή των αμερικανικών βομβαρδιστικών. Ένας Γάλλος βοηθητικός αστυνόμος μεταφέρει ένα τραυματισμένο παιδάκι εις έναν εκεί πλησίον εύρισκόμενον σταθμόν πρώτων βοηθειών. (Βλ. περισσότερα εις τὸ φωτορεπορτάζ τῆς σελίδος 14).

Φωτ. τοῦ πολεμικοῦ ἀνταποκριτοῦ Βουντσάμμερ.

ΕΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΕΞΗΝΤΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΕΠΙΛΟΧΙΟΥ ΠΟΥ ΚΑΤΕ-
ΣΤΡΕΨΕΝ ΕΞΗΝΤΑ ΣΟΒΙΕΤΙΚΑ ΧΑΛΥΒΔΙΝΑ ΤΕΡΑΤΑ

Το «Σύνθημα» δημοσιεύει κατωτέρω μίαν συνέντευξιν με ένα στρατιώτην, τοῦ ὁποίου ἡ σταδιοδρομία εἶνε πρωτοφανὴς εἰς τὰ χρονικά τῆς πολεμικῆς ἱστορίας. Πρὸ πέντε μηνῶν ἔφυγε διὰ τὸ ἀνατολικὸν μέτωπον ὡς ἀπλοῦς ἐπιλοχίας, χωρὶς κανένα παράσημον ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ σήμερον ἐτιμήθη μετὰ τὸ ἀνώτατον γερμανικὸν στρατιωτικὸν παράσημον τοῦ Σταυροῦ τῶν Ἱπποτῶν μετὰ φύλλα δρυὸς, χάρις εἰς τὴν γενναϊότητα καὶ ἐτοιμότητα πνεύματος ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ.

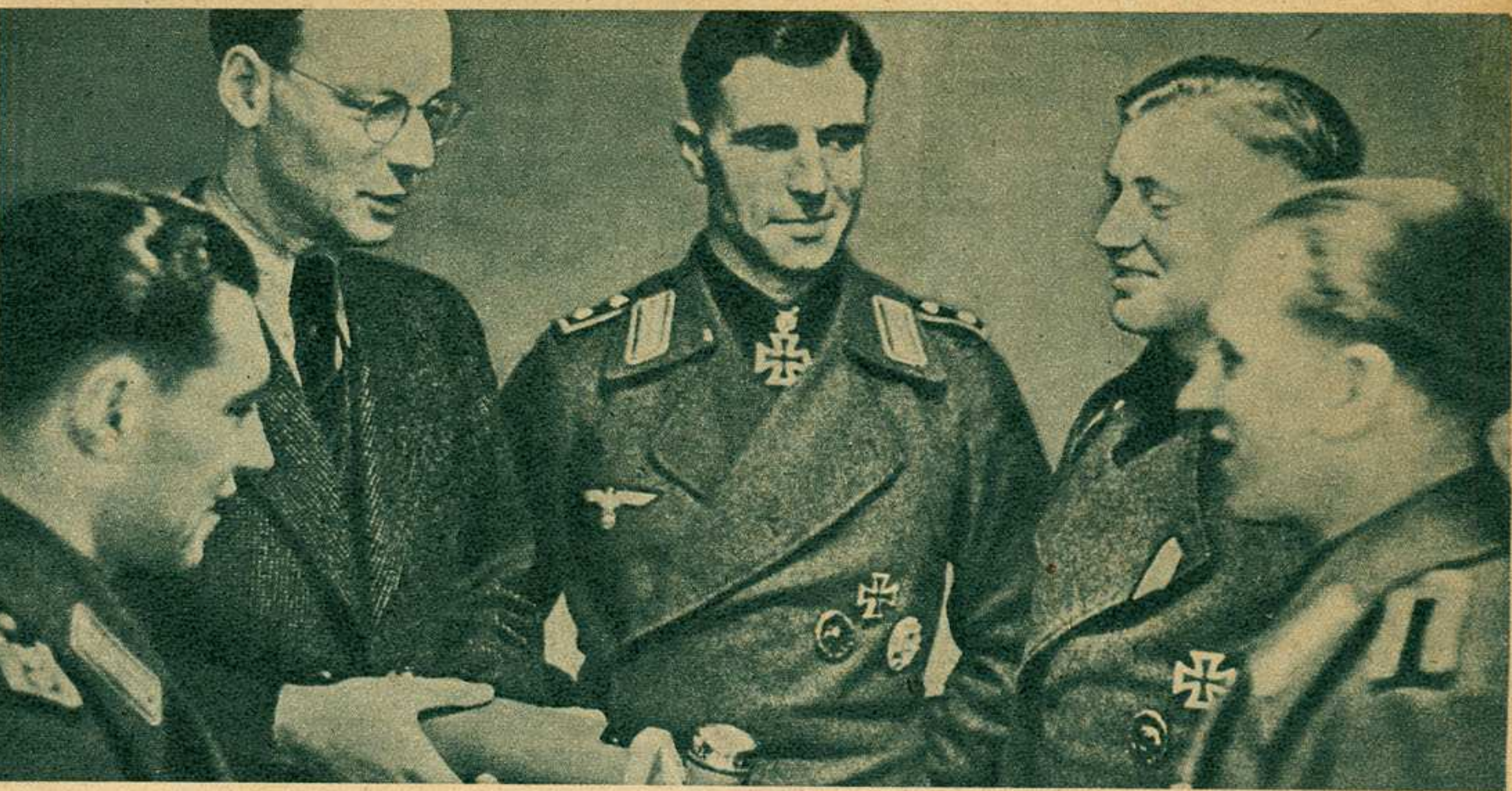
ΠΑΡΑ ΤΟ ΡΖΕΒ. 'Ο τότε λοχίας Πρίμοζιτς δέν παρήρχετο ήμέρα χωρίς νά καταστρέψη ένα ή περισσότερα σοβιετικά τάνκς. Τήν μίαν ήμέραν πέντε, τās άλλας δύο επομένas επίσης πέντε. Τήν τετάρτην ήμέραν είχε λάβει τήν διαταγήν νά προστατεύσῃ τήν μεραρχίαν του έκ πλευρικῶν επιθέσεων. Αφού έρριψε καί τήν τελευταίαν όβίδα του, εύρέθη μόνος καί άοπλος μέ τό πυροβόλον του έναντι του έφορμῶντος έχθρου. Έκινδύνευε νά κυκλωθῇ. Δέν υπήρχε άλλη διέξοδος εīmῇ νά προσπαθῇ νά διασπάσῃ τόν σφιγγόμενον κλοιόν. Αίφνιδίως βλέπει ένα άλλο γερμανικόν μηχανοκίνητον πυροβόλον, τό όποίον είχε βλαβῇ από μίαν αντιταγματικήν έχθρικήν όβίδα. Τέσσαρες συναδέλφοί του εκάθηντο μέσα άνίκανοι νά υπερασπισθοῦν. 'Ο Πρίμοζιτς δέν ήθελε νά αφήσῃ νά πέσουν μαζί μέ τό πυροβόλον τους εἰς χεῖρας του έχθρου. Γρήγορα ρίχνει ένα βλέμμα γύρω του. Οἱ Μπολσεβίκοι έχουν πλησιάσει εἰς απόστασιν μόλις 100 μέτρων. Χωρίς νά χάσῃ καιρό τρέχει πρὸς τό ακίνητον γερμανικόν θωρακισμένον όχημα καί πηδᾷ γρήγορα έξω από τό ιδικόν του. Αδιαφορῶν διά τήν χάλαζαν τῶν έχθρικῶν όβιδῶν σπεύδει νά προσδέσῃ τό ακίνητον γερμανικόν πυροβόλον εἰς τό ιδικόν του όχημα. Στερεώνει άστραπιαίως τό σχοινί επάνω εἰς τόν σωλήνα του ιδικοῦ του πυροβόλου καί έτσι σύρει τό γερμανικόν πυροβόλον έξω τῆς άκτίνος βολῆς. Οἱ Μπολσεβίκοι πού βλέπουν νά τους διαφεύγῃ ή λεία, βάλλουν μέ μανία. Αλλά ό γενναῖος καί ριψοκίνδυνος στρατιώτης διέσωσε τόσον τοὺς συναδέλφους του όσον καί τό πυροβόλον των.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΡΖΕΒ: ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ 24 ΤΑΝΚΣ ΤΗΣ ΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ «ΣΤΑΛΙΝ». 'Ο τέως έπιλοχίας Πρίμοζιτς έτιμήθη τόν Σεπτέμβριον του 1942 διά τήν γενναίαν αὐτὴν πράξιν μέ τόν Σταυρὸν τῶν Ίπποτῶν.

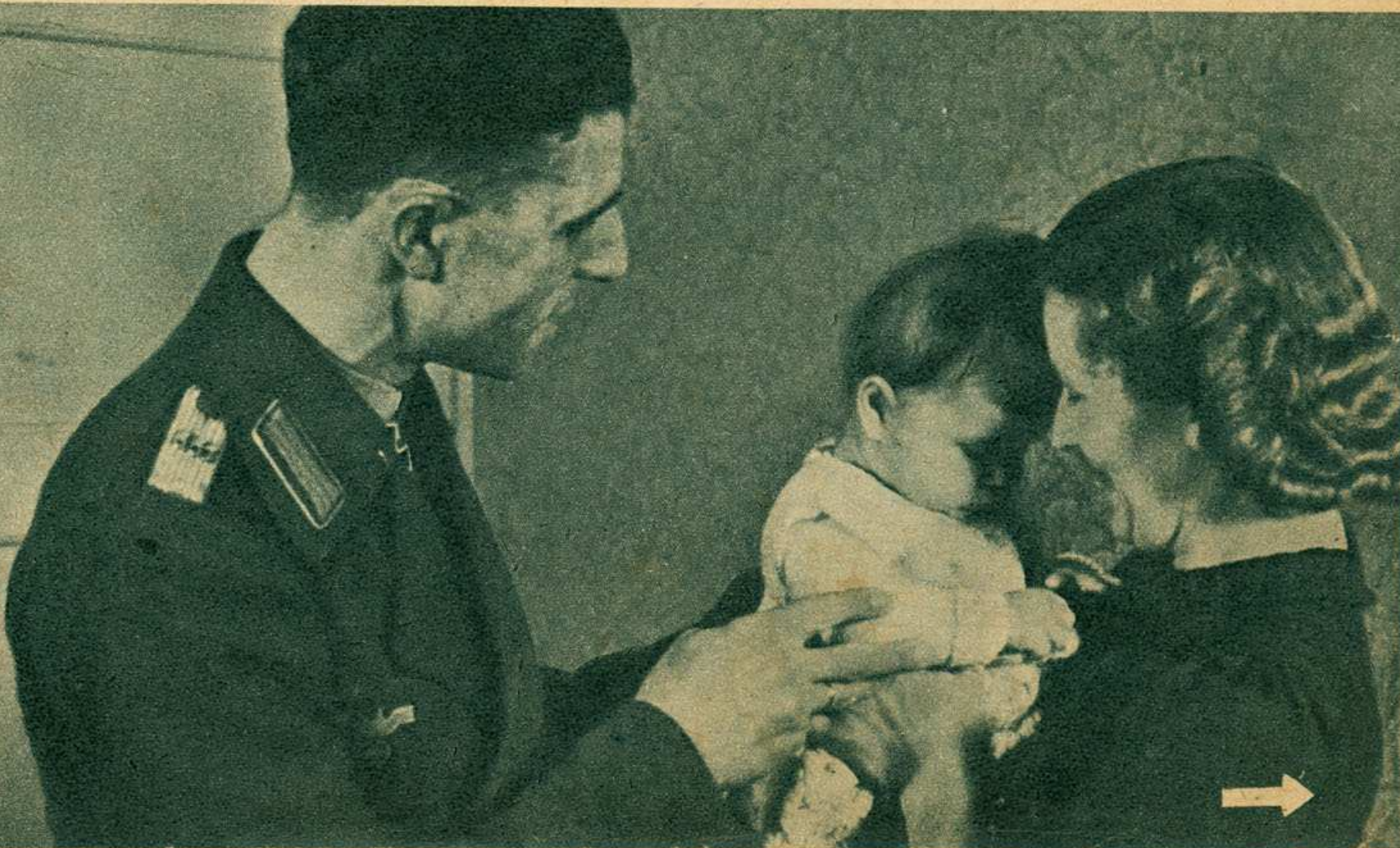

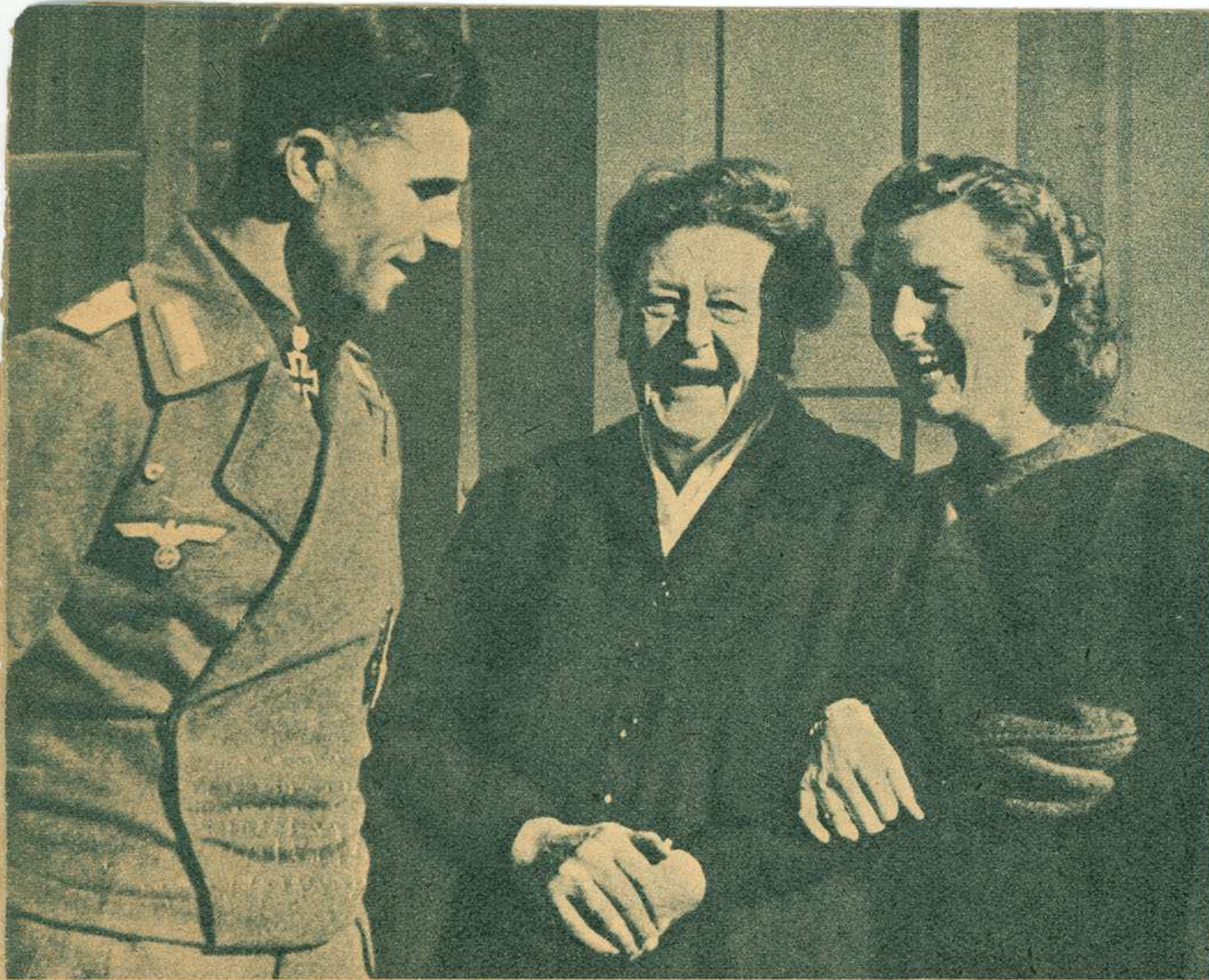
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1943: ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΩΝ ΙΠΠΟΤΩΝ ΜΕ ΦΥΛΛΑ ΔΡΥΟΣ. 'Ο εἰς άνθυπολοχαγὸν λόγω εξαιρετικῆς άνδρείας προβιβασθεῖς έπιλοχίας, ἐπ' αδεία εἰς ένα σιδηροδρομικόν σταθμὸν τοῦ Βερολίνου.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΦΩΝΟΥ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ. 'Ο Πρίμοζιτς άφηγούμενος τὰ πολεμικά του κατορθώματα εἰς τό ανατολικόν μέτωπον.

ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ ΤΟΥ. Στο μικρὸ κοριτσάκι τοῦ Πρίμοζιτς, ό πατέρας του πού βλέπει διά πρώτην φοράν κάμνει τήν εντύπωσιν ξένου.

Ο «ΠΡΙΜΟ» ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ. Ο ανδρείος ανθυπολοχαγός αφηγείται εις την μητέρα και την σύζυγόν του ότι εις το ραδιοφωνικόν σταθμόν του Βερολίνου έμπρός εις το μικρόφωνον ήσθάνθη περισσότερον φόβον παρά έμπρός εις τὰ σοβιετικά άρματα μάχης.

ΟΙ ΝΕΑΡΟΙ ΤΗΣ ΦΟΥΛΤΑ ακούουν μέ μέγα ενδιαφέρον τόν γενναίον συμπολίτην των, πού τούς διηγείται τās μονομαχίας του μέ έχθρικά τάνκς.

Ο ΠΡΙΜΟΖΙΤΣ δέν προφταίνει νά εύχαριστή τούς φίλους και γνωστούς πού έρχονται νά τόν συγχαρούν διά τόν προβιβασμόν του.

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟ «ΣΚΙΑΧΤΡΟ» ΤΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ ΜΑΧΗΣ.

* Περπατούμε μέ τόν ανθυπολοχαγόν Πρίμοζιτς ήσυχα ανάμεσα στους δρόμους τής Φούλντα, τής πατρίδος του «Πρίμο», όπως τόν ονομάζουν χαϊδευτικά οί συνάδελφοί του. Έχει άδεια. Έδω παντρεύτηκε τό 1940. Καθώς περνάμε έμπρός από ένα κιόσκι έφημερίδων διαβάζω ένα τεράστιο τίτλο στην πρώτη σελίδα μιās έφημερίδος. «Τό φόβητρον τών τάνκς του Ρζέβ.» Ο Πρίμοζιτς χαμογελά μέ ταπεινοφροσύνην. Ξαίρει καλά ποιό είναι αυτό τό «φόβητρον». Δέν είναι πολλές ημέρες πού άπενεμήθη εις αυτόν τό ανώτατον παράσημον του Σιδηρού Σταυρού μέ φύλλα δρυός. Στο Ρζέβ μόνος του είχε καταστρέψει 39 τάνκς και έτιμήθη μέ τόν Σταυρόν τών Ίπποτών.

Καθώς βαδίζει δίπλα μου του ρίχνω ένα φυγαλέο βλέμμα. Κάνει άραγε την έντύπωσιν φοβήτρον; Μά την αλήθεια, όχι. Θα έπρεπε νά τόν έβλεπε κανείς πίσω από τό κανόνι του άρματός του, όταν χειρίζεται όλομόναχος τό όπλον του και ρίχνεται, τρέχων μέ ίλιγγιώδη ταχύτητα διά μέσου τής στέππας, κατά τών κοπαδιών τών έχθρικών τάνκς.

Διαβαίνουμε τούς παλμούς γραφικούς δρόμους τής Φούλντας μέ τὰ άρχοντικά σπιτία του «μπάροκ». Τά στενά σοκάκια έχουν διατηρήσει έως σήμερα τόν παλμό χαρακτήρα τους. Πού και πού βλέπει κανείς μερικά μοντέρνα έμβλήματα καταστημάτων πού, όπως είνε διακριτικά τοποθετημένα στη θέση τους, δέν καταστρέφουν την γενικήν έντύπωσιν.

Ο Πρίμοζιτς δέν γνωρίζει την πατρίδα του τόσο καλά, όπως άλλοι συμπατριώτες του. Στη Φούλντα γνώρισε τό 1939 τή γυναίκα του. Τό 1940 παντρεύτηκε. Από τότε έφυγε γιά τό μέτωπο. Όλον τόν καιρό, ήταν στα πεδία των μαχών τής δυτικής και ανατολικής Ευρώπης. Έτσι γνωρίζει καλλίτερα τό Ρζέβ παρά την ίδια του πατρίδα.

«ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΚΑΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ»

Ο Πρίμοζιτς είναι από τούς ανθρώπους εκείνους, τούς όποιους δέν συγκινούν οί ήσυχοι καιροί, τό ήσυχον περιβάλλον, τό ήσυχον έπάγγελμα. Θέλουν νά βρίσκονται πάντα «έκεί πού κάτι γίνεται», όπου ή ζωή είναι πιδ ταραγμένη και μεγαλειώδης.

Τό 1934 ό 20ετής Πρίμοζιτς ειργάζετο εις ένα μηχανουργείον. Μίαν ώραιαν πρωίαν του ίδιου έτους παράτησε τό σφυρί και τὰ έργαλεία και ήλθε νά καταταχθή ως μόνιμος στόν τότε στρατόν τών 100.000 άνδρών, ό όποιος βεβαίως εξέλεγε μόνον τούς άρίστους διά την στρατιωτικήν ύπηρεσίαν. Από 60 ύποψηφίους έγιναν δεκτοί μόνον 3, μεταξύ δέ αυτών και ό Πρίμοζιτς.

Από τής στιγμής εκείνης κατέχεται από πυρετώδη άνυπομονησίαν. Όλα του φαίνονται πολύ ήρεμα. Ακόμη και ή θυελλώδης προέλασις διά μέσου τής ισχυροτέρας όχυρωματικής γραμμής δέν τόν Ικανοποιεί. Τό τμήμα, μέ τό όποιον έλαβε μέρος εις την έκστρατείαν κατά τής Γαλλίας του είναι πολύ «βραδυκίνητον». Ο Πρίμοζιτς ήτο τότε έπιλοχίας εις τό έλκόμενον πυροβολικόν. Έτσι προτού προφθάση νά συμμετάσχη εις τās μεγάλας μάχας, ό πόλεμος είχε κιόλας τερματισθή.

Αργότερα έπέτυχε τέλος νά άποσπασθί εις τό τμήμα πού έχρησιμοποιεί όπλα ανά-

επί 4 ακόμη μήνας. Μιά μέρα κυκλοφορεί ή είδησις ότι ζητούνται έθελοντάι διά τό πυροβολικόν έφόδου. Ο Πρίμοζιτς δέν διστάζει. Έπί ένα μήνα μένει στο Γύτερμπογκ και ύστερα φεύγει διά τό μέτωπον τής Ανατολής. Μεταφέρεται μέχρι Βγιάσμας. Έπί τέλους έδω «κάτι θα γίνη»! Όταν έφυγε διά τό ανατολικόν μέτωπον δέν έφερε κανένα παράσημον επί του στήθους του. Μετά πέντε μήνας του άπονέμεται ό Σταυρός τών Ίπποτών. Από τής άπονομής του Σιδηρού Σταυρού Β' τάξεως μέχρι τής άπονομής του Σταυρού τών Ίπποτών δέν παρέχονται είμή 4 και μόνον ίβδομάδες. Εις μίαν και μόνην ήμέραν, την 15ην Σεπτεμβρίου 1942, καταστρέφει μέ τό τηλεβόλον του 24 σοβιετικά τάνκς, άποτρέπων ούτω όλομόναχος την διάσπασιν εις ένα σημείον του μετώπου πλησίον του Ρζέβ. Μετά την καταστροφήν του 60ού έχθρικού άρματος μάχης εις τό ανατολικόν μέτωπον, άπονέμεται εις αυτόν, ως πρώτον ύπαξιωματικόν του στρατού, ό Σταυρός τών Ίπποτών μέ φύλλα δρυός. Ταυτοχρόνως άνακρινούται και ό προβιβασμός του εις ανθυπολοχαγόν λόγω έξαιρετικής άνδρείας ένώπιον του έχθρου.

Η «ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ» ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ ΜΑΧΗΣ

Όταν ένας άνθρωπος έχει καταστρέψει έως τώρα 60 σοβιετικά τάνκς, ασφαλώς είναι εις θέσιν νά μās πη τό πώς «συμπεριφέρεται» κανείς εναντι τών τεράτων αυτών. Ο ανθυπολοχαγός Πρίμοζιτς, ό όποιος συμμετέσχε εις την άκάθεκτον προέλασιν τής καλοκαιρινής επιθέσεως και έγνώρισε επίσης τούς σκληρούς εκ του συστάδην άγώνας και τās άγωνιώδεις και πολλάκις άπελπιστικές στιγμάς τών μονομαχιών μέχρι θανάτου, ό γενναίος αυτός στρατιώτης ξεύρει πλέον πότε επιβάλλεται νά περιμένη κανείς ψύχραιμος εις την θέσιν του ή πότε πρέπει νά έφορμξ παλληκαρίσια κατά του αντίπαλου ή τέλος πότε όφείλει νά κάμνη έλιγμούς ή νά επιτίθεται κατά μετώπων. Τό πρώτον τάνκ πού κατέστρεψε εις τό ανατολικόν μέτωπον εύρίσκετο εις άπόστασιν 1500 μέτρων από τής θέσεώς του. Όταν δέ τό έχθρικόν άρμα μετά την εκπυροσκόρησιν του θωρακισμένου του πυροβόλου παρέμεινεν άκίνητον, τό γεγονός αυτό ήτο μία «τρελλή ύπόθεσις» διά τόν Πρίμοζιτς, όπως λέγει ό ίδιος. Τόν τρόπον «συμπεριφορās» όμως εναντι τών σοβιετικών τάνκς τόν έμαθε μετά την έξολόθρευσιν του είκοστού ή τριακοστού τάνκ. Διότι ό έχθρός χρησιμοποιεί μικρά πολύ εύκίνητα άρματα, όλλά συγχρόνως και κολοσσιαία τεράτα τών 52 ή 60 τόννων.

Η όρμητικότης βεβαίως είναι μέγα πλεονέκτημα, όχι όμως εις όλας τās περιστάσεις. «Πρέπει νά βάλλη κανείς ταχύτατα και ταυτοχρόνως νά παραμένη ψύχραιμος», λέγει ό Πρίμοζιτς, «αυτό είναι τό πάν, εις τās πλείστας τούλάχιστον των περιπτώσεων. Όταν πλησιάζη ένα κοπάδι τάνκς, δέν πρέπει κανείς νά πυροβολή κατά του πρώτου τυχόντος εξ αυτών, αλλά κατά τών επικινδυνωδεστέρων. Συγχρόνως πρέπει ν' άποφεύγη την νευρικότητα. Συχνά είναι όρθον νά βάλλη κανείς από άποστάσεως 1500 μέτρων, άλλοτε άάλιν από τριακόσια, διακόσια ή και εκατό ακόμη μέτρα. Πολλές φορές μάλιστα τό καλλίτερον είναι νά μη πυροβολή καθόλου και νά προσπερνά αιφνιδιαστικώς ένα ή δύο έχθρικά τάνκς

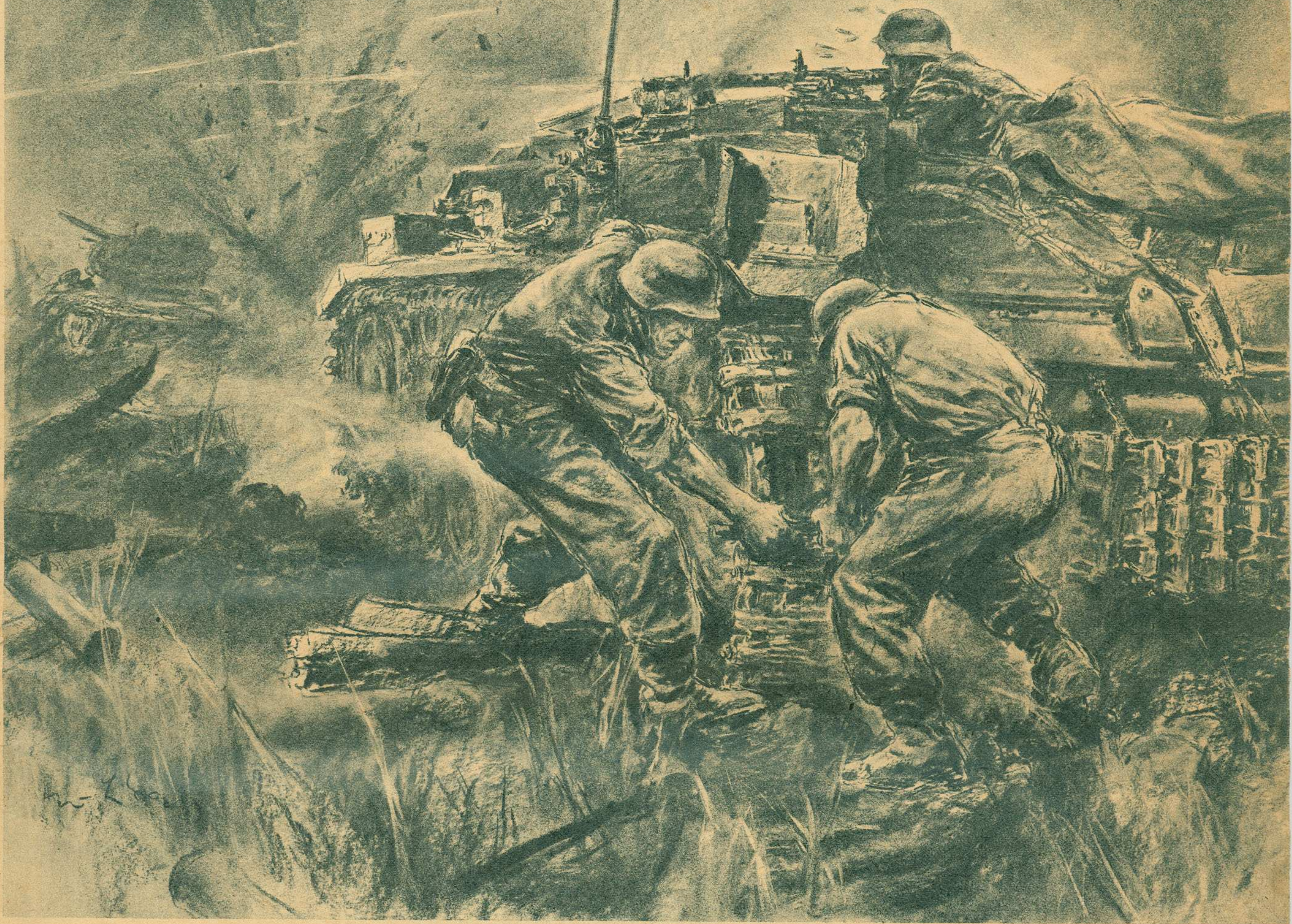
ΓΚΙΖΕΛΕΡ ΒΙΡΖΙΓΚ: ΜΕΤΑΞΥ ΣΦΥΡΑΣ ΚΑΙ ΑΚΜΟΝΟΣ . . .

Βλέπε σελίδα 8

λογα μέ την ιδιοσυγκρασίαν του. Όπλα ταχυκίνητα όπως είναι τὰ μηχανοκίνητα θωρακισμένα τηλεβόλα. Ο Πρίμοζιτς γίνεται ένα, συγχωνεύεται μέ τό τηλεβόλον του όπως ό ίππεύς μέ τό άλογόν του. Ο πόλεμος έχει άρχίσει εις τό ανατολικόν μέτωπον, άλλ' ό Πρίμοζιτς βρίσκεται ως εκπαιδευτής εις ένα έφεδρικόν τμήμα τής Σβάρνφουρτ.

Έπί τού παρόντος δέν υπάρχει έλπις νά φύγη γιά τό μέτωπον. Πρέπει νά μείνη

διά νά χτυπήση τό τρίτον. Και δέν πρέπει βέβαια νά βάλλη κανείς εναντιόν άρμάτων πού είναι ήδη κατεστραμμένα. Διότι και αυτό ήμπορεί πολλάκις νά συμβή.» Ο ίδιος διηγείται ότι κάποτε παρά τό Ρζέβ ξεφύτρωσε αιφνιδιαστικώς έμπρός εις ένα σωρόν έχθρικών άρμάτων. Παρητήρησε ότι τὰ περισσότερα εξ αυτών ήσαν ήδη συντετριμμένα ή κατεστραμμένα από τās φλόγας τών εκρήξεων. Μερικά όμως εξ αυτών έδιναν την έντύπωσιν ότι ήσαν

ωντανά και ότι ανέμεναν την κατάλληλη στιγμήν διά να ξαναρχίσουν να έρπουν. Ποιά ήταν τα κατεστραμμένα και ποιά τα ζωντανά;

Οι άνδρες του τμήματος πυροβολικού έφθον, εις τὸ ὁποῖον ἀνήκει ὁ Πρίμοζιτς, ἦσαν ὅλοι ἐθελονταί. Μὲ τὸν καιρὸν καὶ χάρις εἰς τὴν διαρκὴ ἐπαφὴν μὲ τὸν ἐχθρὸν ἔμαθε τί στοιχίζει καὶ ποῖαν σημασίαν ἔχει νὰ διατηρῇ κανεὶς τὴν ψυχραιμίαν του, καθ' ὃν χρόνον τὸ θωρακισμένον πυροβόλον εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς μάχης. Νὰ βάλλουν μὲ ταχύτητα καὶ νὰ παραμένουν ἡρεμοὶ, αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικόν. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο πρέπει νὰ γνωρίζουν οἱ στρατιῶται τοῦ πυροβολικοῦ ἐφόδου: πρέπει νὰ δύνανται νὰ περιμένουν ὑπομονητικὰ.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΔΕΚΑ ΕΠΤΑ ΑΡΜΑΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΜΙΑΣ ΩΡΑΣ!

Τὰ μηχανοκίνητα θωρακισμένα τηλεβόλα ἀκολουθοῦν τὸ μαχόμενον πεζικὸν ὡς κινητὸν πυροβολικόν. Ἐχουν τὸ αὐτὸ βάρος μὲ τὰ ἄρματα μάχης, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἶνε χαμηλότερα καὶ δὲν ἔχουν πυργίσκον. Πολλάκις τὸ πυροβολικὸν ἐφόδον εἶνε ὑποχρεωμένον νὰ παρακολουθῇ ἐκ τοῦ μακρόθεν τὰς βολὰς τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν

ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΠΥΡΕΤΟ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΕΣΠΑΣΕ Η ΑΛΥΣΣΙΔΑ ΤΩΝ ΤΡΟΧΩΝ. Στὸν ὁδηγὸ τοῦ μηχανοκινήτου τηλεβόλου του, τὸν Βαυαρὸν Λαχίαν Μπράουν, ὁ Πρίμοζιτς ἔχει ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην. Κάποτε τὸ θωρακισμένον ὄχημά των παρέμεινε ἀκίνητον διότι εἶχε σπάσει ἡ ἀλυσσίδα τῶν τροχῶν. Ὁ Μπράουν κατέβηκε ἀμέσως, ἐνῶ ἀκόμη ἡ μάχη ἐμαίνετο, καὶ προσεπάθει νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν βλάβην. Ἐνας τρίτος συνάδελφος ἀνέλαβε νὰ προστατεύσῃ τὸν ἐργαζόμενον ὁδηγὸν ἀπὸ τὰ ἐχθρικά πυρά. Μὲ τὴν δεξιότητά του καὶ μὲ ὀλίγην τύχην ὁ ὁδηγὸς ἐπέτυχε νὰ διορθώσῃ τὴν ἀλυσσίδα. Ἔτσι τὸ μηχανοκίνητον πυροβόλον ἠμπόρεσε ἀμέσως νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα. Σημειωτέον ὅτι ὅλοι οἱ συμπολέμισται τοῦ Πρίμοζιτς ἐπροβιβάσθησαν κατὰ ἓνα βαθμὸν καὶ ἐτιμήθησαν μὲ τὸν Χρυσὸν Σταυρὸν. Σχέδια τοῦ πολεμικοῦ ἀνταποκριτοῦ Χ. Μίσκα.

γίνονται περισσότερον εὐστοχοὶ. Καὶ μόνον ὅταν ἐμφανίζονται τὰ πρῶτα ἐχθρικά τάνκς, μετὰ τὴν χάλασιν τῶν ὀβίδων τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ, τότε ἐπέρχεται ἡ στιγμὴ δράσεως διὰ τὰ θωρακισμένα ταχυκίνητα τηλεβόλα.

Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Πρίμοζιτς ἀφηγεῖται μίαν ἱστορίαν ποὺ συνέβη τὴν 15ην Σεπτεμβρίου κοντὰ εἰς τὸ Ρζέβ. Οἱ Μπολσεβίκοι ἐσχέδιασαν τὴν διάσπασιν τοῦ μετώπου. Πρὸ τῆς ἐφόδου εἶχε προηγηθῇ σφοδρότατον πῦρ πυροβολικοῦ. Τὰ θωρακισμένα τηλεβόλα παρέμειναν ἀπρακτά, ἐν ἀναμονῇ. Ἦσαν μόνον δύο, τὸ τοῦ Πρίμοζιτς καὶ ἓνα δευτέρου. Ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἑτοιμα πρὸς δράσιν τὴν στιγμήν ἐκείνην. Οἱ ἄνδρες τοῦ μηχανοκινήτου πυροβολικοῦ ἦσαν κρυμμένοι μέσα στοὺς κρατῆρας ποὺ εἶχον σχηματισθῇ ἀπὸ τὰς ἐχθρικές ὀβίδας.

Ἐπερίμεναν μέχρις οὗτο παύσῃ τὸ ἐχθρικὸν πῦρ. «Εἶνε νὰ σκάσῃ κανεὶς ἀπὸ ἀγανάκτησιν», διηγεῖται ὁ Πρίμοζιτς, «ὅταν εἶνε ἀναγκασμένος σὲ ἀπραξίαν καὶ ἀναμονήν.» Ἐπὶ τέλους τὸ ἐχθρικὸν πυροβολικὸν ἐσίγησεν. Μετ' ὀλίγον ἀνεφάνησαν τὰ πρῶτα σοβιετικά ἄρματα. Μᾶς εἶχον προσπεράσει, λέγει, ἐνῶ ἐμεῖς δὲν εἶχαμε ἀκόμη ἐπιβιβάσθῃ τῶν ἰδικῶν μας μηχανοκινήτων τηλεβόλων. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ Πρίμοζιτς κατέστρεψε 24 ἐχθρικά τάνκς, τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου. Τὰ πρῶτα τὰ κατέστρεψεν ἀπὸ ἀποστάσεως 100 ἕως 150 μέτρων, κατὰ τὸ πλεῖστον μὲ μίαν καὶ μόνην βολήν. Κατόπιν ἐνεφανίσθησαν καὶ ἄλλα πολλὰ σοβιετικά ἄρματα. Θὰ ἦσαν σαράντα ἕως πενήντα. Τὸ δεύτερον γερμανικὸν θωρακισμένον τηλεβόλον εἶχε βλαβὴ ἐξ ἀρχῆς. Ἔτσι ὁ Πρίμοζιτς εὐρέθη μόνος, ἀντιμέτω-

πος τῆς ἐχθρικής ἐφόδου. Ἀπέναντί τοῦ εἶχε ἓνα ἐκλεκτὸν σοβιετικὸν τμήμα τοῦ θωρακισμένου σώματος «Στάλιν». Ὁ Πρίμοζιτς κατέστρεψε ἐν συνόλῳ 24 ἐχθρικά τάνκς, 17 τῶν ὁποίων εἰς μίαν καὶ μόνην ὥραν!

ΤΙ ΘΑ ΠΗ ΘΑΡΡΟΣ;

Ἐρωτῶμεν τὸν Πρίμοζιτς, ὁ ὁποῖος ἐπροβιβάσθη χάρις εἰς τὴν ἀνδρείαν του εἰς ἀνθυπολοχαγόν, νὰ μᾶς πῇ τὴν γνώμην του περὶ θάρρους καὶ γενναιότητος. Ἐνας στρατιώτης σὰν κι' αὐτὸν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε, εἰς θέσιν νὰ δώσῃ μίαν ἀπάντησιν. Ὁ στρατιώτης ὅμως αὐτὸς ποὺ τὴν 15ην Σεπτεμβρίου ἐπολέμησε μὲ τόσην ἀνδρείαν, ποὺ 60 φορές εὐρέθη εἰς τὴν περίστασιν ν' ἀναμετρηθῇ μὲ σοβιετικά ἄρματα, τὰ ὁποῖα δὲν τὰ κατέστρεψε βεβαίως ὅλα μὲ τὴν πρώτην βολήν, ἀλλὰ πολλάκις μόλις μετὰ τὴν 17ην ἢ 18ην βολὴν ἐπέτυχε νὰ πλήξῃ θανασίμως τὸν ἀντίπαλον χαλύβδινον κολοσσόν, ὁ γενναῖος αὐτὸς στρατιώτης στέκεται μπροστὰ μας σκεπτικὸς καὶ μὲ κάποιαν ἀμηχανίαν, διερωτώμενος ἐὰν ὑπῆρξε θαρραλέος ἢ ὄχι. Δὲν τὸ ξεύρει καὶ ἔπαναλαμβάνει μόνον αὐτὸ ποὺ εἶχε πῇ προηγουμένως: «Πρέπει νὰ διατηρῇ κανεὶς τὴν ψυχραιμίαν του!»

ΜΕΤΑΞΥ ΣΦΥΡΑΣ

ΚΑΙ ΑΚΜΟΝΟΣ...

ΤΟΥ ΓΚΙΖΕΛΕΡ ΒΙΡΖΙΚ

«Ολίγων λεπτών σκέψις εἶνε ἀρκετὴ διὰ νὰ ἀντιληφθῇ ἕκαστος καθαρά τὰ κεφαλαιώδη προβλήματα τοῦ προκύπτουν ἀπὸ τὸν πόλεμον τοῦτον: Ποίαν ἔννοιαν ἔχουν σήμερα τὰ μέτωπα; Ἦμπορεῖ ἄραγε νὰ γίνῃ ἀναθεώρησις των; Οἱ νόμοι τοῦ πολέμου μετέβαλαν τοὺς σκοποὺς των ἢ οἱ σκοποὶ τοὺς νόμους των;

Διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ἤλλαξεν ἡ σκηνή, ὅπου διαδραματίζεται ὁ γιγαντιαῖον διαστάσεων παγκόσμιος πόλεμος. Μετ' ἀσυχρότητον βανυστότητα, ὁ πόλεμος ζητεῖ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ δίκαιόν του. Ἡδὴ, αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις εἶνε καὶ πάλιν ὑποχρεωμένοι — ἴσως μάλιστα διὰ πρώτην φοράν κατὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν — νὰ παίξουν τὸ χαρτί τους ἀνοιχτά. Ακριβῶς ὅπως τὸ ἔκαμεν ἡ Γερμανία, τόσον ἡ Ἀγγλία, ὅσον καὶ αἱ Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς εἶνε σήμερον ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξηγήσουν — δεδομένου ὅτι ὁ ἀσιατικὸς κομμουνισμὸς ἔκαμεν ἤδη τὰ πρῶτα ἀπειλητικὰ του βήματα — ποῖον δρόμον ἀκολουθοῦν εἰς τὸν πόλεμον αὐτόν, ποῖος εἶνε ὁ σκοπὸς των καὶ ποῖον τὸ πρόγραμμά των.

Ἐκεῖ ὅπου αἱ γερμανικαὶ στρατιαί, ἀγωνιζόμεναι μέσα εἰς τὰ χιόνια καὶ τοὺς πάγους, ἀπεσφύρησαν πρὸς δυσμὰς διὰ νὰ καταλάβουν νέας γραμμὰς ἀντιστάσεως καὶ νὰ ἐγείρουν νέα, ἀκόμη ἰσχυρότερα τείχη, ἐκεῖ ἀκριβῶς κατεποντίσθησαν ὁλόκληροι λαοί, ἀφήνοντας πίσω των μίαν φοβερὰν κραυγὴν ποὺ πνίγεται μέσα εἰς τὸν μακρινὸν στρόβιλον τῆς καταστροφῆς. Ἐξαλλοὶ καὶ μόλις εὐρίσκοντες τὴν δύναμιν νὰ ὁμιλήσουν οἱ μεμονωμένοι πρόσφυγες τῶν χωριῶν τοῦ Καυκάσου, ποὺ ἔπειτα ἀπὸ ἀφαντάστους δυσκολίας κατάρθωσαν νὰ διαφύγουν, ἀφηγοῦνται τί συνέβη ἐκεῖ, ὅταν εἰσῆλθασαν αἱ σοβιετικαὶ μεραρχαί. Εἶνε ἀρκετὸν ὅτι ξέρομε τὴν τύχην αὐτῶν τῶν Καυκασίων καὶ Κοζάκων. Τί καὶ πῶς συνέβη, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐξηγηθῇ ἐκτενέστερον. Ὅποιος σιωπᾷ, δὲν λησμονεῖ!

Εἴπαμεν: αἱ μεγάλαι Δυνάμεις πρέπει πλέον νὰ ἐξηγηθοῦν. Πᾶν ὅ,τι ἕως τώρα ἔγινεν, εἶνε πραγματικότητα. Ἡ ἀντίληψις περὶ ὑπάρξεως ἐνὸς συμμαχικοῦ λεγομένου μετώπου ἔχει παρασυρθῇ καὶ σκορπισθῇ εἰς τοὺς ἀνέμους. Εἶνε ἀνυπαρκτος πλέον. Αἱ τρεῖς μεγάλαι δυνάμεις, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἀγωνίζεται ἡ Γερμανία, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἰαπωνία μετὰ τῶν συμμαχῶν των, ἔχουν τὸν ἀρνητικὸν μόνον σκοπὸν νὰ συντρίψουν ἀπὸ κοινοῦ τὰς δυνάμεις τοῦ Ἀξονος, καὶ τὴν Ἰαπωνίαν. Καὶ οὐδὲν πλέον αὐτοῦ. Τοῦτο τὸ ἀπέδειξεν ἡ δευτέρα χειμερινὴ ἐκστρατεία εἰς τὴν Ρωσίαν πλέον ἢ καταφανῶς, παρὰ τὰ γεγονότα τοῦ παρελθόντος θέρους καὶ τοῦ φθινοπώρου.

Η ΕΥΡΩΠΗ — ΡΩΣΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ;

Διὰ πρώτην φοράν τώρα ἡμποροῦμεν νὰ ἴδωμεν καθαρά διὰ τί δὲν ἠθέλησεν ὁ Στάλιν ν' ἀντιπροσωπευθῇ εἰς τὴν Καζαμπλάνκαν, ὡς καὶ τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον, ὅταν ὁ Τσῶρτσιλ εὐρίσκετο ἀκόμη ἐπὶ τουρκικοῦ ἐδάφους καὶ συνεπῶς πλησίον τῆς ρωσικῆς ἐπικρατείας, ἀπεφεύχθη οἰαδήποτε συναφῆς ἐκδήλωσις. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ Στάλιν ἐσθίριξε τὰς ἐλπίδας του εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν σοβιετικῶν ὁπλων, ἔδειξε πλήρη ἀδιαφορίαν διὰ τὴν διεξαγωγὴν οἰωνδῆποτε πολιτικῶν συνομιλιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠδύναντο νὰ τὸν δεσμεύσουν. Ἡ σύγκλησις μιᾶς διπλωματικῆς διασκέψεως τὸν ἀφηνεὺ ὁλωσδιόλου ἀδιάφορον, ἐφ' ὅσον εἶχε τὸ αἶσθημα ὅτι δὲν τοῦ ἦτο πλέον ἀναγκαῖα. Ἀντὶ τούτου, ἔχει τὴν ἀπαίτησιν νὰ καταστήσῃ τὰς Βαλτικὰς χώρας καὶ μέγα μέρος τῆς Ρουμανίας τμήματα τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως.

Οἱ σκοποὶ τῶν Σοβιέτ εἶνε φανεροί. Βαδίζουν πρὸς τὴν ἐνωσμάτωσιν τῆς Εὐρώπης. Πίσω ἀπὸ τὰς ἐκατόμβας τῶν θυμάτων, ὑψώνεται σκοτεινὴ ἢ ἀπροκάλυπτος ἀπαίτησις τοῦ Δοστογέφσκυ, ὁ

ὁποῖος τρέμων ἀπὸ τὸ κρῦο μέσα σὲ μιὰ πτωχικὴ σοφίτα τὸ 1878 καὶ μετὰ τὰ χέρια του καίοντα ἀπὸ τὸν πυρετὸν, τὴν διευπώσεν ὡς ἀκολουθῶς στὸ χαρτί: «Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ κατακτηθοῦν ἀπὸ τοὺς Ρώσους. Κατὰ κύριον λόγον καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου θὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν Ρωσίαν. Ἐὰν ὅλη ἡ ἀνθρωπότης δὲν εἶνε παρὰ ἡ ρωσικὴ ἐθνικὴ ἰδέα, τότε πρέπει ὁ καθένας νὰ γίνῃ πρὸ παντὸς Ρώσος!» Μεταφραζόμενον τοῦτο εἰς τὴν γλῶσσάν τῆς ἐποχῆς μας, δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ ὅτι τὰ μελλοντικὰ στρατηγικὰ σημεῖα τῆς Ἀσιατικῆς Ρωσίας θὰ ἀποτελέσουν τὰ Δαρδανέλλια, αἱ ἀκταὶ τῆς Ἀδριατικῆς, τὸ Γκότεμποργκ καὶ ἡ Γιουτλάνδη — διὰ νὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς αὐτά.

Ποῖα λοιπὸν εἶνε ἡ θέσις τῆς Ἀγγλίας; Καὶ ποῖα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν;

Ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς φαίνεται ὅτι κατέχειται ἀπὸ ἕνα κύμα ἀπαισιοδοξίας. Ἐλπίζει

φέρονται εἰς τὴν ἐπέτειον τῆς μπολσεβικικῆς ἐπαναστάσεως, βλέποντες σελίδας ὁλοκληρούς εἰς τὰς ὁποίας δημοσιεύονται εἰκόνες καὶ ἀναμνήσεις τοῦ Λένιν, φράσεις ἀπὸ λόγους καὶ βιβλία τοῦ Στάλιν καὶ ἐξιδανικευμένους προσωπογραφίας τοῦ Τιμοσένκο!

Αὕτη αὕτη ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἠνύνησεν ὅλα ταῦτα, διότι ἡ ἰδία δὲν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ τίποτε ἄλλο εἰς τὸν Ἀγγλικὸν λαὸν παρὰ τὴν ἐλπίδα μιᾶς νίκης τῶν Σοβιέτ. Ἡδὴ, Ἀγγλοὶ ὁμιλοῦνται ἀπὸ φρόνησιν προσπαθοῦν νὰ πείσουν τὸν Ἀγγλικὸν λαόν, ὅτι τὰ διαδραματιζόμενα εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέτωπον οὔτε ἔκριναν τὸν πόλεμον, ἀλλ' οὔτε προφανῶς καὶ θὰ συμβάλουν οὐσιωδῶς εἰς τὸν τερματισμὸν του. Οἱ Ἀγγλοὶ οὗτοι ὁμιλοῦνται μὲ ἀσυνήθη ρεαλισμὸν ἐφιστοῦν τὴν προσοχὴν τῶν μαζῶν ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐφεδρειῶν, τῶν ὁποίων ὄχι μόνον εἶνε κάτοχος ἡ Γερμανία, ἀλλὰ τὰς ὁποίας εἶνε αὕτη εἰς θέσιν καὶ περαιτέρω νὰ κινητοποι-

Ἡ φωτογραφία μας παρουσιάζει τοὺς συμμετασχόντας ἐσχάτως εἰς τὴν διάσκεψιν τῆς Καζαμπλάνκας καὶ ἀποκαλύπτει ποῖοι ἀπὸ τοὺς προσκληθέντας ἀπέσχον ἐξ αὐτῆς διὰ ν' ἀποφύγουν κάθε δεσμευσιν. Στὸν καναπέ κάθεται ὁ Οὐίνστον Τσῶρτσιλ μαζί με τὸν ἀντιζήλόν του, Πρόεδρον Ρουζβέλτ. Ἀριστερὰ, ὁ Σουλτάνος τοῦ Μαρόκου. Ὁρῆοι: Μόρφυ, πολιτικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ρουζβέλτ εἰς τὴν Βόρειον Ἀφρικὴν, Χόπκινς, σύμβουλος τοῦ Προέδρου, ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Σουλτάνου, ὁ στρατηγὸς Νογκές, καὶ ἕνας ὑπουργὸς τοῦ Σουλτάνου. Ποῖος ἄραγε ἦτο ὁ οἰκοδεσπότης; Ὁ Σουλτάνος, ὁ Γάλλος ἀρμοστής ἢ ὁ Ρουζβέλτ; Πάντως δὲν ἦτο ὁ Τσῶρτσιλ.

εἰς ταχεῖαν λήξιν τοῦ πολέμου. Ὁ ἐκ τοῦ πολέμου κόρος τῶν ἀγγλικῶν μαζῶν εἶνε κοινὸν μυστικόν. Εἰς τὰς μυστικὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων ἐνεφανίσθησαν πολυάριθμοι περὶ τούτου ἐνδείξεις, διεξήχθησαν δὲ σοβαρώταται συζητήσεις ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ βρετανικοῦ στόλου, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ ὑποβρύχιος πόλεμος κατέστη πρόβλημα ἄλυτον. Ἡ διεξαγομένη ἀπὸ δύο σχεδὸν ἑτῶν συνεχῆς προπαγάνδα ὑπὲρ τῶν Σοβιέτ, ὠδήγησε τὴν ἀγγλικὴν δημοσίαν γνώμην εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ὁ ἀγγλικὸς λαὸς δὲν εἶνε πλέον εἰς θέσιν νὰ μεταβάλῃ σοβαρῶς τὴν σημερινὴν μορφήν τῶν πολεμικῶν θεάτρων. Ἐὰν ξεφυλλίσωμεν τὰ ἀγγλικά περιοδικὰ ποὺ ἀνα-

ήσῃ. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ δημοσία γνώμη δὲν ἐννοεῖ τί θέλουν νὰ εἰπουν μετὰ αὐτὰ οἱ ἐν λόγῳ ὁμιληταί. Ἡδὴ, ὅλαι αἱ ἐλπίδες καὶ αἱ φαντασιώσεις ποὺ ἐδημιουργήθησαν εἰς τὸν λαόν, ἀναφορικῶς πρὸς τὸν σοβιετικὸν σύμμαχον, ἐδικοῦνται. Καὶ εὐρισκόμεθα ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχήν.

Οἱ σοβαροὶ πολιτικοὶ κύκλοι τῆς Ἀγγλίας σκέπτονται ἐντελῶς ἄλλως καὶ ἐνδιαφέρονται διὰ τὸ τί θὰ γίνῃ τώρα. Εἰς τοὺς περὶ τὸν Τσῶρτσιλ στενοὺς κύκλους εἶνε γνωστὸν ὅτι, ὅταν οὗτος ἐπεσκέφθη τὸ παρελθὸν θέρους τὴν Μόσχαν, ἐγκατέλειπεν ἐκεῖ πολλὰ ζητήματα ἀδιευκρίνιστα, τὰ ὁποῖα ἤδη ἦλθαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Ὑπάρχουν ὁμως καὶ ἄλλοι ποὺ χαμηλοφῶνως καὶ μὲ προφανεῖς ἐνδοιασμοὺς ὑπο-

βάλλουν τὴν γνώμην ὅτι κατὰ τὴν λογικὴν τῆς ἱστορίας τὰ μέτωπα ποὺ ὑφίστανται εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν ἔπρεπε νὰ εἶνε ἐντελῶς διαφορετικά. Δυστυχῶς ὁμως ἡ παγκόσμιος ἱστορία εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παράλογος. Καὶ διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν ἀκριβέστερα: ἕνα μεγάλο γεγονός, ποὺ εὐρίσκεται ἐν τῷ δημιουργεῖσθαι, δὲν ἡμπορεῖ νὰ μεταβληθῇ διὰ τῆς αἰφνιδιστικῆς προσπάθειάς τοῦ νὰ τοποθετηθῇ εἰς ἕνα σημεῖον, ποὺ εὐρίσκεται ἐκτὸς τῆς τροχιάς του. Οἱ ἀνώτεροι αὐτοὶ ἀγγλικοὶ πολιτικοὶ κύκλοι εὐρίσκονται εἰς ἀμηχανίαν. Χωρισμένοι εἰς δύο μερίδας καὶ ἀμφιβάλλοντες διὰ τοὺς ἰδίους τοὺς αἰετούς των, στρέφουν ἤδη τὰ βλέμματα καὶ ἐνθυμοῦνται τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς κλονιζομένης, ἐπισφαλοῦς, φαινομενικῶς ἰσχυρᾶς, εἰς τὴν πραγματικότητά ὁμως πλήρως ἀναποφασίστου κυβερνήσεως Τσάμπερλαιν. Ἡ ἐπιδοκιμασία τοῦ Τσῶρτσιλ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, δὲν ἀπατᾷ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ τοὺς συνετοὺς, οἱ ὁποῖοι σκέπτονται ὅτι ἡ Ἀγγλία δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀπαιτούμενην ἐλευθερίαν δράσεως καὶ ὅτι τὸ βρετανικὸν σκάφος ἀκολουθεῖ τὰ ἴχνη τοῦ ἀμερικανικοῦ καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, χωρὶς νὰ ἡμπορῇ νὰ διαγράψῃ ἰδικὴν του πορείαν. Καὶ αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀποφευχθῇ.

Ἐρευνῶμεν ματαίως νὰ διακρίνωμεν κάποιαν εὐρύτεραν προοπτικὴν, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Ἀγγλία κατὰ τοὺς δυσκόλους αὐτοὺς μῆνας ποὺ παίζεται ἡ τύχη τῆς. Αἱ δυνατότητές τῆς εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ἐξωτερικῶν προβλημάτων εἶνε ἐλάχισται, ὅπως ἀκριβῶς καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν, πρᾶγμα ποὺ ἀπεδείχθη μὲ τὴν κωμωδίαν τοῦ σχεδίου Μπέβεριτζ, τὸ ὁποῖον ἐστραγγαλίσθη ἤδη ἐν τῇ γενέσει τοῦ ἀπὸ τὰ ἀντικρουόμενα συμφέροντα τοῦ Σίτυ. Τὸ μέλλον εἶνε σκοτεινόν. Ἐνδειγμένη εἶνε ἡ ἐπιδίωξις τοῦ μετρίου. Πρὸς τὴν Εὐρώπην δὲν φθάνει καμμία ἀγγλικὴ φωνὴ ποὺ νὰ ἀποδεικνύῃ ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν νῆσον ἄνδρες, ποὺ δὲν χάνουν τὴν εὐθύτητα τῆς κρίσεως των κατὰ τὰς δυσκόλους αὐτὰς στιγμὰς.

Ο ΚΡΥΦΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ὑπὸ ἐντελῶς ἄλλην μορφήν διαγράφονται τὰ παγκόσμια προβλήματα εἰς τοὺς ἀμερικανικοὺς ἑγκεφάλους. Αἱ Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι φαίνονται ἀποφασισμέναι ν' ἀδιαφορήσουν δι' ὅλα ἐκεῖνα ποὺ πρακτικῶς συνεπάγονται τὴν μπολσεβικοποίησιν τῆς Εὐρώπης. Πρὸ τινων ἐβδομάδων ἐξηγήσαμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῶν, ὅτι οἱ Βορειοαμερικανοὶ κατὰ κύριον λόγον διεξάγουν ἕνα ὑποχθόνιον, μυστικὸν πόλεμον ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ ἄλλου, τοῦ ἐυρύτερου πολέμου. Ἡ Βόρειος Ἀμερική, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν τὴν συνεχιζομένην ἐκτόπισιν τῆς ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν, ἐνδιαφέρεται σοβαρῶς μόνον διὰ νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν βρετανικὴν κληρονομίαν, νὰ ἐξασφαλίσῃ ἕνα ἐκτεταμένον διὰ μέσου τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Πρόσω Ἀνατολῆς σύστημα στρατηγικῶν σημείων, ἀποκτώσα ταυτοχρόνως εἰς τὴν Ἀφρικὴν τοῦ Ἰσημερινοῦ,

Συνεχεῖς εἰς σελίδα 11

«**ΑΚΟΜΗ 4 ΛΕΠΤΑ!**» **ΛΕΓΕΙ Ο ΕΠΙΛΟΧΙΑΣ.** Ἀναχώρησις ἐνὸς ἀνιχνευτικοῦ ἀποσπασμάτος, ἀνηκόντος εἰς ἕνα δοξασμένον φιλανδρικὸν τάγμα. Φωτ. τοῦ πολεμικοῦ ἀναποκριτοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Φρήντριχ

→
α-
η-
α.

ώς και εις την τροπικήν και ύποτροπικήν 'Αφρικήν ένα άμεσον ή έμμεσον άποικιακόν κράτος μεγίστης εκτάσεως. 'Ελέγαμεν επιπροσθέτως τότε, ότι αι 'Ηνωμέναι Πολιτεiai ενδιαφέρονται διά την Εύρώπην και τον έν αυτή πόλεμον, έφ' όσον ούτος άποτελεί τό προκάλυμα διά την επιδίωξιν έντελώς άλλων σκοπών. 'Όλα αυτά θα έπιβεβαιωθούν πλήρως από την εξέλιξιν των γεγονότων. 'Εκείνος που άμφέβαλλεν άκόμη, όταν άνεγίνωσκε τό άρθρον μας, θα έπληροφορήθη έν τώ μεταξύ ότι ένας από τους έπισήμως έκφράζοντας την πολιτικήν του Λευκού Οίκου, ό 'Εβραίος Βάλτερ Λίπμαν διετύπωσε την γνώμην του εις την έφημερίδα «Νιού Γιόρκ Χέραλτ Τρίμπιουν», καθ' ήν τά μικρά εύρωπαϊκά κράτη πρέπει νά έναρμονίσουν την πολιτικήν των προς εκείνην των μεγάλων γειτόνων των.

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ — ΕΝΑ ΚΟΥΡΕΛΟΧΑΡΤΟ

«'Η Μεγάλη Βρεττανία και αι 'Ηνωμέναι Πολιτεiai — έγραφεν ούτος — δίδουν την φιλικήν των συμβουλήν εις όλα τά γειτονικά προς την Σοβιετικήν 'Ενωσιν κράτη νά εγκαταλείψουν οϊανδήποτε δυναμικήν πολιτικήν και νά ακολουθήσουν μετ' έμπιστοσύνης μίαν καθαράν διπλωματικήν όδόν. Αι χώραι αύται πρέπει νά έναρμονίσουν την έξωτερικήν των πολιτικήν προς την ρωσσικήν τοιαύτην, εγκαταλείπουσai πάσαν ιδέαν περί συγκροτήσεως οϊουδήποτε έναντίον της Μόσχας συνδυασμού, είτε τη βοηθεία των Δυτικών Δυνάμεων είτε της Γερμανίας. Μόνοι αι έν λόγω χώραι εινε άνίκανοι νά άντιταχθούν στρατιωτικώς έναντίον των Σοβιέτ. 'Η Μεγάλη Βρεττανία και αι 'Ηνωμέναι Πολιτεiai ούδέποτε θα έπέμβουν διά νά τας βοηθήσουν.» Οι λόγοι αύτοι πρέπει νά ύπογραμμισθούν έντελώς ιδιαιτέρως. 'Όπως γνωρίζομεν, έχουν έκφρασθή πλειστάκις παρόμοιαι γνώμαι εκ μέρους των Βορειοαμερικανών. Καμία όμως δέν ύπήρξε τόσο σαφής ως προς τό ότι ό «χάρτης του 'Ατλαντικού» έχει όλιγωτέραν σημασίαν από ό,τι είχαν άλλοτε τά δεκατέσσαρα σημεία του Ουίλσον και ότι οι μικρότεροι λαοί της Εύρώπης δέν πρέπει νά στηρίζουν καμμίαν έλπίδα εις τας 'Ηνωμένας Πολιτείας. Μετά ταύτα θα ήχήσουν εις τό Κογκρέσσον κραυγαί, που θα έξηγοϋν άκόμη καθαρώτερα ότι χάριν των μικρών λαών δέν θα θυσιάζη την ζωήν της ή αμερικανική νεολαία.

Ο καθορισμός της θέσεως της αμερικανικής πολιτικής κατά την διάρκειαν του πολέμου και δι ή εις μίαν κρίσιμον καμπήν του έχει μεγίστην σπουδαιότητα. Θά ήταν άνόητος εκείνος που θά τό έλησμονεί, άν τά πράγματα έπαιρναν άλλην τροπήν. Τί θα τον ένδιέφερε τον κ. Ρούζβελτ ή τον κ. Λίπμαν, άν οι εύρωπαϊκοί λαοί έγνώριζαν ποία εινε ή τύχη των φυλών εκείνων του Καυκάσου, που πρώται ήσθάνθησαν την βαναυσότητα του σοβιετικού σκότους;

ΤΡΙΠΛΟΥΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥ

Διά τον αμερικανικόν ιμπεριαλισμόν ή Εύρώπη δέν εινε τίποτε άλλο παρά μόνον ένα άπλουδν σημείον διά την αναδίπλωσιν του. Οι σκοποί, τους όποιους ακολουθεί, εινε τρεις: εις τό τέλος του πολέμου αύτου άποσκοπεί νά εγκαθιδρύση άνά τό μεγαλείτερον τμήμα της γής τας σημαντικώτερας άεροπορικές γραμμάς, νά επεκτείνη εις τά σημερινά και τά μελλοντικά σημεία βαρύτητος του κόσμου την παραγωγήν αυτοκινήτων και τέλος νά άποκτήση τό μονοπώλιον της έμπορικής ναυτιλίας, που προηγουμένως τό είχαν εις χείρας των ή 'Αγγλία και ή Νορβηγία. Αύτους τους τρεις σκοπούς έξυτηρεται και τό βορειοαμερικανικόν σύστημα των στρατηγικών σημείων, που βλέπομεν σήμερα έξελισσόμενον, με την προσπάθειαν που καταβάλλεται προς χρησιμοποίησιν άφρικανικών και νοτιοαμερικανικών άποικιακών έδαφών. Τά τελευταία αυτά έδάφη θα παραγάγουν τας πρώτας ύλας και ιδιαιτέρως τό καουτσούκ, που εινε άναγκαϊόν

διά την διατήρησιν του άπολύτου μονοπωλίου επί των παγκοσμίων συγκοινωνιών. 'Εκ παραλλήλου, τά στρατηγικά σημεία θα παίζουν ούτως είπειν τον ρόλον των «άστυνομικών σταθμών», μεταξύ των όποιων τά επεκταθή τό παγκόσμιον βορειοαμερικανικόν μονοπώλιον των από άέρος συγκοινωνιών, που θα έξυτηρείται τόσον τας ειρηνικάς άεροπορικές συγκοινωνίας, όσον και την πολεμικήν άεροπορίαν.

Εάν όμως τά πράγματα έξετασθούν υπό την εύρυθμείαν των άποψιν, καταλήγομεν εις τό συμπέρασμα ότι ό έν Εύρώπη πόλεμος παίζει μικρότερον ρόλον διά τά σχέδια των 'Ηνωμένων Πολιτειών ή ό πόλεμος της 'Ανατολικής 'Ασίας. 'Εδω έν τούτοις ή αμερικανική στρατηγική εύρίσκεται άκόμη εις τό προπαρασκευαστικόν της στάδιον. Δι' αύτον άκριβώς τον λόγον οι Βορειοαμερικανοί δέν αισθάνονται κανένα ένδοιασμόν νά πωλήσουν τους εύρωπαϊκούς λαούς εις τά άσιατικά Σοβιέτ, έφ' όσον θεωρουν τοϋτο άναγκαϊόν.

ΠΡΟΣ ΜΙΑΝ ΝΕΑΝ ΕΠΟΧΗΝ

Ο πόλεμος δέν έχει άκόμη κριθή. 'Η προοπτική, έν τούτοις, που διαμορφώνεται διά του πολέμου που δέν εινε τίποτε άλλο παρά τό έσχατον μέσον άσκήσεως της πολιτικής, γίνεται καθαρώτερα, έφ' όσον ό άγών διαρκεί περισσότερο. Διά πρώτην φοράν τώρα άντιλαμβάνονται πολλοί ότι ή κρίσις την όποιαν διερχόμεθα εινε ή μεγαλειτέρα της Ιστορίας. 'Εφ' όσον ήμποϋμεν νά διακρίνωμεν εις τά βάθη των αιώνων, βλέπομεν ότι πάσα δημιουργομένη νέα εποχή δέν ήτο παρά διάδοχος μιās προηγουμένης. Πολλοί από τας ύφισταμένας ιδέας, που κατά την σημερινήν κρίσιν και πέραν άκόμη του πολέμου άψησχόλησαν και συνεκίνησαν έξ ίσου όλους τους λαούς της γής, έχουν την πηγήν των εις τας άνατρεπτικές μεταμορφώσεις της χώρας, ή όποία την στιγμήν αύτην συγκρατεί τά 'Ασιατικά Σοβιέτ με πρωτοφανές πείσμα και γενναιότητα μακράν των συνόρων της και μακράν των συνόρων της Εύρώπης. 'Ισως νά ύποπτευεται τις ότι ή Γερμανία προσεπάθησεν αύτην την φοράν νά έπαναφέρη έν ισχύϊ τον νόμον μιās δυναμικής εποχής, έφ' όσον της προσεφέρετο ή προς τοϋτο δυνατότης. Τώρα όμως άποκαλύπτεται από πλείστα όσα πράγματα ό,τι προηγουμένως ένσυνειδήτως ή ένστικτωδώς έλαβε χώραν. Εις ένα άγώνα τόσον γιγαντιαίων διαστάσεων, θα δυνηθή νά επιζήση μόνον εκείνος που έχει την δύναμιν νά προβλέψη τό μέλλον. 'Όσοι κυττάζουν προς τό παρελθόν εινε καταδικασμένοι εις συντριβήν. 'Η πρόβλεψις όμως του μέλλοντος συνοδεύεται με την προσφοράν θυσιών. Αϋτό άκριβώς τό απέδειξεν ό γερμανικός λαός με τους στρατιώτας του εις πρωτοφανείς διαστάσεις εκεί, εις τό άνατολικόν μέτωπον. 'Ημεις οι ίδιοι την παρερχομένην αύτην εποχήν την αισθανόμεθα ως κάτι τό άναπόφευκτον διά νά περάσωμεν εις μίαν άλλην εποχήν, εις την όποιαν, σύμφωνα με τά ιδικά μας μέτρα, ή ύπόστασις και ή αξία του ανθρώπου θα άποτελέσουν τό θεμέλιον της νέας μορφής που θα εινε έντελώς διαφορετική εκείνης που κατέστη δυνατή έως τώρα.

Αι άπώλειαι των Σοβιέτ εις ανθρώπινον ύλικόν επί του πεδίου των μαχών των άνατολικών στεππών ύπερβαίνουν σχεδόν κατά μέσον όρον όλα τά μέχρι τουδε μέτρα. Τό 'Ανώτατον Γερμανικόν 'Αρχηγείον έξετίμησεν ήδη τον Φεβρουάριον τας άπώλειας των Σοβιέτ κατά τους έννέα προηγουμένους μήνας εις δύο έκατομμύρια. 'Ο αριθμός όμως αύτός αύξάνει σταθερώς. Τοϋτο σημαίνει ότι ή κρίσις ένώπιον της όποιίας θα εύρεθή τό Σοβιετικόν 'Αρχηγείον πλησιάζει και θα έπέλθη άναποφεύκτως, δεδομένου ότι αι γερμανικαι στρατιαι απέδειξαν ότι παραμένουν άκλόνητοι και άγωνίζονται μέχρι του τελευταίου άνδρός. 'Η σημερινή εποχή που χαρακτηρίζεται από δυναμισμόν δέν θα τερματισθή άκόμη, έφ' όσον αι θυσίαι τας όποιας προσφέρει ή Γερμανία προς άνατολάς, δέν θα άποδειχθούν μάταιαι.

Πέραν όμως αύτου διανοίγεται μία νέα προοπτική και αι άποφάσεις που εινε ένδεδειγμένον νά ληφθούν θα εινε και αι άποφάσεις των εύρωπαϊκών λαών.

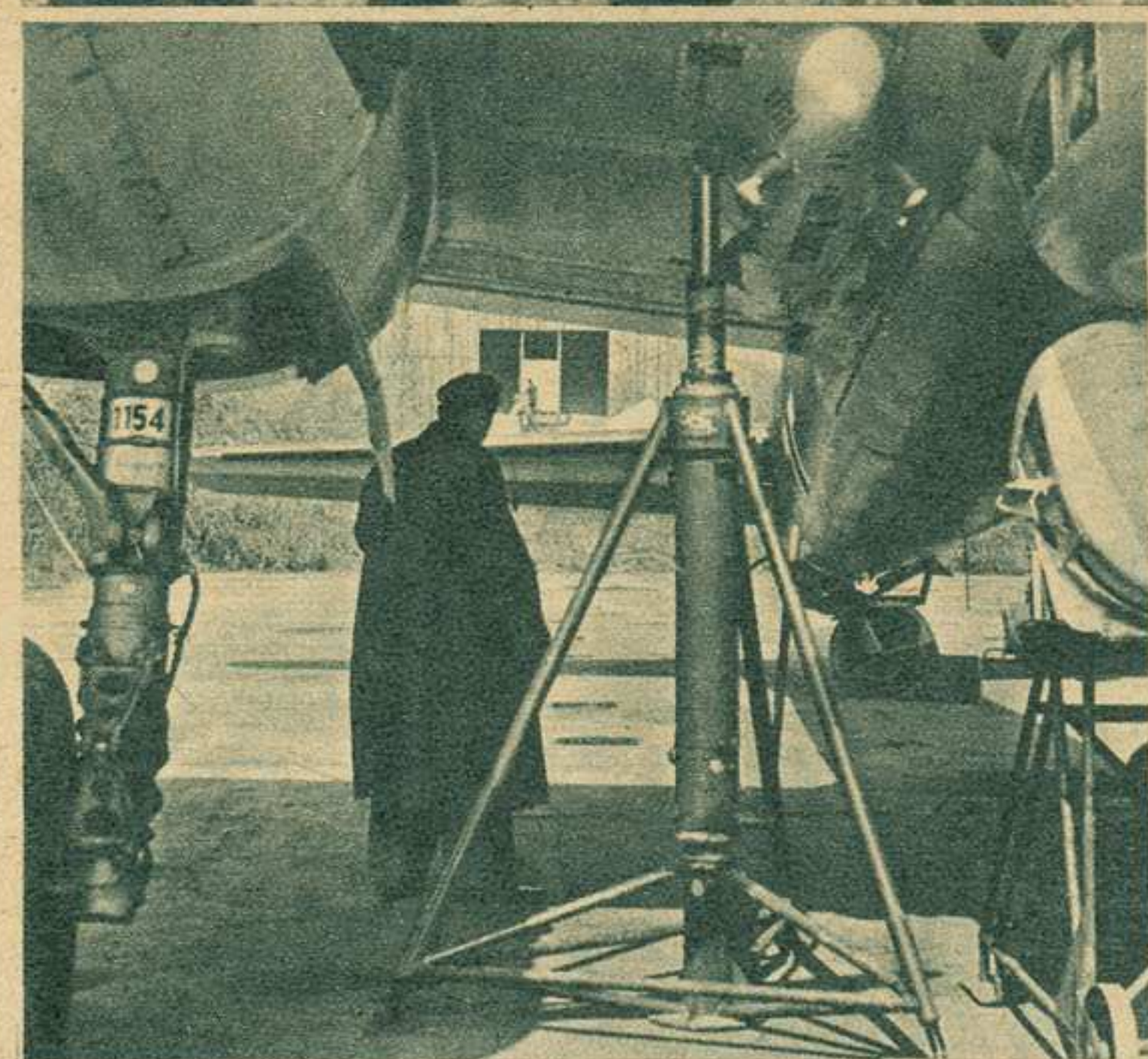

ΤΟ ΕΝΑ ΒΛΗΜΑ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΑΛΛΟ. όπως φαίνεται εις τον ειδικόν πίνακα έλέγχου βολής ενός μεγάλου έργοστασίου άεροπλάνων. 'Εδω δοκιμάζεται ή εύθυβολία των πολυβόλων πριν εφαρμοσθούν εις τά πολεμικά άεροπλάνα. (Εικών άριστερά).

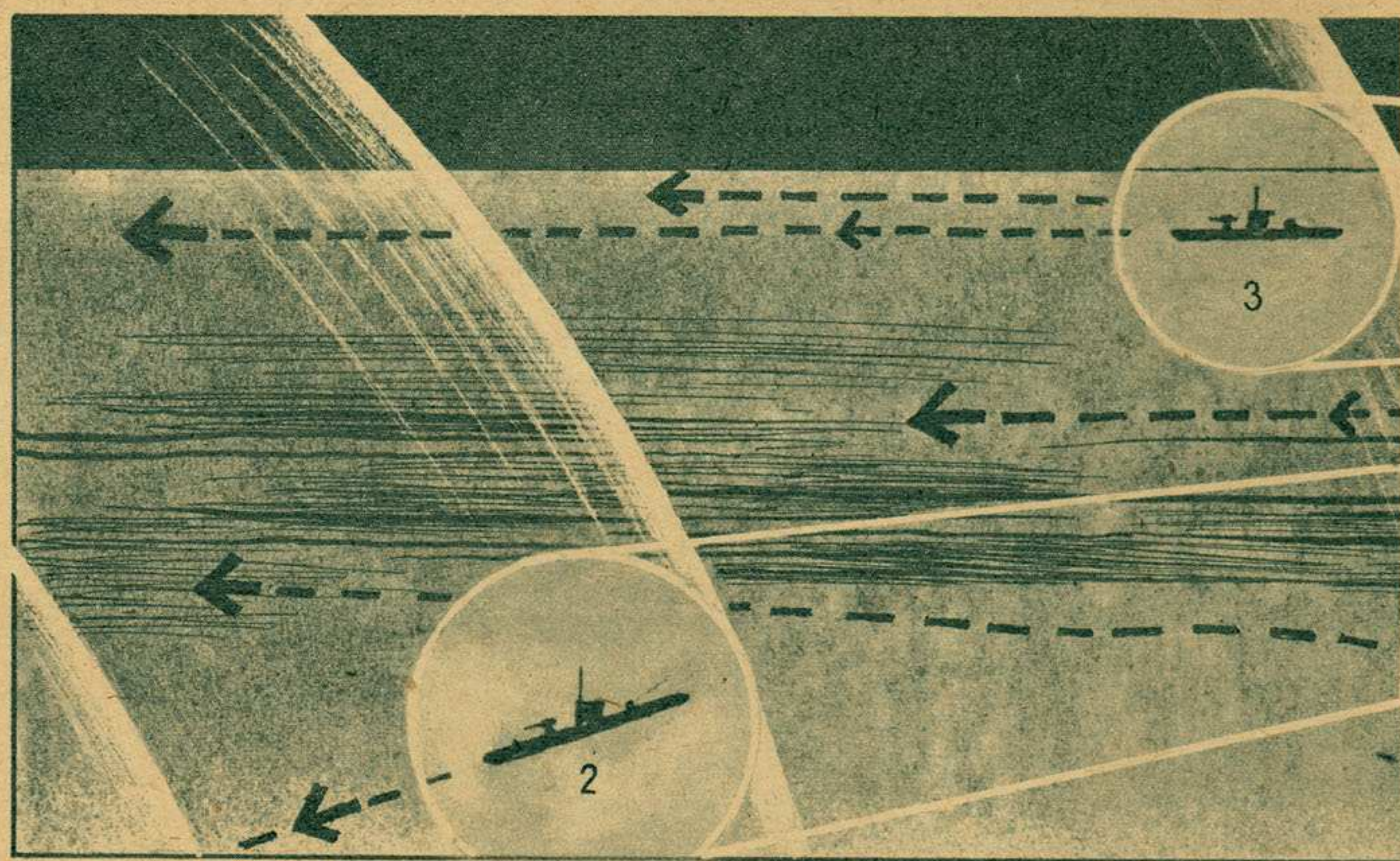
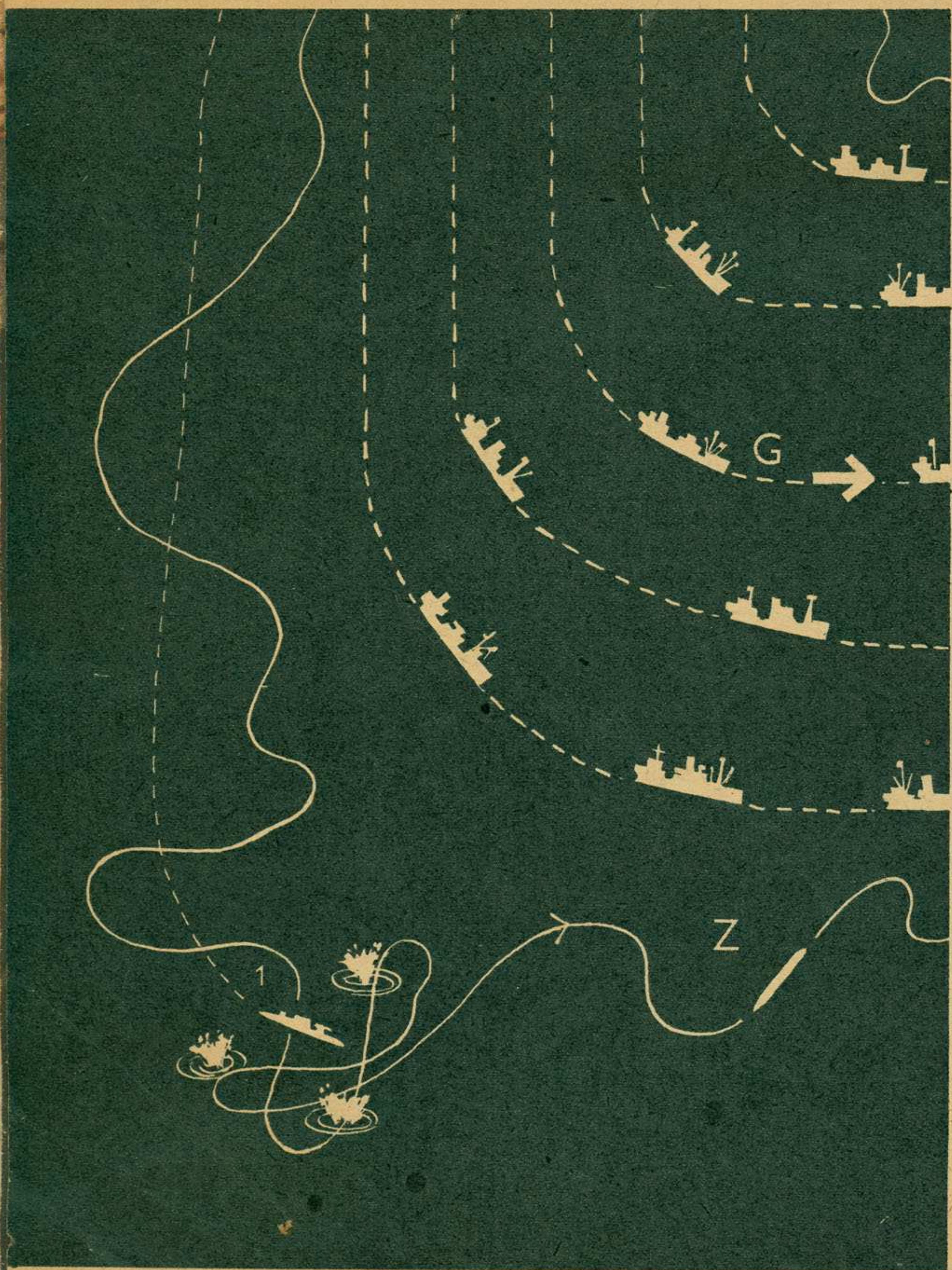
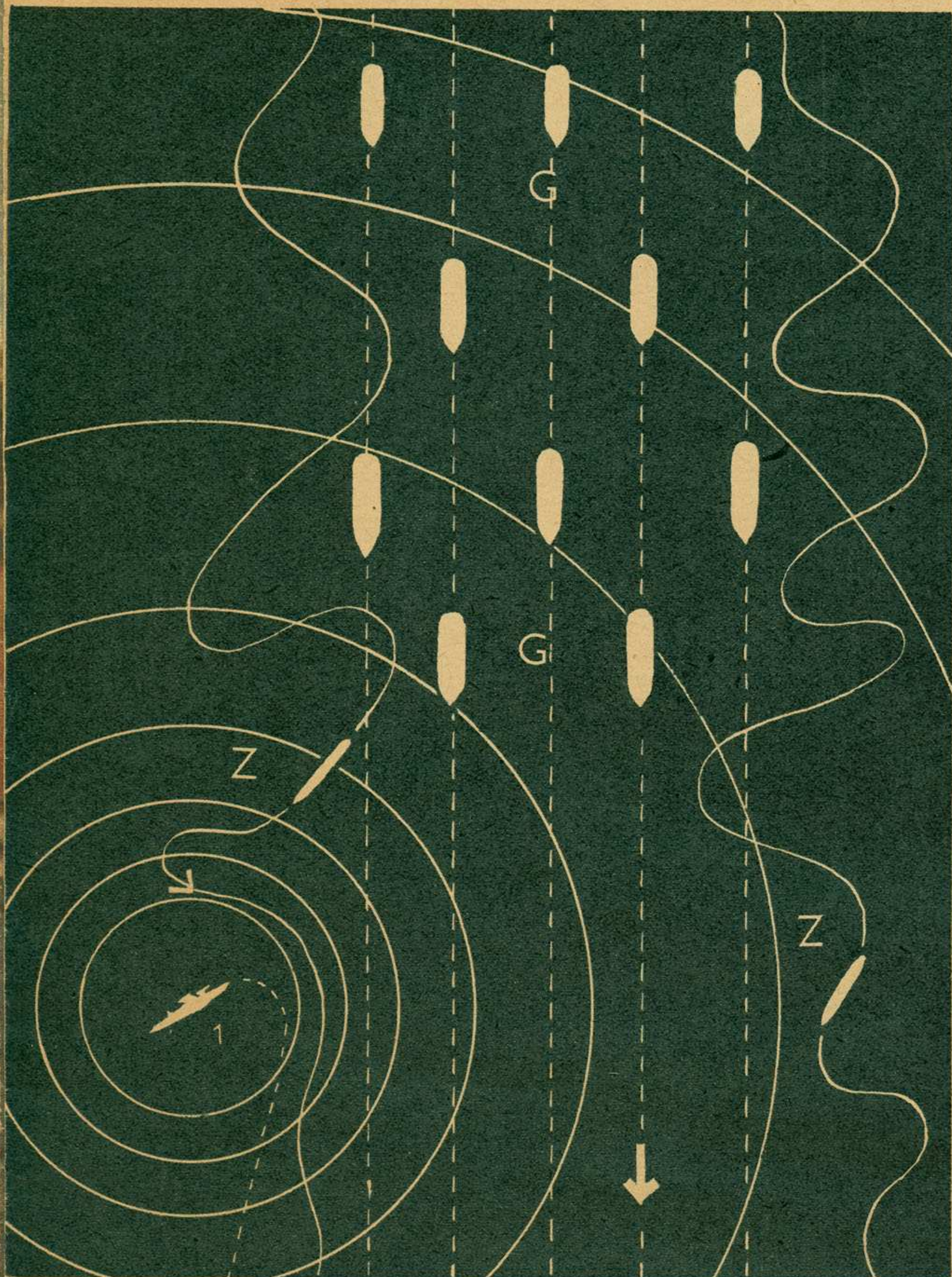
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟΝ ΤΗΣ ΤΥΝΙΔΟΣ.

Ένα μικρό σύννεφο καπνού ύψώνεται έπάνω στο βουνό. Τό έχθρικόν άεροπλάνον βληθέν από τά πολυβόλα ενός γερμανικού άεροπλάνου κατέπεσε και καίεται. Φωτ. του πολεμικού άνταποκριτού Βούντσαμμερ

ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ. Γερμανοί πιλότοι καταδιωκτικών εις ένα άεροδρόμιον των άκτών της Μάγχης άναμένοντες την διαταγήν προς δράσιν. Φωτ. του πολεμικού άνταποκριτού Γκένσλερ

«ΚΥΚΛΩΤΙΚΗ ΝΑΥΜΑΧΙΑ» ΣΤΟ ΑΝΟΙΚΤΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ

Όπως εις τόν κατά ξηράν πόλεμον ή συγκέντρωσις ισχυρών στρατιωτικών δυνάμεων έδωσεν άφορμήν εις νέας μορφάς διεξαγωγής τών μαχών, ούτω και εις τούς κατά θάλασσαν άγώνας τής σημερινής παγκοσμίου συρράξεως έδημιουργήθησαν νέοι κανόνες διεξαγωγής μιās ναυμαχίας. Τò «Σύνθημα» περιγράφει έδώ μίαν τοιαύτην νέαν μορφήν τού κατά θάλασσαν πολέμου.

Εις τόν άγώνα έναντίον υπερέτερων ναυτικών δυνάμεων, τò πλεονεκτικόν επίθετικόν όπλον είνε τò υποβρύχιον. Διά τούτο ή μακρά διάρκεια τού πολέμου δέν ήδύνατο παρά νά οδηγήσῃ εις μίαν διαρκώς αύξουσαν ναυπήγησιν γερμανικών υποβρυχίων.

Πραγματικώς δέν έχει υπολογισθῇ ακόμη μέ αριθμούς ή σχέσις τής επίθετικής δυνάμεως μεταξύ τών καθ' έκαστα πολεμικών όπλων, είνε όμως βέβαιον ότι εις τήν περίπτωση τών υποβρυχίων οί αριθμοί αύτοί θά είνε εξαιρετικώς εύνοϊκοί. Εις τήν επίθεσιν είνε τόσον ισχυρόν, ώστε δέν έχει ανάγκην νά φοβήται ούτε τήν υπεροχήν τού αντιπάλου εις αριθμόν, όπως εις τήν περίπτωση τών νηοπομπών, ούτε τήν υπεροχήν εις όπλα, όπως επί τών πολεμικών πλοίων. Τò μεγαλείτερον και ισχυρότερον θωρηκτόν φοβείται και δικαίως τò μικρόν και άφανές υποβρύχιον.

Πολυάριθμα είνε τά όπλα και τά άμυντικά μέσα πού χρησιμοποιούνται πρòς καταστροφήν του: βόμβαι βυθού, άεροπλάνα, νάρκαι, δίκτυα και διάφοροι παγίδες υποβρυχίων. Τò υποβρύχιον έξ άλλου έχει νά επιδείξῃ δύο άνεκτίμητα πλεονεκτήματα: ήμπορεί νά είνε άθέατον και νά μήν ακούεται. Αί δύο αύται ιδιότητες έσωσαν όχι όλίγα υποβρύχια από τήν καταστροφήν.

Τά υποβρύχια έχουν άποκληθῇ επίσης και «σταχτοί λύκοι τής θαλάσσης». Και είνε πιθανόν ότι από τήν έκφρασιν αύτήν προήλθεν ή συνήθεια ν' άποκαλῇ κανείς μίαν ομάδα υποβρυχίων «άγέλην υποβρυχίων», άπαράλλακτα όπως όμιλεί κανείς περί άγέλης λύκων.

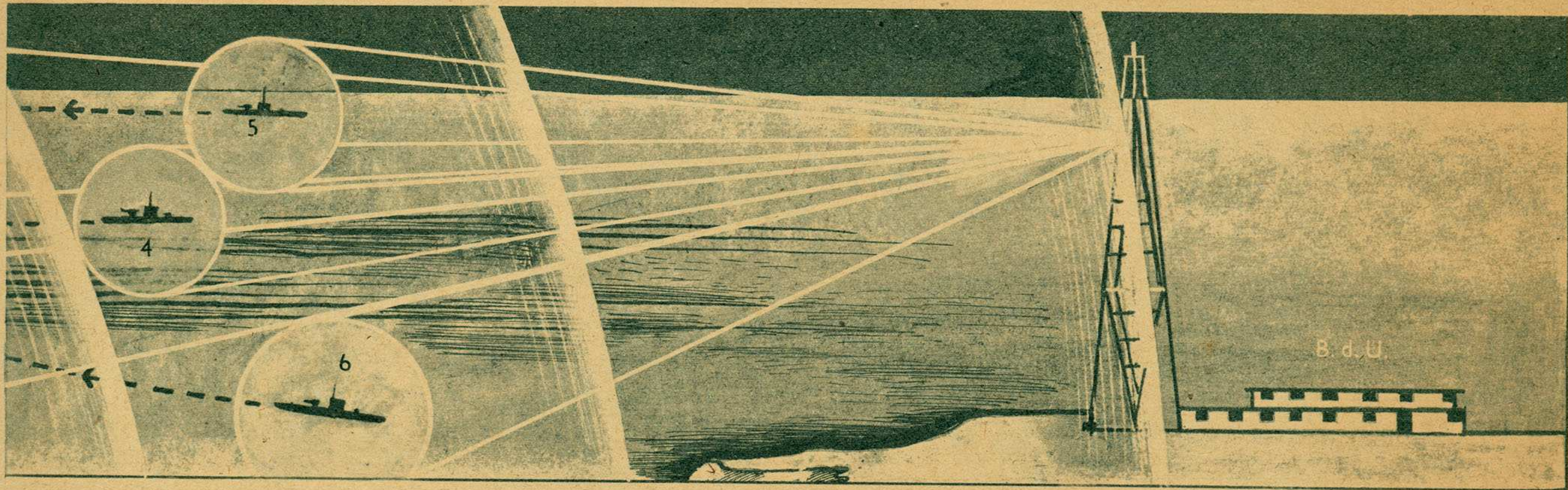
Όταν δέ τοιαύται άγέλαι υποβρυχίων κατεβύθισαν και διεσκόρπισαν τήν μίαν νηοπομπήν μετά τήν άλλην, ένεφανίσθη εις τόν άγγλικόν τύπον ένας νέος όρος, ό όποιος πολύ ταχέως κατέστη τò φόβητρον όλων εκείνων πού ήσαν υποχρεωμένοι νά ταξειδεύουν υπό άγγλικήν ή άμερικανικήν σημαίαν. Ό όρος αύτός είνε ή «τακτική τής άγέλης».

Ό έφευρέτης τής τακτικής αύτῃς είνε ό διοικητής υποβρυχίων και σημερινός άνώτατος διοικητής τού πολεμικού ναυτικού άρχιναύαχος Ντένιτς. Αί νηοπομπαι δέν ήσαν δι' αύτόν πρόβλημα, αλλά ζήτημα τακτικής. Εις αύτόν όφειλεται ή φράσις: «Η συγκέντρωσις τών πλοίων εις νηοπομπήν πρέπει ν' αντιμετωπισθῇ μέ τήν συγκέντρωσιν τών υποβρυχίων περί τήν νηοπομπήν.»

Οί ώκεανοί είνε εύρεις και εύρύτατον επίσης είνε τò πεδίον δράσεως τών υποβρυχίων. Περιπολούν πρò τών λιμένων τής Άγγλίας και τής Βορείου Άμερικής, εις τήν Βόρειον Θάλασσαν και πρò τών άκτών τής Άφρικής, παρά τήν Μαδαγασκάρην και εις τήν Μεσόγειον. Επί μήνας όλοκλήρους εύρίσκονται έν πλώ. Πετρελαιοφόρα υποβρύχια τά έφοδιάζουν εις τò άνεικτόν πέλαγος μέ καύσιμον ύλην και μέ τoρπιλλας, μέ τρόφιμα και μέ πόσιμον ύδωρ.

Άλλά τò κυριώτερον θήραμα τών υποβρυχίων είνε ή νηοπομπή. Διά τού άσυρμάτου διατάσσονται τά υποβρύχια νά πλεύσουν πρòς ένα ώρισμένον σημείο, όπόθεν είνε ήναγκασμένη νά διέλθῃ ή νηοπομπή. Έντòς όλίγου είνε αύτη περικυκλωμένη και ή καταβύθισις άρχίζει...

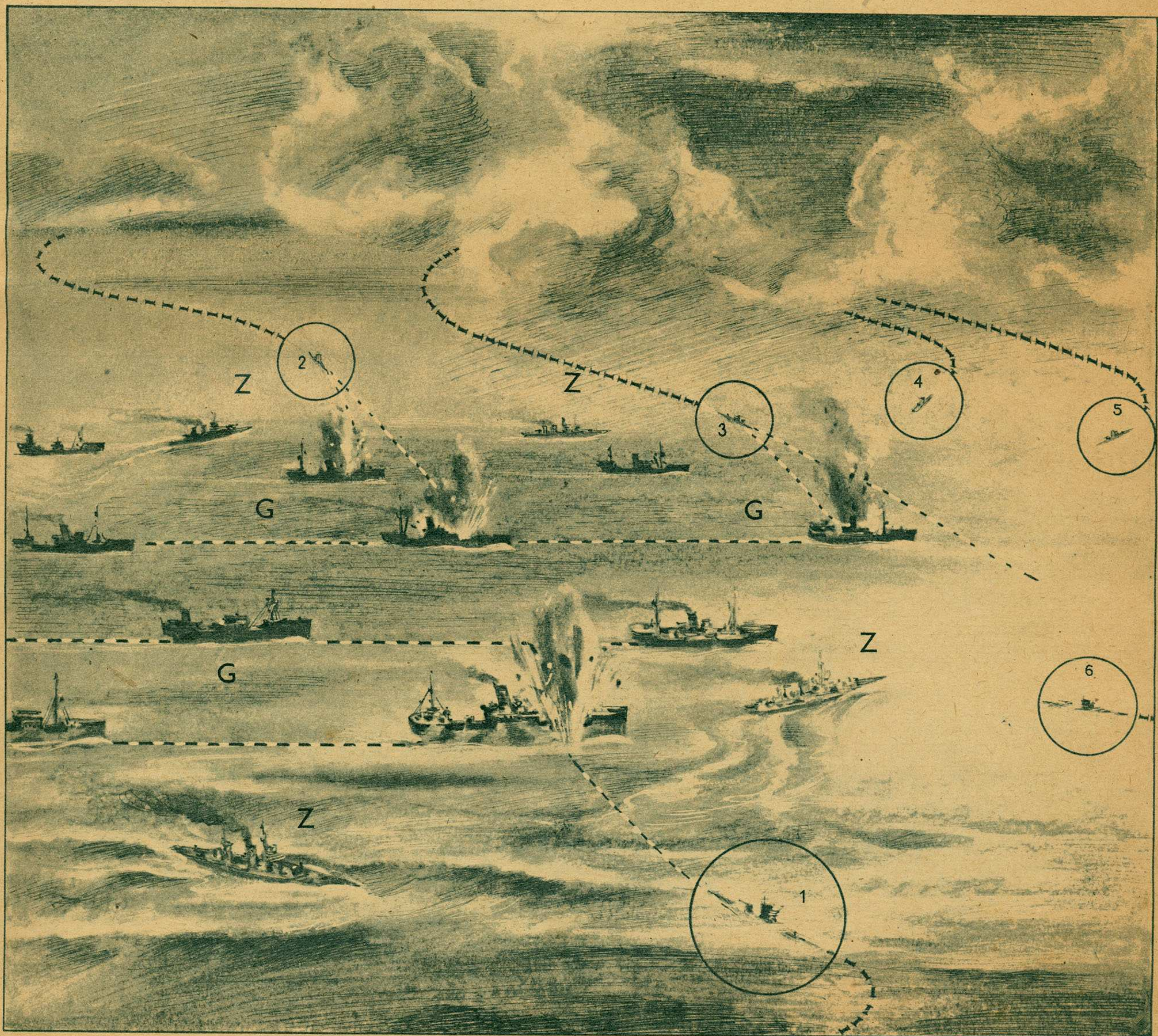
ΝΗΟΠΟΜΠΗ ΕΝ ΟΨΕΙ! Ένα υποβρύχιον (U) διέκρινε νηοπομπήν εις τò άνοικτόν πέλαγος. Άμέσως συνεννοείται διά τού άσυρμάτου μέ τόν διοικητήν τής μοίρας υποβρυχίων, τόν όποιον πληροφορεί περί τής ακριβούς θέσεως και τής πορείας τών έχθρικών σκαφών. ("Ανω εϊκών.") Η νηοπομπή (G) προστατεύεται από ταχεία αντιτορπιλικά (Z), τά όποια ακούουν τόν ραδιοπομπόν τού υποβρυχίου και ήμπορούν δι' ειδικής μεθόδου νά καθορίσουν τήν θέσην του. Επίδιώκουν νά τò καταστρέψουν μέ βόμβας βυθού. Ένώ τò υποβρύχιον άποφεύγει τας επίθέσεις τών αντιτορπιλικών (κάτω εϊκών), ή νηοπομπή μεταβάλλει πορείαν και προσπαθεί και αύτή νά διαφύγῃ.

Εἰς τὴν διοίκησιν ὑποβρυχίων B. d. U. ἐλήφθη τὸ ραδιογράφημα. Αὐτοστιγμὴ εἰδοποιούνται, ραδιογραφικῶς ἐπίσης, τὰ ὑποβρύχια (2—6) ποὺ περιπολοῦν εἰς τὰ ὕδατα ἐκεῖνα περὶ τῆς θέσεως καὶ τῆς πορείας ποὺ ἀκολουθοῦν τὰ προσπαθοῦντα νὰ διαφύγουν πλοῖα τῆς νηοπομπῆς καὶ διατάσσονται νὰ ἐπιτεθοῦν κατ' αὐτῶν. Σὰν μία ἀγέλη λύκων ἐφορμοῦν τότε τὰ ὑποβρύχια κατὰ τῆς λείας τῶν.

Η ΑΠΟ ΞΗΡΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ

ΠΕΡΙΚΥΚΛΩΜΕΝΑ. Ἡ κυκλωτικὴ μάχη εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος ἔχει ἀνάφη. Τὰ ὑποβρύχια ἐπιτίθενται ἐξ ὅλων τῶν πλευρῶν (1—6). Ἐνῶ τὰ πρῶτα ἐξ αὐτῶν ἔχουν ἐκσφενδονίσῃ ἤδη τὴν τορπίλῃν των, ἄλλα ὑποβρύχια τῆς ἀγέλης «κόβουν τὸν δρόμο» στὰ πλοῖα τῆς νηοπομπῆς, εἴτε λαμβάνουν τοιαύτην θέσιν, ὥστε τὸ πολύτιμον φορτίον τοῦ ἐχθροῦ νὰ εἶνε ἀναγκασμένον νὰ διέλθῃ πρὸ τῶν τορπιλλοβλητικῶν σωλήνων των. Τὰ ἀντιτορπιλλικά καταδιώκουν ἀδιακόπως τὰ ὑποβρύχια, τῶν ὁποίων οἱ κυβερνήται προσπαθοῦν μὲ ἐπιδεξίους χειρισμοὺς καὶ μεγίστην προσοχὴν νὰ διαφύγουν τὰς βόμβας βυθοῦ. Ἐντὸς ὀλίγου ἡ νηοπομπὴ ἔχει διασκορπισθῇ, τὰ δὲ διαλυθέντα πλοῖα τῆς προχωροῦν ὁλοταχῶς, καταδιωκόμενα ὑπὸ τῶν ὑποβρυχίων. Αὕτῃ εἶνε ἡ εἰκὼν μίας κυκλωτικῆς ναυμαχίας ποὺ ὀνομάζεται «τακτικὴ τῆς ἀγέλης».

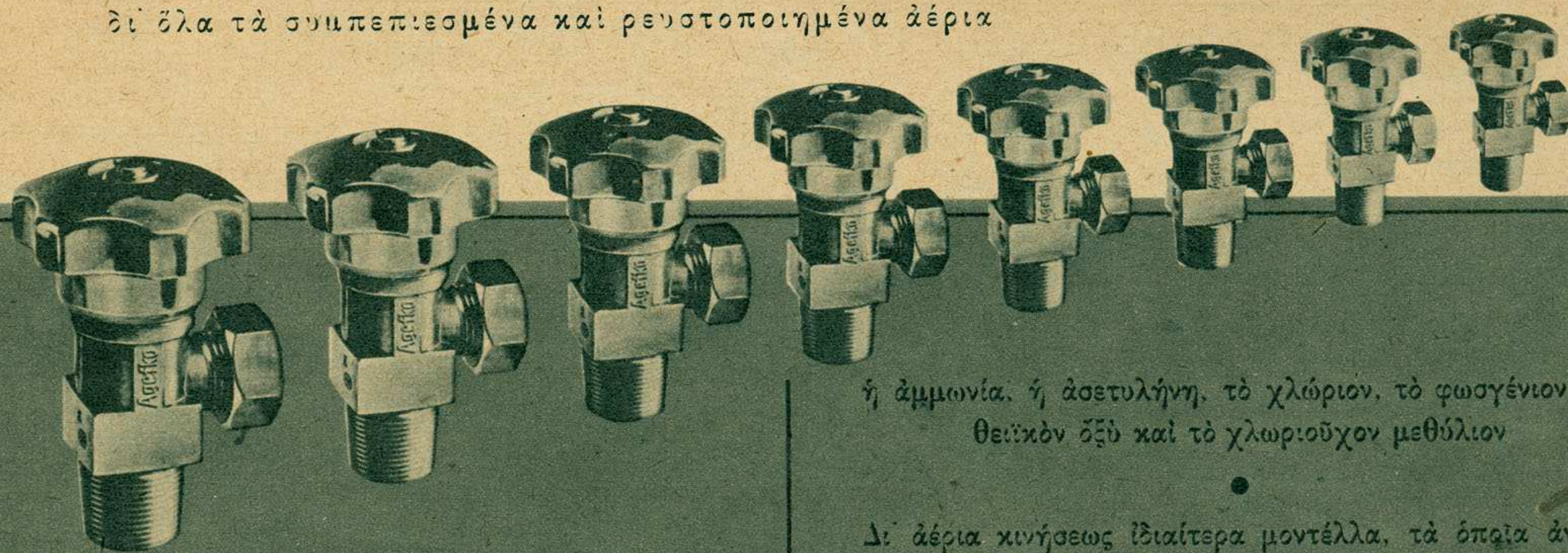

ΒΑΛΒΙΔΕΣ – ΧΑΛΥΒΔΙΝΩΝ ΦΙΑΛΩΝ

ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΒΑΛΒΙΔΕΣ – ΑΚΡΑΙΑΙ ΒΑΛΒΙΔΕΣ

δι' όλα τα συμπιεσμένα και ρευστοποιημένα αέρια

ως το άνθρακινόν ὀξύ, τὸ ὀξυγόνον, τὸ ἄζωτον, τὰ εὐγενή, αέρια, ὁ συμπιεσμένος ἀήρ, τὸ ὑδρογόνον,

ἢ ἀμμωνία, ἢ ἀσσετυλήνη, τὸ χλώριον, τὸ φωσγένιον, τὸ θεικόν ὀξύ καὶ τὸ χλωριούχον μεθύλιον

Δι' αέρια κινήσεως ἰδιαίτερα μοντέλλα, τὰ ὅποια ἀνταποκρίνονται καὶ εἰς τὰς μεγαλυτέρας τῶν ἀπαιτήσεων, διὰ τὸ ἀερίοφως τῆς πόλεως, διὰ τὸ φωτιστικόν αέριον, τὸ ΜΕΘΑΝΙΟΝ, τὸ ΠΡΟΠΑΝΙΟΝ καὶ τὸ ΒΟΥΤΑΝΙΟΝ

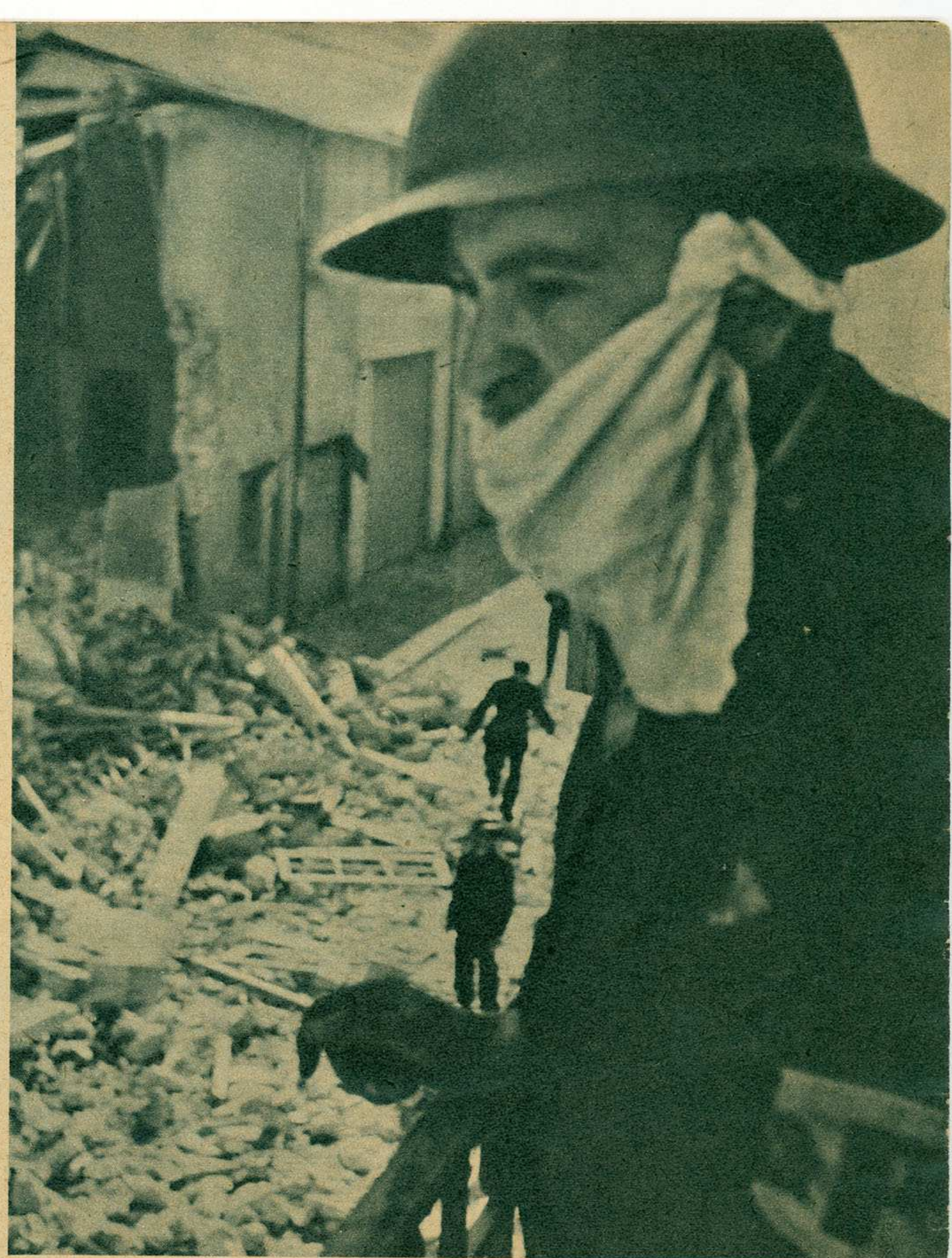
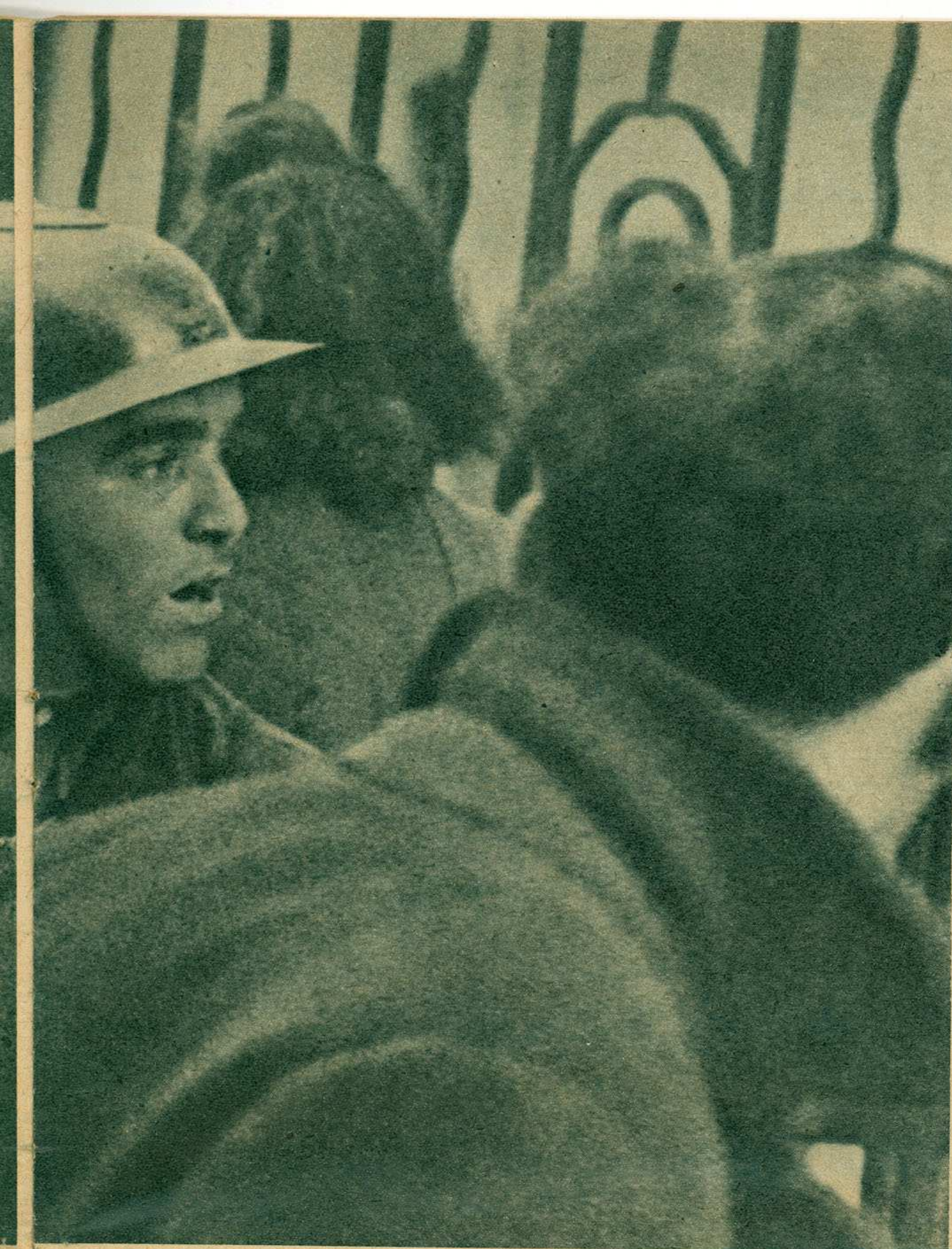
KOHLENSÄURE-INDUSTRIE

AKTIENGESELLSCHAFT

ABTEILUNG VENTIL-FABRIK · BERLIN W 62

ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΣ ΠΕΙΡΑ

Ἀρίστη, ἐργασία καὶ πρακτικὴ κατασκευή, ἐγγυῶνται διὰ τὴν μεγάλην ἀσφάλειαν καὶ οἰκονομίαν

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΤΡΟΜΟΥ ΠΟΥ ΕΞΕΤΥΛΙΧΘΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑΝ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΟΧΥΡΩΤΟΥ ΠΟΛΕΩΣ ΤΗΣ ΤΥΝΙΔΟΣ, ΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΟΜΕΝΑΣ ΣΕΛΙΔΑΣ: ΥΠΟ ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ! 'Η γυναίκα αὐτὴ κατὰ τὴν ἀεροπορικὴν ἐπίθεσιν ἐτάφη κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ κρημνισθέντος σπιτιοῦ της. Μετὰ πολὺν ἔργασιν τῶν εἰδικῶν πρὸς τοῦτο συνεργείων, ἡμιλιπόθυμος, μετεφέρθη εἰς τὸν σταθμὸν α' βοηθειῶν.

Α ΕΝΑ ΜΑΝΤΗΛΙ ΠΡΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΠΝΟΝ Τὰ ἐρείπια τοῦ κατακρημνισθέντος σπιτιοῦ ἐπῆραν φωτιά. Δὲν ὑπῆρχε καιρὸς πρὸς διανομὴν τῶν ἀντιασφυξιογόνων προσωπιδίων. Τὰ θύματα ἐχρειάζοντο ἀμεσῶν βοήθειαν.

ΣΥΝΤΡΙΜΜΑΤΑ ΣΠΙΤΙΩΝ. Αἱ διαπεραστικά κλαυγαὶ τρόμου καὶ τὰ κλάμματα τῶν μικρῶν παιδιῶν κάμνουν τὰς βοηθητικὰς ὑπηρεσίας διασώσεως νὰ σπεύσουν ταχύτερα.

ΤΥΝΙΣ (II.):

«ΙΠΤΑΜΕΝΑ ΦΡΟΥΡΙΑ» ΥΠΕΡ ΤΗΝ ΑΝΟΧΥΡΩΤΟΝ ΠΟΛΙΝ

* Ὁ συνεργάτης τοῦ «Συνθήματος» καὶ πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς Μπέννο Βούντσαμμερ ὑπῆρξεν αὐτόπτης μάρτυς μιᾶς ἀμερικανικῆς ἀεροπορικῆς ἐπιθέσεως ἐναντίον τῆς Τύνιδος. Ὁ ἐν λόγω συνεργάτης μας περιγράφει κατωτέρω εἰς εἰδικὸν ἄρθρον του, συνοδευόμενον ἀπὸ χαρακτηριστικὰς εἰκόνας, τὰς σκηνὰς τρόμου, ποὺ ἐξετυλίχθησαν κατὰ τὴν 30 - λεπτὸν ἐπίθεσιν.

Τὰ πιάτα καὶ τὰ ποτήρια χορεύουν καὶ ἀναποδογυρίζουν ἐπάνω στὸ τραπέζι. Τὰ κερὰ μὲ τὸ τρεμουλιαστὸ τους φῶς, ρίχνουν τὶς ὥχρες τῶν ἀκτίνες στὰ ἔντρομα πρόσωπα. Τὰ μικροσκοπικὰ σπιτάκια τῆς πόλεως τρέμουν, ὥσάν νὰ πρόκειται περὶ σεισμοῦ: εἶνε ὁ ὀρυμαγδὸς τῶν πυροβόλων, ποὺ γύρω ἀπὸ τὴν πόλιν σχηματίζουν ζώνην ἀντιαεροπορικῆς πυρᾶς. Οἱ ἄνθρωποι μόλις κατορθώνουν νὰ ὁμιλοῦν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν βάζουν στὸ στόμα τους μιὰ κουταλιά σούπας. Ὁ τρομερὸς φόβος τοὺς πιέζει τὰ στήθη. Ἡ μητέρα εἰς τὸ βάθος φροντίζει μὲ στοργὴν τὸν μπέμπη, τὸν τυλίγει μέσα σ' ἕνα μετα-

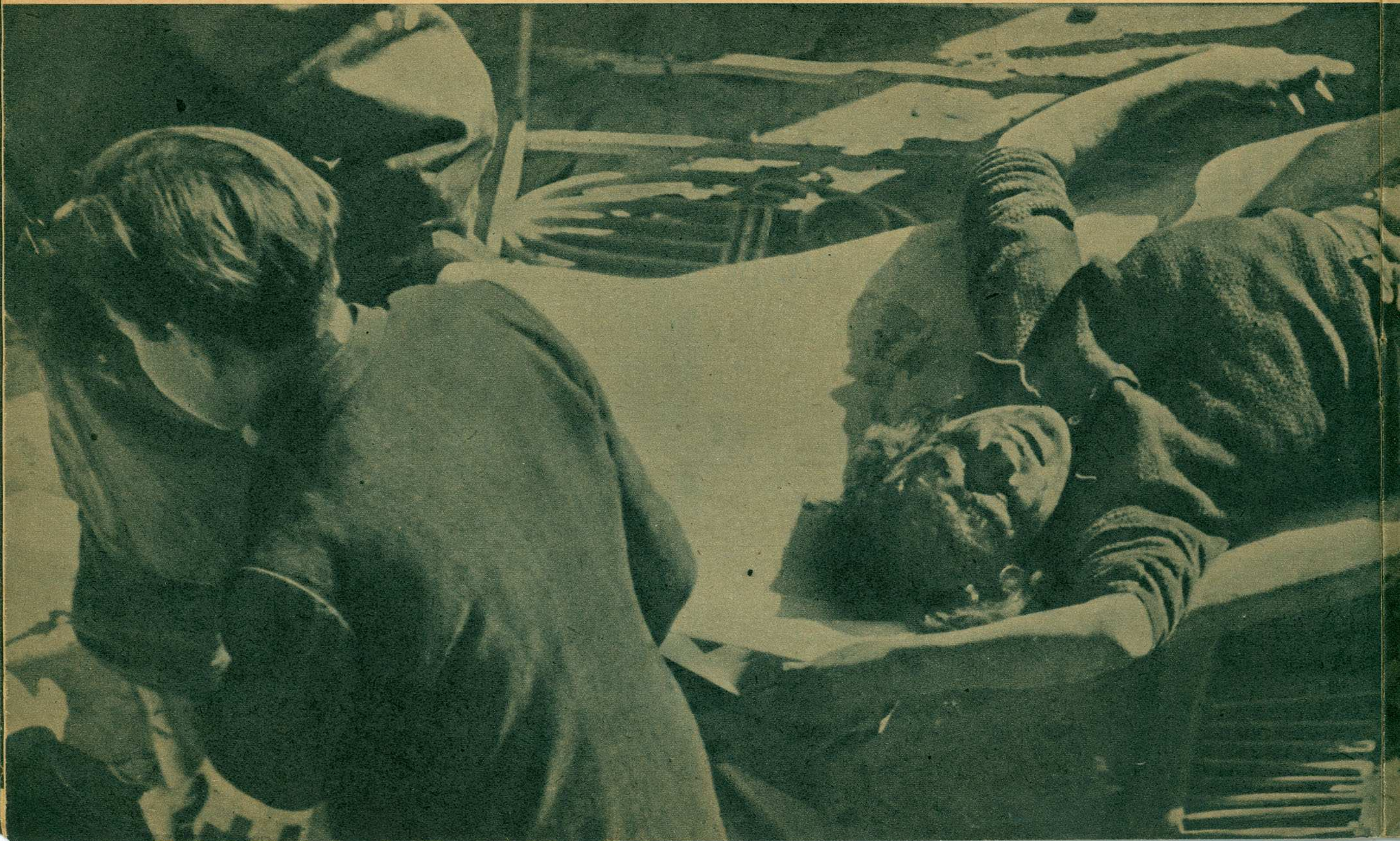
ξωτὸ ὕφασμα καὶ τὸν μπόγο της τὸν τοποθετεῖ ἀνάμεσά στὰ πιάτα καὶ τὰ ποτήρια. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἕνας ἰσχυρὸς τριγμὸς συγκλονίζει τὴν γῆν, ὅποτε τὰ κουτάλια τῆς σούπας μένουν ἀκίνητα εἰς τὸν ἀέρα. Ἀφουγκραζόμεθα καὶ τὰ αὐτιά μας γεμίζουν ἀπὸ τὸν θόρυβον τῶν ἐρειπίων ποὺ κρημνίζονται ὡς βροχή.

Βομβαρδίζεται ἡ Τύνις! Βομβαρδίζονται τὰ σπίτια ἑνὸς πληθυσμοῦ, ποὺ ἀκόμα δὲν ἔμπορεῖ νὰ πιστεῦσῃ ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸν χορὸν τοῦ πολέμου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρόκειται περὶ νεαρῶν ζευγαριῶν ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν πτωχῶν καὶ ποὺ μὲ λίγο ψωμί καὶ ἕνα πιάτο φα-

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ «ΙΠΤΑΜΕΝΩΝ ΦΡΟΥΡΙΩΝ». Τρία τραυματισμένα παιδιά μεταφέρονται εις τὸ νοσοκομεῖον. Ἐμπρός, ὁ μικρὸς ἡλικίας μὲν ἐνδὲς ἔτους εἶνε ἀραβικῆς καταγωγῆς, τὸ κορίτσι, ἀριστερά, ἀνήκει εἰς Ἰταλοὺς ἀποίκους καὶ τὸ τρίτο κορίτσι εἶνε Γαλλίς.

«ΤΙΣ ΕΙΔΑ ΝΑ ΠΕΦΤΟΥΝ!» Τραυλίζουσα και μισότρελλη από τον τρόμον, η διασωθείσα προσπαθεί να δώση είδησιν των συμβάντων: «Τὰ εἶδα ὅλα καθαρά... ὁ θόρυβος τῶν κινήτων ἔινε φοβερός. Ἡ ντουλάπα ἔπεσε ἐπάνω μου... βοήθεια... βοήθεια!... Βομβαρδίζουν τίς γυναῖκες! Τὰ παιδιά! Ἐἵνε δυνατόν! Ποῦ ἔινε τὸ κορίτσι μου;»

γητὸ ἱκανοποιοῦνται στὸ βράδυνό τους δεῖπνο. Ὅλα γίνονται ὅπως καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο. Ὁ τρόμος ποὺ διακρίνω στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, γεμίζει τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ λύπην. Τὰ ὠχρὰ πρόσωπα μὲ τὰ δεσπόζοντα μάτια καὶ ἡ γενικὴ τῶν στάσις μπροστὰ στὸν θάνατον ποὺ παραμονεύει πίσω ἀπὸ τὰ τρίζοντα παράθυρα, εἶνε ἓνας συγκινητικὸς θρήνος ποὺ ἀντιμετωπίζει κανεὶς δυσκολώτερα ἀπὸ τὸ θέαμα τῶν κρεουργημένων στρατιωτῶν ποὺ βλέπει ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Εἰς τὰς 5 τὸ πρωὶ ἀρχίζει ὁ γνωστὸς σὲ μᾶς ἦχος τῶν σειρήνων. Ντύνομαι βιαστικὰ καὶ καθ' ὃν χρόνον βάζω τὰ παπούτσια μου ἀκούω τὸν θόρυβον τῶν κατοίκων ποὺ σπεύδουν νὰ κατεβοῦν τὴν σκάλα. Στὸ δρόμο φυσᾷ ἓνας παγωμένος ἀέρας. Τὸ ὠχρὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ φωτίζει τὰ τρομαγμένα πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων ποὺ σπεύδουν νὰ κρυφθοῦν εἰς τὰ καταφύγια. Ἐἵνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὅποῖον οἱ ἐντρομοὶ κάτοικοι φεύγουν διὰ νυκτὸς εἰς μακρὰν σειρὰν καὶ κατευθύνονται εἰς τὸ παλαιὸν νεκροταφεῖον τῶν Ἑβραίων, ποὺ εἶνε ὁ μοναδικὸς ἐλεύθερος χώρος ποὺ ἀπέμεινε εἰς τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς πόλεως. Οἱ περισσότεροὶ ἔχουν ρίξη ἐπάνω των σκεπάσματα καὶ μέσα εἰς τὸ παράξενο φῶς ὁμοιάζουν σχεδὸν μὲ τοὺς Ἀραβας, οἱ ὅποιοι μὲ τὰ ἐκθαμβωτικὰ ἄσπρα τοὺς μπουρνούζια ἐξέρχονται ἀπὸ

τὰς συνοικίας των καὶ τρέχουν ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς κάκτους διὰ νὰ ἐξαφανισθοῦν εἰς τὰ ἐκσκαφέντα ἀντιαεροπορικὰ προχώματα.

Ὁ εὐρύς χώρος τοῦ νεκροταφείου ἔχει ὑπερπληρωθῇ ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ οἱ νευρικές των ὁμιλίες διασταυροῦνται καὶ συγχέονται εἰς μίαν βοήν. Πίσω μας, ἀπὸ τὸ στενὸ δρομάκι ἀκούεται ἡ μακρόσυρτη φωνὴ τοῦ φρουροῦ: «Σβῦστε τὸ φῶς!» Ἐνας λεπτὸς βόμβος ποὺ ἀκούεται ἐξαφανίζει κάθε θόρυβον. Ἐπειτα ἡ νυκτερινὴ γαλήνη γεμίζει ἀπὸ τὰς βροντώδεις ἐκπυροσκορήσεις τοῦ βαρέος ἀντιαεροπορικοῦ πυροβολικοῦ καὶ ἀπὸ τὰς συνταρακτικὰς ἐκρήξεις τῶν βομβῶν μεγάλου διαμετρήματος. Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβουν φωτιές. Τὰ ἐρείπια τῶν σπιτιῶν ποὺ εἶνε ἀπὸ ἀσβέστη πέφτουν σὰν κόκκινη βροχή. Ὁ ἀέρας φέρνει τίς φλόγες πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ ἡ ἀντανάκλασις των μεταβάλλει τίς κορυφὰς τῶν χουρμαδιῶν σὲ τεράστιους χαλκόχρωμους ἀερίστηρες.

Αὐτὴ τὴν φορὰ οἱ βόμβες φείδονται τῆς ζωῆς μας. Ὅταν μετὰ μίαν ὥρα ξαναγυρίσαμε μὲ τὸ ὠχρὸ φῶς τοῦ λυκαυγυὸς, ἓνα μικρὸ κοριτσάκι μᾶς ἐξηγεῖ κλαίοντας, ὅτι ὁ μικρὸς τῆς γάτος εἶχε σκοτωθῇ ἀπὸ ἓνα θραῦσμα βόμβας. «... τὸ τρίχωμά του εἶχε κίτρινα στίγματα καὶ στὸ στήθος ἓνα λευκὸ «πλαστρόν»! Εἰς τὸ τμήμα τῆς πόλεως ὅπου κατοικοῦν οἱ Ἀραβες αἱ ἀπώλειαι ἦσαν βαρεῖαι.

Πρὸς τὸ μεσημέρι περνῶ ἀπὸ τὴν λεωφόρον τῆς Γαλλίας, μία ἀπὸ τίς ἀρτηρίες τῆς εὐρωπαϊκῆς πόλεως, γιὰ νὰ φροντίσω γιὰ μικροπράγματα. Τὸ ἐκθαμβωτικὸ φῶς τοῦ ἡλίου φωτίζει τὰ χρωματιστὰ ἐνδύματα τοῦ ἰθαγενοῦς πληθυσμοῦ. Τὸ βιο-

ΕΠΕΘΑΝΕ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ! Οἱ βόμβες ἀρχισαν νὰ πέφτουν ὀλίγο πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἐφονεύθη στὴν κουζίνα τῆς ἐνῶ ἐμαγεύερε.

λετί χρώμα της μπουκεμβίλιας ξυπνά μέσα μας την νοσταλγία της ανοίξεως, της θάλασσας και του μπάνιου. Μπροστά στα καπνοπωλεία και τα έρτοποιεία στέκονται σ' ούρες οι άνθρωποι. Τα τράμ είνε υπερπλήρη έως τις σκάλες των εισόδων. Είνε ή ώρα που ο κόσμος κάνει τα ψώνια του και είνε τα μαγαζιά βλέπει κανείς ένα ατελείωτο πήγαιν' έλα.

Αίφινιδως, τόν θόρυβον του δρόμου καλύπτει ή έκπυροσκόρπησις μιās βαρείας πυροβολαρχίας. Για μερικές στιγμές ή ζωηρά κίνησις φαίνεται νά σταματά. Έπειτα από την γαλήνη όλγιων στιγμών, άκούεται τó σφυροκόπημα του άντιαεροπορικού πυροβολικού. Κυττάζω ψηλά και είνε τόν καταγάλανον ούρανόν διακρίνω την λευκήν τροχιάν που διαγράφουν αι όβίδες του άντιαεροπορικού πυροβολικού, που είνε άκριβώς παράλληλος πρós την λεωφόρον όπου εύρισκόμεθα.

Δεκατέσσερα ίπτάμενα φρούρια! Άλλά δέν είνε δυνατόν! Όλα εξελίσσονται μέ άστραπιαίαν ταχύτητα. Πανικόβλητοι οι άνθρωποι περνούν τόν δρόμον, και εξαφανίζονται κατά κύματα πίσω από τις πόρτες των σπιτιών. Καρροτσάκια που τά σύρουν ζώα, χωρίς τους κυρίους των, κινούνται ανάμεσα από σταματημένα αυτοκίνητα και από ένα άναποδογυρισμένον όχημα ξεχύνεται ένα κύμα από πορτοκάλλια που σκορπίζουν στη μέση του δρόμου. Ο βόμβος των κινητήρων έγινε δυνατώτερος. Ο βρυχηθμός του πυροβολικού αυξάνει όλονέν. Και ύστερα άρχίζει νά άκούεται ο χαρακτηριστικός ήχος των βομβών που πέφτουν.

Ο συριγμός των βομβών γίνεται ολοένα έντονώτερος. Ξαπλώνομαι μέ μιās κάτω είνε τó ρείθρον του πεζοδρομίου και πιέζω τó κεφάλι μου όσο μου είνε δυνατόν περισσότερο επάνω στη σκληρή πέτρα.

Γύρω μου οι βόμβες συρίζουν. Έως ότου πέσουν, περνά ένα χρονικόν διάστημα που μου φαίνεται όλόκληρος αιώνας. Η κάθε μιá σ' άς φαίνεται ότι σ' άς πλήττει στην καρδιά. Έπειτα ή άγρια έκρηξις των βομβών εξαφανίζει πλέον κάθε εύαισθησίαν. Τα μεγάλα σπίτια συγκλονίζονται και ταλαντεύονται από την πίεσιν και μιá θορυβώδης βροχή από συντρίμματα τζαμιών χύνεται επάνω μας. Έπειτα ακολουθεί ένας βαθύς τριγμός που προέρχεται από τó κρήνισμα των τοίχων των σπιτιών.

Άκολουθεί έπ' όλγιον μιá παύσις. Καθώς σηκώνομαι για νά εύρω ένα καλλίτερο κάλυμμα, βλέπω πλησίον μου πέντε νεαρούς στρατιώτας που προφυλάσσονται από τās βόμβας, όπως έχομεν μάθει είνε τόν στρατόν. Κρατούν τó όπλον είνε τó άριστερόν τους χέρι. Βιαστικός, πηδών μερικά βήματα και πίσω μου άκούω νά κρτούν οι πρόκες των ύποδημάτων των νεαρών στρατιωτών. Δέν θέλω νά κρυφθώ στα σπίτια γιατί ξέρω ότι ή Τύνις είνε οικοδομημένη είνε έλωδες λεκανοπέδιον και τά σπίτια, όπως και τά καταφύγια, δέν έχουν καμιά άντιαεροπορική προστασία. Μικρές βόμβες έχουν ήδη κρημνίση μεγάλα κτίρια. Ξαναρχίζει πάλιν ο βόμβος. Πηδών έως τή γωνιά ενός σπιτιού: Έτσι τά τελευταία δευτερόλεπτα έχω δύο δυνατότητες. Στέκομαι στο κατάλληλο μέρος. Πίσω μου, καθώς πηδών, άκούω τά βήματα των στρατιωτών. Πενήντα περίπου μέτρα πίσω μας, μιá πολυκατοικία συντρίβεται και μεταβάλλεται σέ ένα λόφο από άμμο. Καθ' ήν στιγμήν βλέπομε νά σηκώνεται ένα σύννεφο από άσβέστη και σκόνη, σπαράσσουσιν την καρδιά μας κλάμματα και όδυμοί παιδιών. Ταυτοχρόνως, τά αεροπλάνα απομακρύνονται πρós δυσμάς και τó άντιαεροπορικόν πυρ σταματά. Ενώ έμεις άρχίζομεν τó θλιβερόν έργον της διασώσεως. Είνε μόνον παιδιά και γυναίκες που μέ τά χέρια μας τούς βγάζομε από τά έρείπια. Τό άερίοφως που ξεχύνεται μάς άπειλεί μέ δηλητηρίasion. Οι περισσότεροι είνε ήδη νεκροί. Είνε τά κατασκονισμένα πρόσωπα των παιδιών διακρίνονται τά αίματωμένα τραύματα, που αποτελούν μιá ζωντανή διαμαρτυρία.

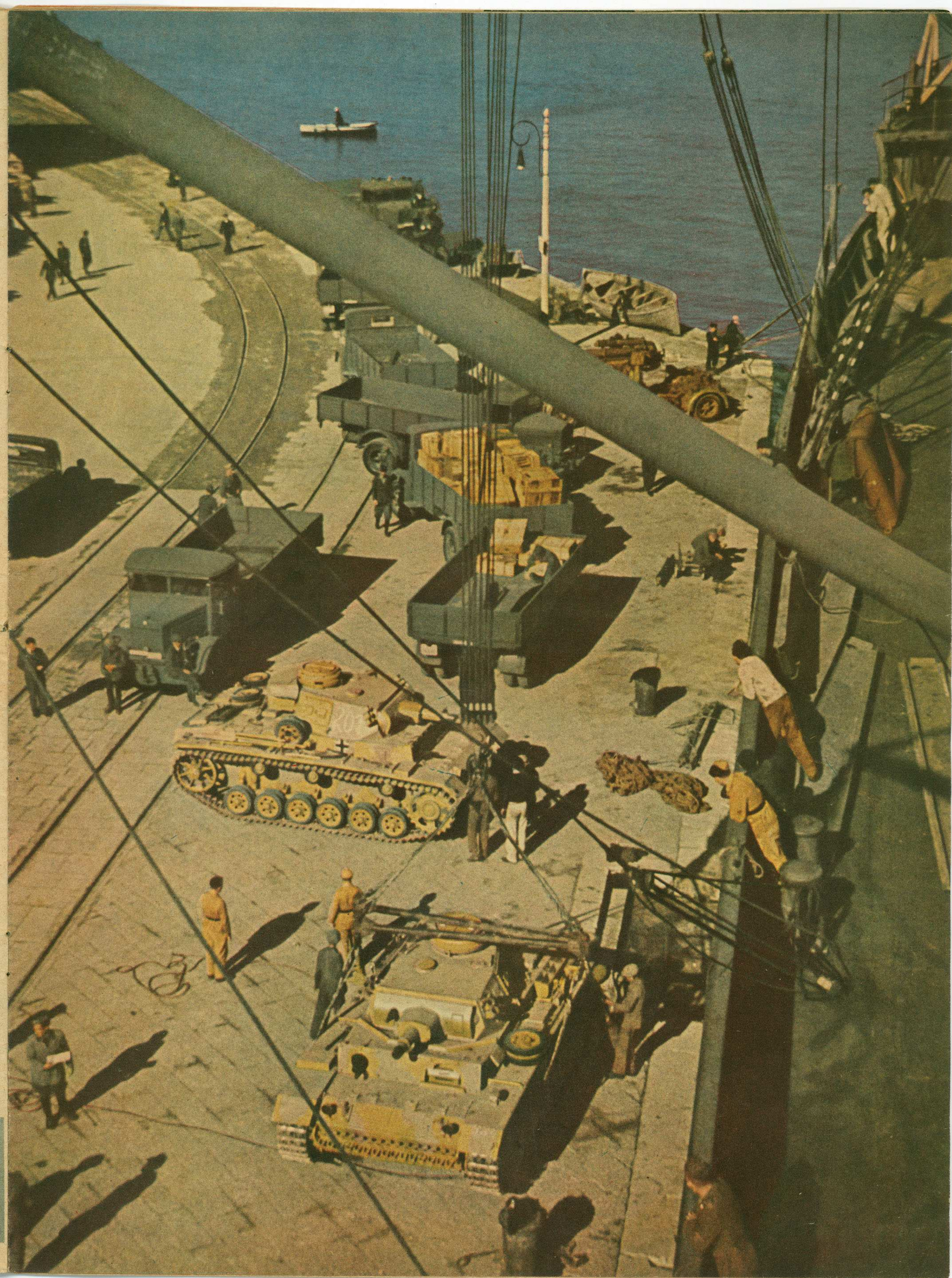
ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ! Είνε ατελείωτες θεωρίες, οι άστεγοι κάτοικοι της Τύνιδος φεύγουν πρós την ύπαιθρον άναζητούντες άσφαλές καταφύγιον.

ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟΝ ΤΗΣ ΤΥΝΙΔΟΣ.

Τηλεβόλα και άρματα μάχης, πυρομαχικά και τρόφιμα αποβιβάζονται αδιακόπως είνε τās αποβάθρας των λιμένων της Τύνιδος. Έξ άλλου, αι Δυνάμεις του Άξονος διαθέτουν πλείστους όσους λιμένας είνε τά παράλια της Τύνιδος που διευκολύνουν τόν ανεφοδιασμόν.

Φωτ. του πολεμικού ανταποκριτού Φώυχτηνερ

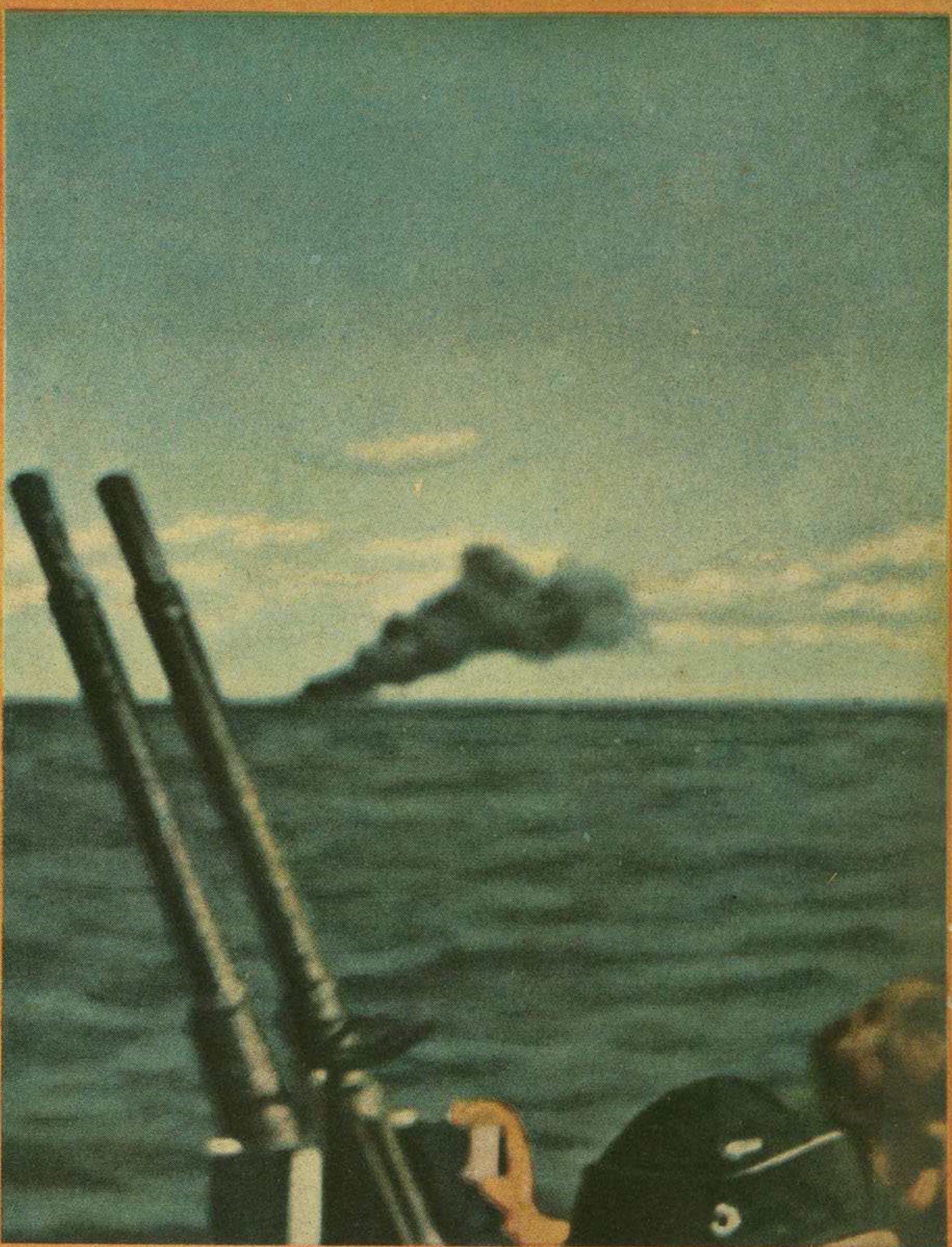

ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΚΑΤΑΡΡΙΠΤΕΙ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΝ

«Συναγερμός!» — ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ κυβερνήτου τοῦ ὑποβρυχίου ἀπὸ τὸν πυργίσκον τοῦ σκάφους. Ὁ κάθε καὶ τῆς τρέχει ἀμέσως στὴ θέσιν του. Στὸ ἀνοιγμα τοῦ πυργίσκου στέκεται ὁ πολεμικὸς φωτορεπόρτερ μὲ τὴν μηχανὴν του. Διενεπιτρέπεται ν' ἀνεβῇ εἰς τὸν πυργίσκον. Τὶ κρίμα, τώρα μάλιστα ποὺ ἔχει στὴ μηχανή του ἕνα

ἑγχρωμο φιλμ! Στ' αὐτιά του φθάνει ὁ ξηρὸς κρότος τῶν διπλῶν ἀντιαεροπορικῶν τηλεβόλων τοῦ καταστρώματος. Ὑστερα ἀκούεται μιὰ κραυγὴ χαρᾶς. «Καίεται!» Ὁ φωτορεπόρτερ ἀνεβαίνει γρήγορα στὸν πυργίσκο καὶ θέτει τὴν μηχανήν του εἰς ἐνέργειαν: μιά, δύο, τρεῖς... Τὸ «Σύνθημα» δημοσιεύει εἰς τὸ τεῦχος αὐτὸ τὰς τέσσαρας αὐτὰς φωτογραφίας ποὺ εἶνε αἱ πρῶται ἑγχρωμοὶ ποὺ ἐλήφθησαν ἀπὸ τὴν κατάρριψιν ἑχθρικοῦ ἀεροπλάνου ὑπὸ ὑποβρυχίου. Φωτ. τοῦ πολεμικοῦ ἀνταποκριτοῦ Σαντελντράιερ.

Φωτ. του πολεμικού ανταποκριτού Σλέμμερ

ΕΝΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΗΔΑΛΙΟΥΧΟΝ ΤΟΥ

Μετά την επίτυχη επίθεσιν έναντίον τῆς ἐχθρικῆς νηοπομπῆς ὁ κυβερνήτης ξεκουράζεται ἀκουμπισμένος ἐπὶ τοῦ πυργίσκου. Δίπλα του ὁ πηδαλιούχος τοῦ σκάφους πού εἶνε ὑπεύθυνος διὰ κάθε «μανοῦβραν» τοῦ ὑποβρυχίου κατὰ τὰς ἐπικινδύνους στιγμὰς τῆς ἐπιθέσεως.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΤΩΝ 15 ΗΜΕΡΩΝ

200 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ ΒΟΡΕΙΩΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ!

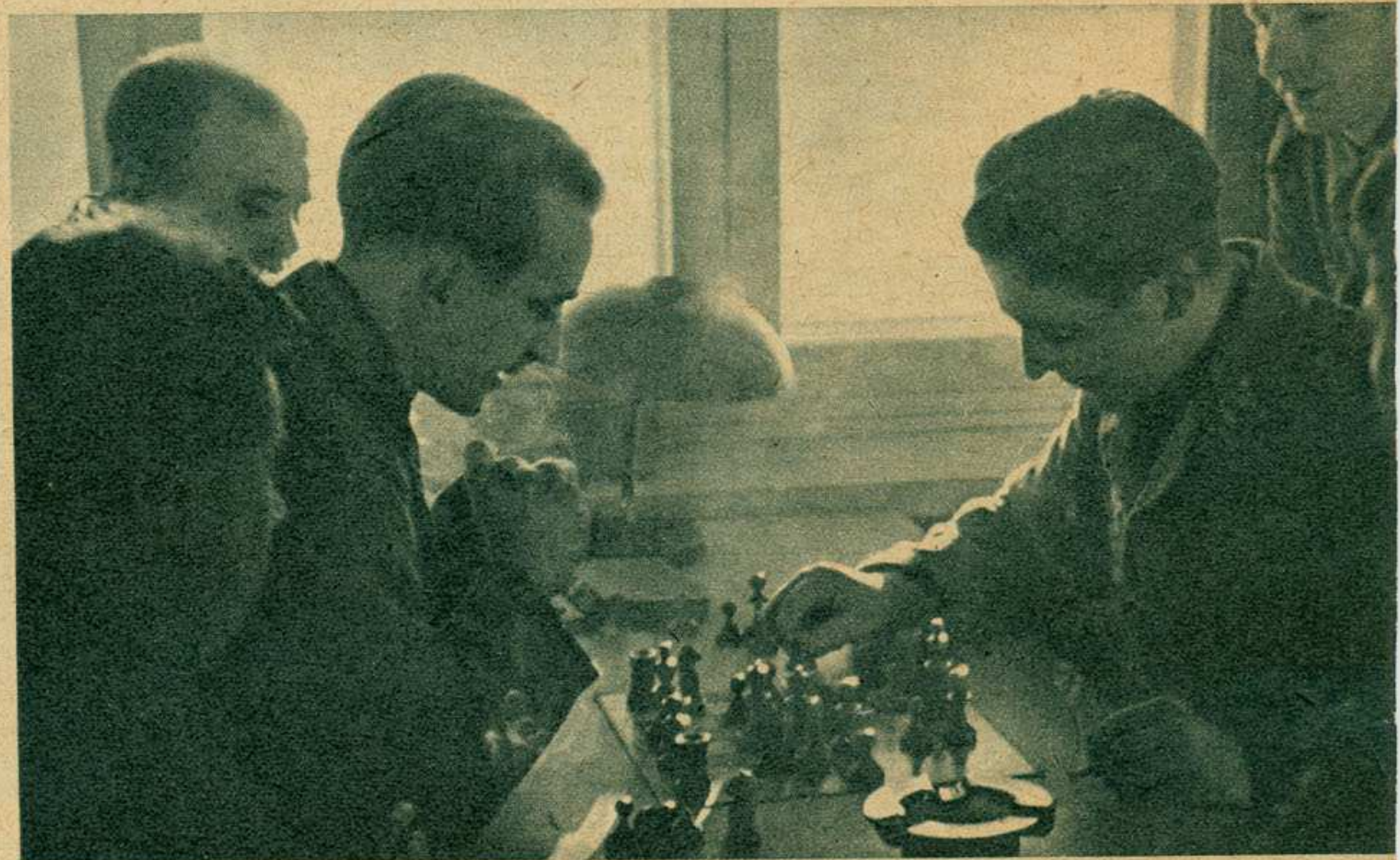
Έπί τῆς νοτίου πλαγιάς μιᾶς ὄροσειρᾶς τῆς βορείου Φινλανδίας εὐρίσκεται τὸ τέως τουριστικὸν ξενοδοχεῖον «Παλλαστουντούρι». Σήμερον χρησιμεύει ὡς ἀναρρωτήριον διὰ τραυματίας Γερμανοὺς στρατιώτας πού ἔχουν ἀνάγκην ἀναπαύσεως.

Φωτ. τοῦ πολεμικοῦ ἀνταποκριτοῦ Φράς.

ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΤΕΡΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΤΗΣ ΛΑΠΩΝΙΑΣ. Τὸ ἀναρρωτήριον αὐτὸ εὐρίσκεται μέσα εἰς τὴν μοναξιάν τῶν ἀτερμόνων στεππῶν τῆς Λαπωνίας. Εἰς τὰ περίξ ὄχι μόνον κατοικοῦμενον χωριὸ δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' οὔτε καὶ ὄρεινόν καταφύγιον ἀκόμη. Πότε πότε οἱ ἐκεῖ διαμένοντες δέχονται τὴν ἐπίσκεψιν κοπαδιῶν τράνδων, τῶν ὁποίων οἱ βοσκοὶ ἔρχονται νὰ ζητήσουν στέγην εἰς τὰ παραρτήματα τοῦ ξενοδοχείου.

ΕΝΩ ΕΞΩ ΤΟ ΨΥΧΟΣ ΕΙΝΕ ΔΡΙΜΥΤΑΤΟΝ, μέσα εἰς τὰς ἀνέτους αἰθούσας τοῦ κτιρίου πίπτουν αἱ πρῶται θερμαὶ ἀκτίνες τοῦ ἀνοιξιάτικου ἡλίου. Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἀναρρωτηρίου φαίνεται εἰς τὴν φωτογραφίαν ὑποδεχόμενος στρατιώτας πού ἔρχονται ν' ἀναπαυθοῦν καὶ νὰ ἡσυχάσουν ἐπὶ δύο ἐβδομάδας.

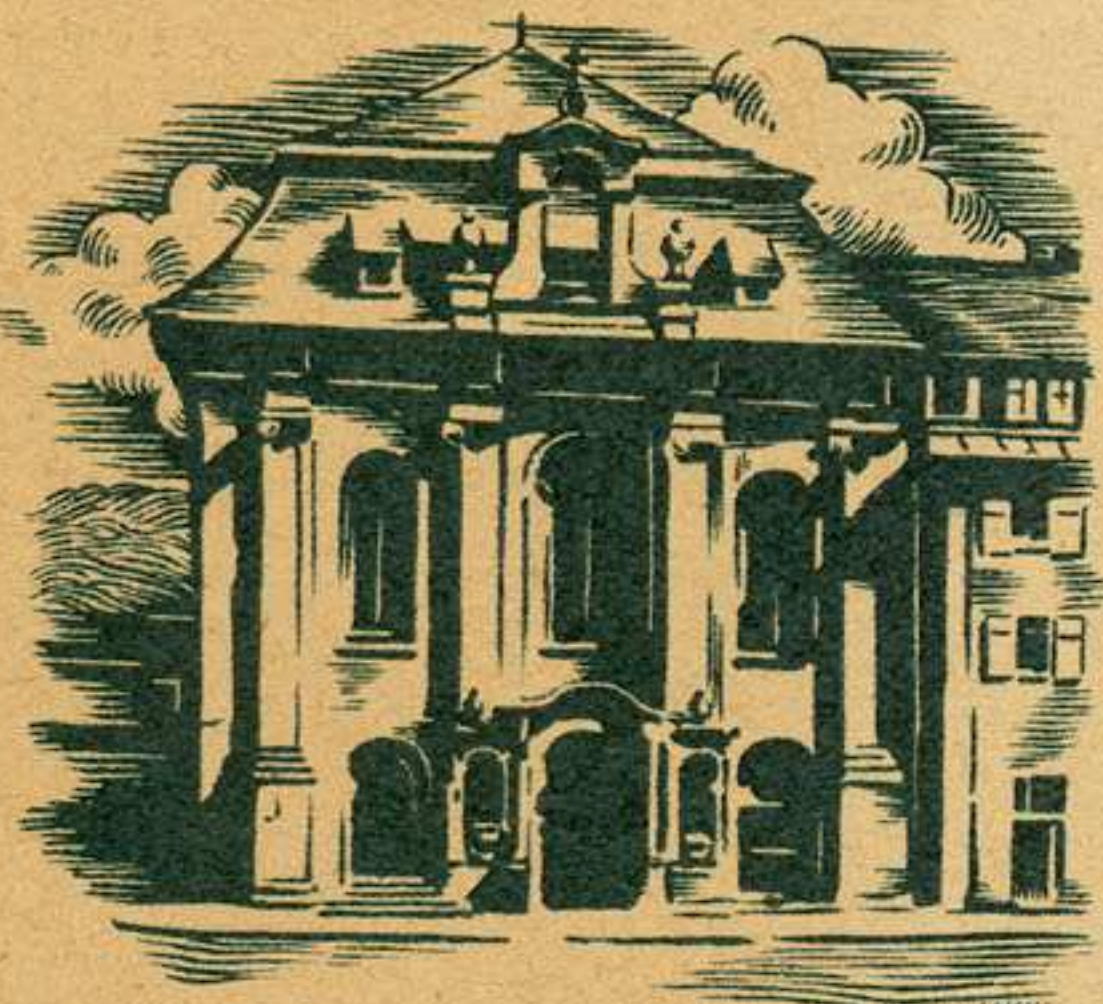

ΕΠΑΝΟΔΟΣ. Ὁ στρατηγὸς Ντήτλ μετὸν μικρὸν τοῦ σκύλου «Στροῦπι», ὁ ὁποῖος χαίρεται πού ξαναβλέπει τὸν κύριόν του ἐπιστρέφοντα ἀπὸ μίαν ἀεροπορικὴν ἐπιθεώρησιν εἰς τὸ μέτωπον. Τὸ σκυλάκι αὐτὸ εἶνε δῶρον Φινλανδῶν στρατιωτῶν πρὸς τὸν Γερμανὸν στρατηγόν.

Φωτ. τοῦ πολεμικοῦ ἀνταποκριτοῦ Φρήντριχ.

ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ. Μὲ μεγάλον ἐνδιαφέρον ἀκούουν οἱ ἀναρρωνύοντες τὰς ραδιοφωνικὰς ἐκπομπὰς ἀπὸ τὴν πατρίδα.

ΤΟ «ΜΕΓΑ ΓΕΓΟΝΟΣ» ΤΩΝ 15 ΗΜΕΡΩΝ. Τὸ πρωτάθλημα σκακιῦ μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τοῦ πεζικοῦ καὶ τῶν ἀεροπόρων.

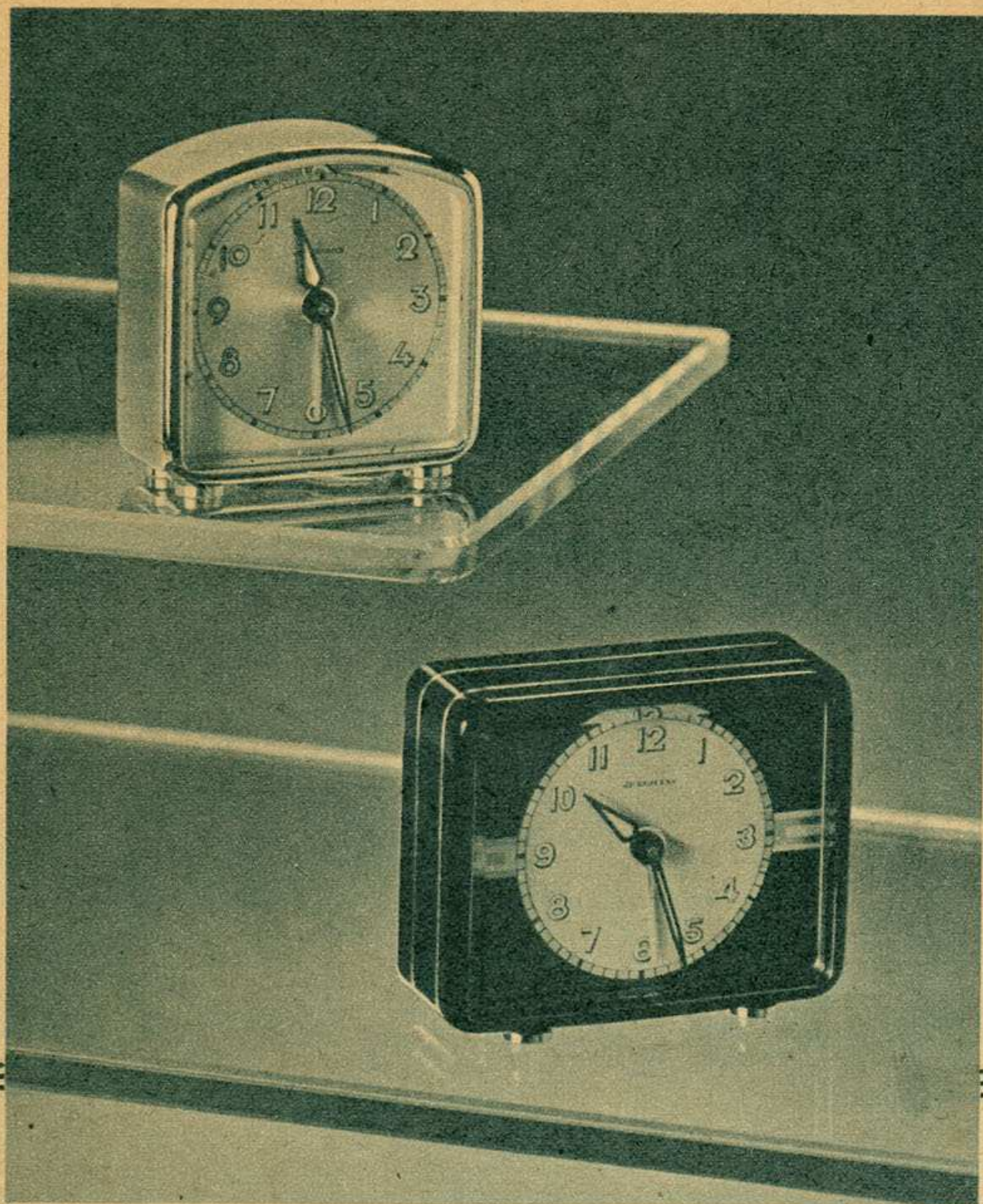
Εἰς τὸ ἀνωτέρω ἀπεικονιζόμενον οἰκοδόμημα τοῦ 18ου αἰῶνος ἐστεγάζοντο ἀπὸ τοῦ 1811 τὰ βασιλικά ἐργοστάσια ὀπλων τῆς Βυρτεμβέργης εἰς τὸ "Ομπερντορφ, παρὰ τὸν ποταμὸν Νέκαρ. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐν λόγῳ ἐργοστασίου εὐρίσκετο καὶ ὁ κατασκευαστὴς ὀπλων, Φράντς Ἀνδρέας Μάουζερ, ὁ πατὴρ τῶν ἀργότερον διασήμων καταστάτων ἀδελφῶν Βίλελμ καὶ Πάουλ Μάουζερ. Ἡ πρώτη των μεγάλῃ ἐπιτυχία πού συνέτεινε ὥστε νὰ γίνῃ πασίγνωστον τὸ ὄνομα Μάουζερ, ὑπήρξεν ἡ κατασκευὴ τοῦ τυφεκίου τοῦ πεζικοῦ M 71, τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσεν τὸν ἐνιαῖον ὀπλισμὸν τοῦ στρατοῦ τοῦ γερμανικοῦ Ράιχ κατὰ τὸ ἔτος 1871. Τὸ νέον αὐτὸ ὄπλον, τὸ ὁποῖον καθημερινῶς ἐτελειοποιεῖτο καὶ ἐξειλίσσετο ἀπὸ τοὺς ἐφευρέτας μέχρις οὗ κατωρθώθη νὰ γεμίζεται με περισσοτέρας τῆς μῆς σφαίρας, κατέστη τὸ 1884 τὸ ὄπλον τοῦ Γερμανοῦ στρατιώτου. Τότε ὁμως κατέστη πράγματι τέλειον, τὸ διαρκῶς τελειοποιούμενον ὄπλον Μάουζερ, ὅταν

ἐπραγματοποιήθη ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον διασήμου M/98, τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερον — μετὰ παρέλευσιν πλέον τῶν 40 ἐτῶν — θεωρεῖται ἄφθαστον ὡς πρὸς τὴν εὐστοχίαν του.

"Ὅπως καὶ κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἔτσι καὶ σήμερον τὸ ὄπλον Μάουζερ κατέστη ὁ πιστὸς σύντροφος τοῦ Γερμανοῦ στρατιώτου εἰς τὴν ὁδὸν τῆς νίκης. Ἐτσι τὰ ἐργοστάσια Μάουζερ δὲν ἔπαυσαν νὰ ἀναγράφουν νέας ἐπιτυχίας. Διὰ τῆς ἀποκτηθείσης πείρας κατὰ τὴν διάρκειαν δεκαετηρίδων καὶ δι' ἐπιμόνου ἐργασίας, τὰ ἐργοστάσια Μάουζερ ὑποστηρίζοντα ὑπὸ τοῦ γραφείου ἐρευνῶν ὀπλων τοῦ Ράιχ, κατάρθωσαν νὰ κατασκευάζουν ὅπλα τελειοτάτου τύπου. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξειλίξεως αὐτῆς εἶνε ἡ πολὺπλευρος χρησιμοποίησις τῶν μηχανικῶν αὐτῶν ὀπλων ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, τῆς ἀεροπορίας καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ἡ ἀξία τῶν ὁποίων ἀπεδείχθη ἤδη κατὰ τὴν πάλιν πού διεξάγεται διὰ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης.

MAUSER-WERKE AG.
OBERNDORF - NECKAR

Εἶνε γνωστὰ καὶ ἐκτιμῶνται εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον

 Junghans

Τὰ ὀρολόγια μετὰ τὸ σῆμα τοῦ ἀστέρος

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΣ ΠΕΙΡΑ

ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

Voigtländer

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΑΓΕΙΡΕΙΩΝ

7928/UB

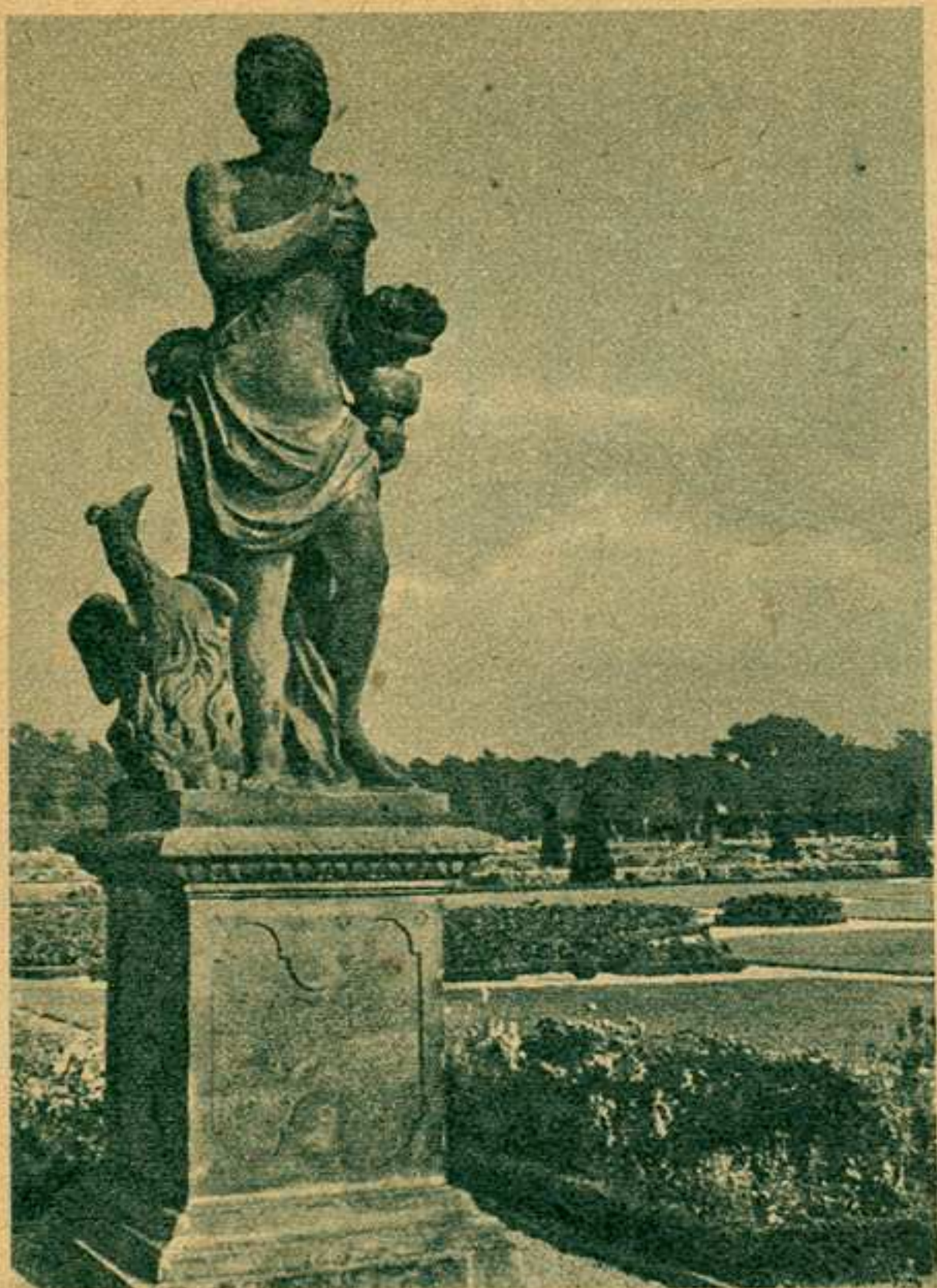
ΟΙΚΙΑΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑΙ / ΣΤΑΘΕΡΑΙ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΑΙ

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΠΛΥΝΤΗΡΙΩΝ / ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙ' ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ

Δείγμα τῆς δυναμικότητος τῆς γερμανικῆς βιομηχανίας

SENKINGWERK HILDESHEIM

Ένα από τὰ πέτρινα ἀγαλματάκια ἀνάμεσα στὴν ἐξάισια ἀνθοπλημύρα τοῦ παλαιοῦ Βασιλικοῦ Κήπου τοῦ Ἀννοβέρου.

Ἀρχιτεκτονικὸν κομψοτέχνημα

ΕΝΑ ΠΑΛΑΙΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΗΠΕΥΤΙΚΗΣ

Ὁ «Μεγάλος Κήπος» τοῦ πάρκου τοῦ Χερρενχάουζεν στὸ Ἀννόβερον εἶνε ἀπὸ τοὺς ὀλίγους κήπους σὲ στύλ μπαρόκ ποὺ διατηρήθησαν. Ἐδημιουργήθη κατὰ τὰ ἔτη 1680-1714 καὶ ἀνεφυτεύθη πάλιν κατὰ τὸ 1937 συμφώνως πρὸς παλαιὰ σχέδια.

Τὸ πάρκο τοῦ Χερρενχάουζεν διακοσμεῖται μὲ πολλοὺς πίδακας καὶ διάφορα ἀλληγορικὰ ἀγάλματα ποὺ ἐν μέρει εἶνε ἔργα τῶν ἀρχῶν τοῦ 18ου αἰῶνος.

Ἀποφῆς τοῦ Ἀνακτόρου Χερρενχάουζεν ποὺ ὑπῆρξε κάποτε ἡ θερινὴ διαμονὴ τῶν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων τοῦ Ἀννοβέρου.

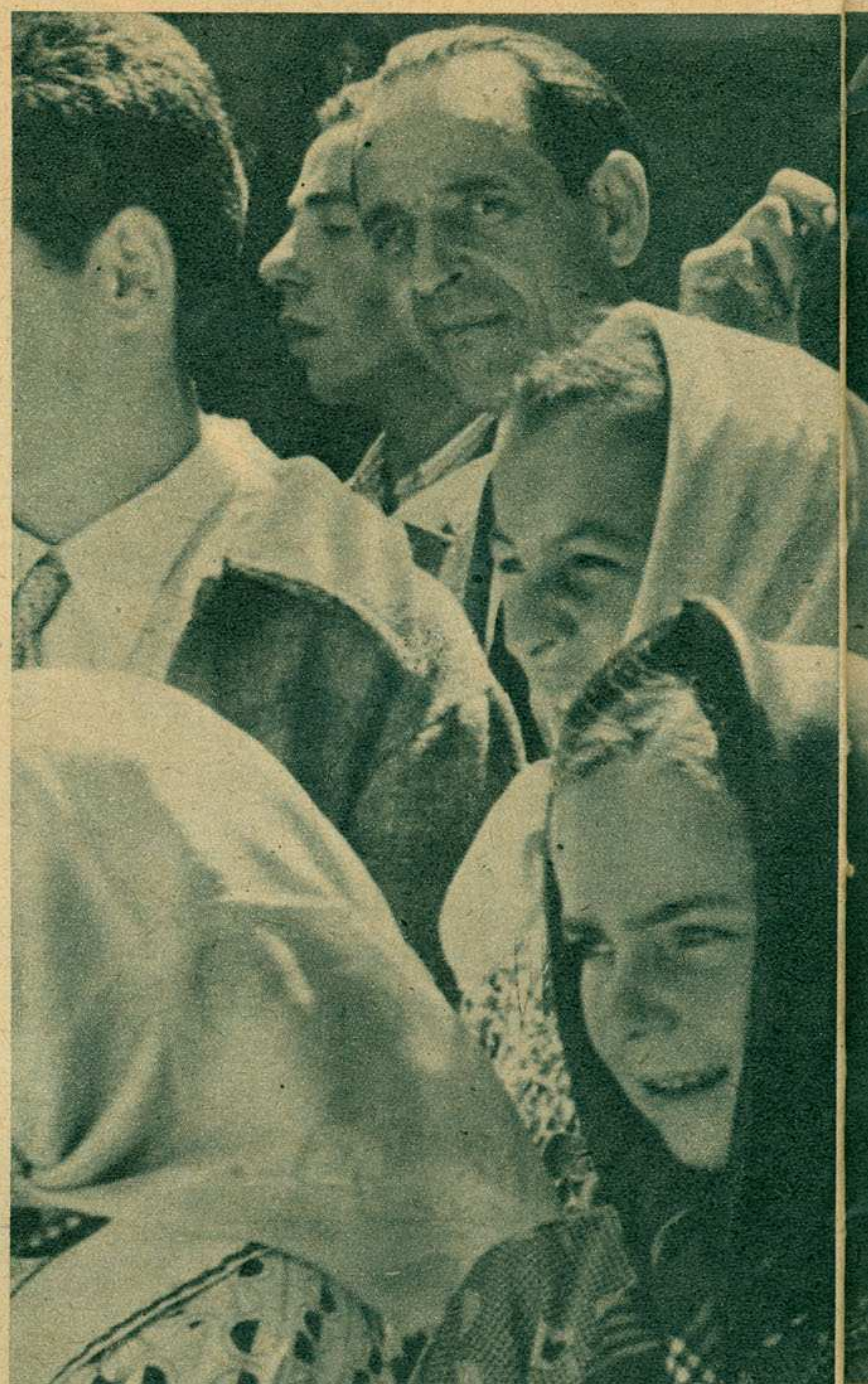
ΛΑΪΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Τὸ Ἰσπανικὸν θέατρον ἤσκησε καὶ ἀσκεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς θεατρικῆς ζωῆς τῆς Εὐρώπης. Εἰς τὴν Γερμανίαν μάλιστα παρατηρεῖται τελευταίως μιὰ πραγματικὴ ἀναγέννησις διὰ τὰ ἔργα τοῦ Λόπε ντὲ Βέγκα. Εἰς τὸ κατωτέρω ρεπορτάζ ὁ ἀναγνώστης ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ λαϊκὸν θέατρον τῶν χωρικῶν τῆς Ἰσπανίας, ἐκ τοῦ ὁποίου προέκυψε εἰς τοὺς παρελθόντας αἰῶνας τὸ θέατρον τέχνης τῶν μεγάλων Ἰσπανῶν συγγραφέων.

Τοῦ ἰδιαίτερου ἀνταποκριτοῦ μας
Λεοπόλδου Φίντλερ (Λισσαβών).

Ποῖος θὰ ἐξεπλήσσετο ἀλήθεια ἐὰν μέσα ἀπὸ κάποιο σπήλαιον τῆς λιθίνης ἐποχῆς ἀνεσύροντο αἱ ἀναμφισβήτητοι ἀποδείξεις, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ προϊστορικοὶ μας πρόγονοι ἐπαιζαν θέατρον; Πράγματι, ὄχι πρὸ πολλοῦ χρόνου, εἰς ἓνα σπήλαιον τῆς Νοτίου Γαλλίας εὐρέθη ἓνα πλήρως διατηρημένον πλαστικὸν ἐξ ἀργίλλου ὁμοίωμα ἄρκτου τῆς λιθίνης ἐποχῆς, εἰς φυσικὸν σχεδὸν μέγεθος. Ὁ ἀνακαλύψας τὸ ὁμοίωμα ἐρευνητὴς Καστερὲ ὑποστηρίζει εἰς τὴν πιθανοφανῆ θεωρίαν του ὅτι τὸ ἐν λόγω ὁμοίωμα θὰ ὑπῆρξεν ἀντικείμενον λατρείας. Οἱ μάγοι ἢ οἱ ἱατροὶ τῆς φυλῆς, μετεχειρίζοντο τὸ ὁμοίωμα διὰ τὰς κυνηγετικὰς τελετὰς αἱ ὁποῖαι εἶνε ἤδη ἓνα ἀπὸ τὰ πρωταρχικὰ στοιχεῖα τοῦ θεάτρου.

Θέατρον σημαίνει κυρίως θεαματικὸν παιγνίδι. Ἀμφότερα αἱ θεμελιώδεις μορφαὶ τοῦ θεάτρου, εἰς τὰς ὁποίας ἀνάγονται ὅλα τὰ εἶδη τῆς συγχρόνου σκηνικῆς ἐμφανίσεως, ἢ τραγωδία δηλαδὴ καὶ ἡ κωμωδία, προσέλαβαν τὰ ὀνόματά των ἀπὸ πράγ-

Θέατρον στὸ Ἰσπανικὸ χωριὸ Λά 'Αλμπέρκα:
Ὁ Διάβολος, ἱππεύων ἐπὶ ἐνὸς τέρατος τῆς
κολάσεως ποὺ βγάζει φωτιές, κατέρχεται
«ἀπὸ τὸν οὐρανὸν» ἐπὶ τῆς μικρᾶς σκηνῆς.

Κατά την παράστασιν τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτοῦ ἔργου ποῦ λαμβάνει χώραν κάθε χρόνον τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῆς Παναγίας, τὰ μπαλκόνια καὶ τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν ποῦ εὐρίσκονται γύρω ἀπὸ τὴν μικρὰν πλατεῖαν τῆς ἐκκλησίας εἶνε κατὰμεστα ἀπὸ κόσμον.

ματα καὶ γεγονότα, τὰ ὅποια ἀσφαλῶς δὲν ἔχουν μικροτέραν σχέσιν μὲ τὰς γοητείας ποῦ ἀναφέρονται εἰς τὴν γονιμότητα τοῦ ἀνθρώπου τῆς λιθινῆς ἐποχῆς ἀπὸ ὅ,τι ἔχει μία παράστασις τοῦ «Φάουστ» εἰς τὸ κρατικὸν θέατρον τοῦ Βερολίνου. Ἡ λέξις τραγωδία, μεταφραζομένη ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, σημαίνει· τράγων ὠδή. Ἀπὸ τὰς ἐξίλασθηρίους τελετὰς διὰ τὴν εὐλογίαν τῆς Γῆς, κατὰ τὰς ὁποίας ἐδίδοντο χοροὶ μετῃμφισμένων μὲ δέρματα τράγων, προέκυψε μετὰ μακρὰν ἐξέλιξιν ἡ καλλιτεχνικὴ μορφή τοῦ τραγικοῦ δράματος. Ἡ λέξις κωμωδία ἀφ' ἑτέρου προέρχεται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν κῶμος, ποῦ σημαίνει τὴν μετ' ὀρχήσεως καὶ εὐθύμων ἀσμάτων τελετὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἡ σχέσις τῆς ἐννοίας ποῦ κρύπτεται πίσω ἀπὸ τὴν λέξιν κωμωδία πρὸς τὰς ἀρχεγόνους τελετὰς τῆς γοητείας ποῦ ἀναφέρονται εἰς τὴν γονιμότητα τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε πλέον ἢ καταφανὴς εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν.

Βεβαίως, τὸ σύγχρονον θέατρον, ποῦ προσέλαβε τὴν μορφήν τῆς λίαν ἐξειλιγμένης τέχνης μὲ τὰς πολλὰς του εἰδικεύσεις, τοὺς ἐξευγενισμούς καὶ τὰς μεταβολὰς του,

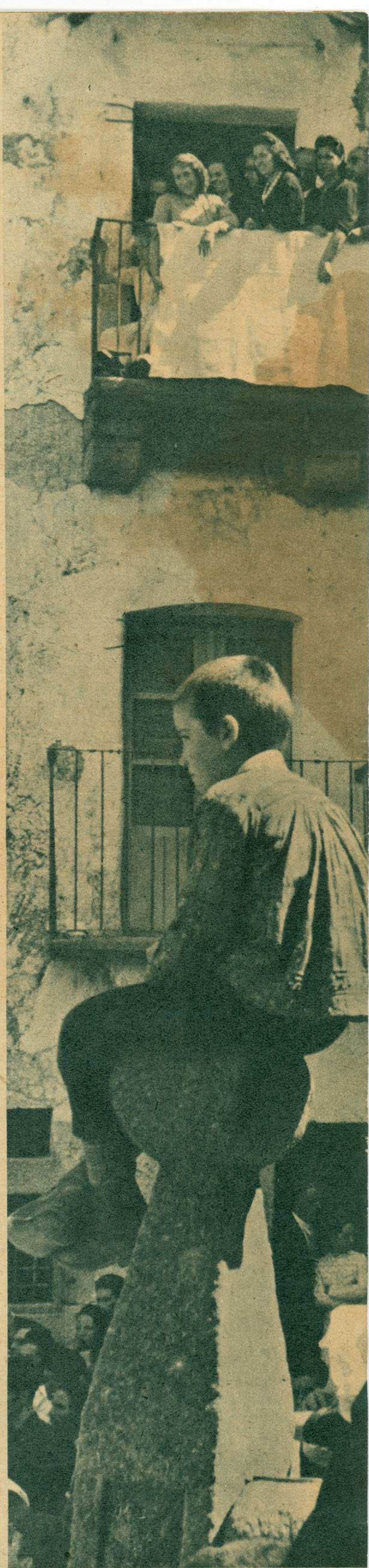
εἰσῆλθεν εἰς τὰς εὐρείας λεωφόρους μιᾶς πρωτοφανοῦς προόδου, ποῦ εὐρίσκεται πολὺ μακρὰ ἀπὸ τὴν ἐξαφανισθεῖσαν εἰς τὰ βάθη τῆς προϊστορίας τῆς ἀνθρωπότητος πρωταρχικὴν του προέλευσιν. Ἡ διαφορά εἶνε ὅση καὶ μεταξὺ ἐνὸς συγχρόνου ρεβόλβερ καὶ τῆς σφενδόνης ἐκείνης μὲ τὴν ὁποίαν κάποτε ὁ βοσκὸς Δαυὶδ ἐνίκησε τὸν γίγαντα Γολιάθ.

Καὶ ἐν τούτοις τὸ θέατρον ζῇ καὶ σήμερὰ ἀκόμα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα ὑπὸ μορφήν ἱεροτελεστίας ποῦ ἔχει συγγένειαν πρὸς τὰς παλαιστέρας ἐξελίξεις τοῦ θεάτρου. Καὶ τοῦτο ἐμφανίζεται καθαρώτερα ἐκεῖ ὅπου ὁ λαὸς ἔχει ὀλιγοτέραν ιδέαν περὶ «θεάτρου». Δὲν πρέπει καθόλου νὰ λαμβάνωμεν ὡς παράδειγμα τὸ τραγοῦδι εἰς τὴν Ἰταλίαν ὅπου ἡ θεατρικὴ ἐπίδοσις τῶν ἀνθρώπων εἶνε κατὰ τὴν συνδέεται μὲ τὸ αἷμα των. Εἰς τὴν Νότιον Βαυαρίαν καὶ τὸ Τυρόλον, παραλλήλως πρὸς τὰς ἀναριθμήτους λαϊκὰς καὶ ἐρασιτεχνικὰς σκηνάς, ὑπάρχουν ἀκόμη τὰ περίφημα θεάτρα τῶν χωρικῶν. Ἐκεῖ, τὸ θέατρον ἔχει ἐλάχιστα λατρευτικὸν χαρακτῆρα. Χρησιμοποιεῖ σχεδὸν παντοῦ πρα-

γματικὰς σκηνάς, μὲ φωτισμὸν καὶ παρασκήνια, μὲ βαψίματα καὶ περρούκες καὶ δίδει ξεχωριστοὺς ρόλους εἰς τοὺς ἠθοποιούς. Εἶνε δηλαδὴ ἓνα εἶδος λογοτεχνικοῦ θεάτρου, ποῦ ἔχει ὠρισμένας ἐκπολιτιστικὰς ἀπαιτήσεις. Ἐκτὸς ὅμως τούτου εἰς τὶς πλαγιὰς τῶν Ἀλπεων, ὅπου τὰ ἔθιμα διατηροῦν τὴν ἀγνότητά των, συγκροτοῦνται ἑορταστικὲς θεωρίαι, κατὰ τὶς ὁποίας οἱ μετέχοντες καλύπτουν τὰ πρόσωπά των μὲ θαυμάσιες παληὲς μάσκες καὶ τραγουδοῦν καὶ παίζουν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐορτῆς τοῦ θερισμοῦ. Ἐδῶ ζῇ ἀκόμη τὸ θέατρον ὑπὸ τὴν πρωτόγονον μορφήν του.

Ὑπὸ πολὺ εὐγενεστέραν καὶ πνευματικωτέραν μορφήν, ἀλλ' ἐπίσης ἀρχέγονον, ἐμφανίζονται αἱ πνευματικαὶ παραστάσεις «Λόας» καὶ «Ἀουτος» ποῦ συναντῶμεν καὶ σήμερὰ ἀκόμη εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Ὁ οἰοσδήποτε τυχαῖος ἐπισκέπτης ποῦ θὰ ἤρχετο ἀπὸ τὴν πόλιν θὰ ἐνόμιζεν ὅτι παρίστατο εἰς τὴν γέννησιν τοῦ παλαιοῦ Μίμου, ὁ ὁποῖος γοητεύει τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰς μιμικὰς του κινήσεις.

Αὐτὸ εἶνε ὑπὸ τὴν ὀρθὴν ἐννοίαν τῆς λέξεως τὸ ἐρασιτεχνικὸν λαϊκὸν θέατρον.

Τὸ γραφικώτερον θεατρικὸν κοινὸν τοῦ κόσμου: Ἀποτελεῖται ἀπὸ χωρικοὺς, βιοτέχνας καὶ βοσκούς ποῦ ἔρχονται στὸ Λά Ἀλμπέρκα διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν θεατρικὴν παράστασιν τῶν «Λόας».

Ὁ ἀπεικονιζόμενος αὐτὸς πιτσιρίκος ἴσως νὰ εἶνε ἐκεῖνος ποῦ θὰ ὑποδυθῇ ἀργότερα τὸν Διάβολον καὶ ἀσκεῖται διὰ τὸ ταξεῖδι «ἀνὰ τοὺς αἰθέρας».

Μία γραφικωτάτη σκηνή που παρουσιάζει ένα Ιερέα και μίαν χωρικήν που φορεί την τοπικήν της ένδυμασίαν.

τὸ θέατρον τῆς ἐποχῆς τοῦ Λόπε ντὲ Βέγκα καὶ τοῦ Σαίξπηρ. Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἤκμαζε κατὰ τὸν ΙΣΤ' καὶ ΙΖ' αἰῶνα τὸ αὐλικὸν θέατρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπανερχεται καὶ σήμερον τὸ εὐρωπαϊκὸν καὶ ἰδιαιτέρως τὸ γερμανικὸν θέατρον. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς χαλαρώσεως τῆς αὐστηρᾶς θρησκευτικῆς καὶ τῆς ἐξαπλώσεως μιᾶς σχετικῆς ἐλευθεριότητος ἡθῶν ἐδημιουργήθη εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὸ εἶδος τοῦ θρησκευτικοῦ θεάτρου, διὰ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ ὁποίου παρατηρήθη ζωηροτάτη κίνησις κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια.

Στὸ ἀπομακρυσμένον Ἰσπανικὸ χωριὸ Λά Ἀλμπέρθε ποὺ εἶνε σφηνωμένο μέσα στὶς βουνοπλαγιὰς τῆς Σιέρρα ντὶ Φράντσια ἡ ἀναβίωσις τοῦ θεατρικοῦ αὐτοῦ εἶδους δὲν εἶχεν ἀνάγκην προωθήσεως. Διότι οἱ χωρικοὶ τοῦ Λά Ἀλμπέρθε ἀπὸ 300 ἐτῶν ἀναβιάζουν κάθε χρόνον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς πολιοῦχου Παναγίας ντὲ λά Ἀσουνθιὸν τὰ λεγόμενα «Λόας». Αἱ παραστάσεις λαμβάνουν χώραν στὴν πλατεῖα ἐμπρὸς στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ χωριοῦ, ὅπου ἀνεγείρεται μία πρόχειρη θεατρικὴ σκηνή. Μερικὰ ξύλινα στηρίγματα, λίγες κουβέρτες καὶ παραπετάσματα — αὐτὸ εἶνε τὸ ἀπαντοῦν τῆς σκηνογραφίας. Οἱ διάφοροι ρόλοι, τοὺς ὁποίους ὑποδύονται οἱ χωρικοί, εἶνε «κληρονομικοί» μεταδιδόμενοι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν εἰς τὰ νεώτερα μέλη μιᾶς ἐκάστης οἰκογενείας. Μεταξὺ τῶν ρόλων αὐτῶν οἱ κυριώτεροι εἶνε ὁ «Ἄγγελος» καὶ ὁ «Διάβολος», οἱ «Χωρικοί» καὶ ὁ «Βοσκός», ὁ ὀνομαζόμενος καὶ «Γκρατσιόζο», τὸ κωμικὸν δηλαδὴ πρόσωπον ποὺ διασκεδάζει τὸ κοινόν. Ὁ διάβολος ἐμφανίζεται ἱππεύων ἐπὶ ἑνὸς περιέρχον Τέρατος ποὺ αἰωρεῖται εἰς τὸ κενόν καὶ βγάζει φωτιές. Σκοπὸς του εἶνε νὰ διαταράξῃ τὴν ἑορτὴν τῆς Παρθένου.

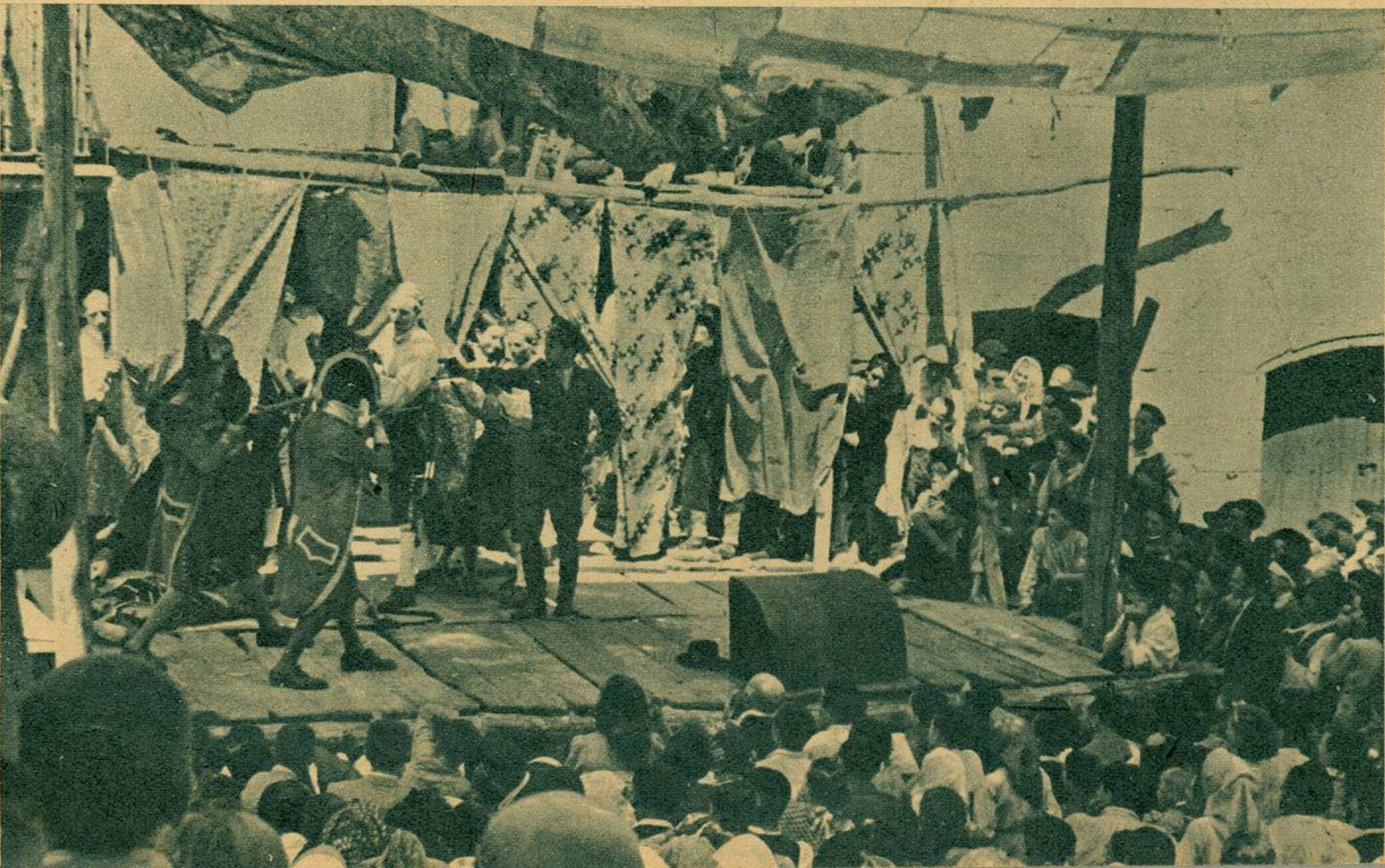
Ἐκδιώκεται ὁμως ἀπὸ τὸν «Βοσκόν», καὶ ἐξαφανίζεται κατόπιν μέσα εἰς μίαν τρύπαν τοῦ δαπέδου τῆς σκηνῆς ποὺ ὑποδηλοῖ τὴν κόλασιν.

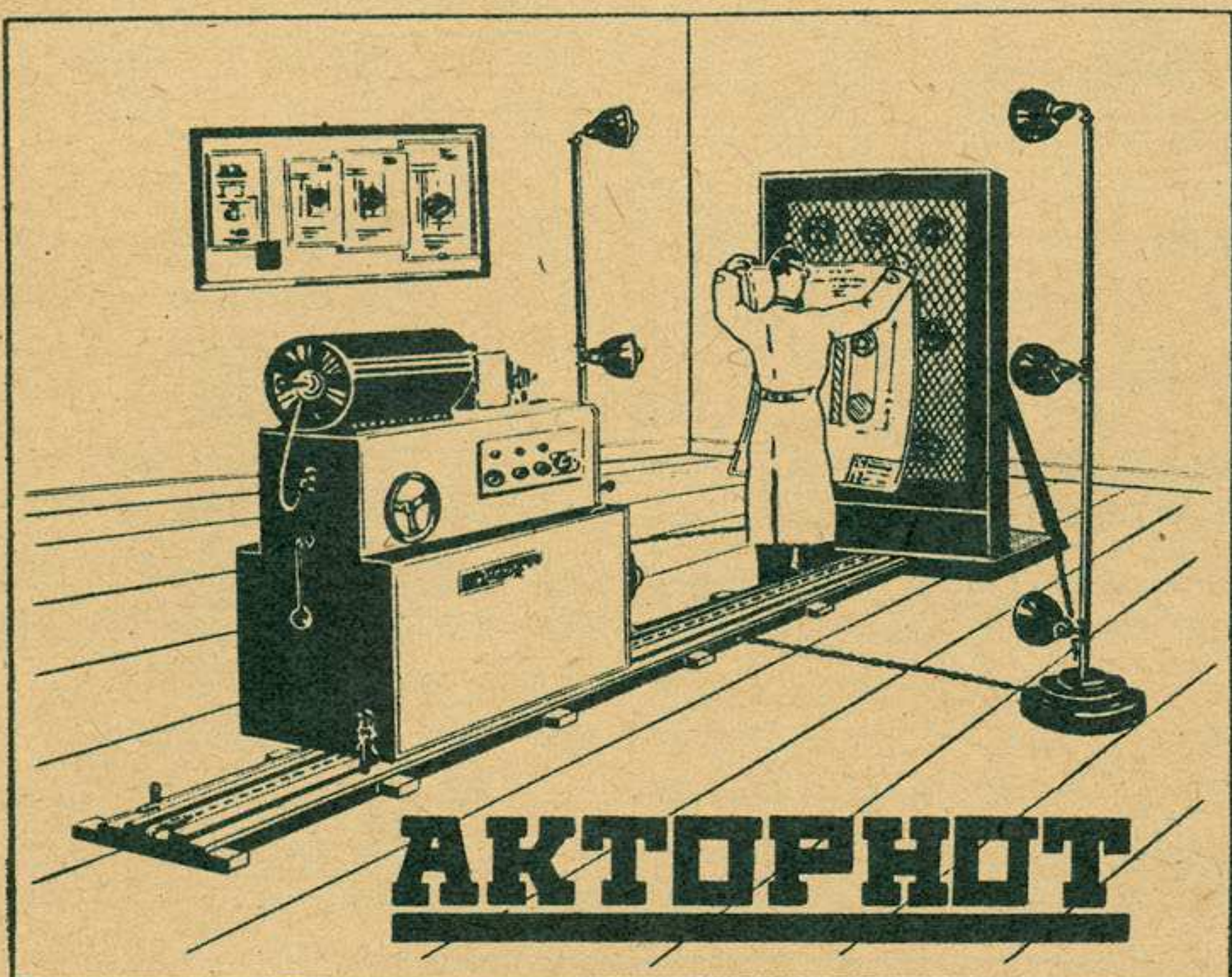
Ἡ πρόχειρη καὶ πρωτόγονη αὐτὴ σκηνὴ ἀποτελεῖ διὰ τοὺς ἀνδρας, τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰσπανικοῦ αὐτοῦ χωριοῦ ὁλόκληρον τὸν «κόσμον». Ὑπὸ μίαν ἄλλην βεβαίως, βαθυτέραν σημασίαν ἀπὸ ἐκείνην ποὺ δίδομεν συνήθως εἰς τὴν ἔκφρασιν «τὸ θέατρο εἶνε (δι' ἑνα καλλιτέχνην) ὁλόκληρος ὁ κόσμος». Εἶνε ὁ κόσμος ὑπὸ τὴν μεταφυσικὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως. Ἡ ἀναπαράστασις τοῦ κόσμου ἐπὶ σκηνῆς, καὶ ὁ χωρισμὸς του εἰς «οὐρανὸν» καὶ «κόλασιν» ἔχει μίαν θρησκευτικὴν ἢ μᾶλλον λατρευτικὴν ἀποστολήν: τὸν καθαρμὸν καὶ τὴν ἠθικὴν λύτρωσιν τῆς ζωῆς.

Ὁ σκύλος τῆς κολάσεως, ὁ ὁποῖος μεταφέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν Διάβολον ποὺ ἐμφανίζεται εἰς τὴν σκηνὴν μὲ δαιμονιώδη θόρυβον. Γύρω ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ τέρατος περιστρέφονται φεῖδια ποὺ πετοῦν φλόγες.

Μετὰ τὴν παράστασιν τοῦ θρησκευτικοῦ λαϊκοῦ ἔργου τῆς ἐκδιώξεως τοῦ Διαβόλου, τὴν ἰδίαν ἡμέραν παίζεται ἕνα ἄλλο ἔργον μετὶ τίτλον «Βουνίσιο αἷμα». Ἡ ὑπόθεσις του εἶνε παρμένη ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀπέλευθερωτικῶν πολέμων κατὰ τοῦ Ναπολέοντος. Τὸ κοινὸν παρακολουθεῖ μὲ συγκίνησιν τὴν νίκην τῶν χωρικῶν κατὰ τῶν ξένων κατακτητῶν.

Μηχανήματα φωτογραφήσεως πολυτίμων
έγγράφων, χαρτών και τεχνικών σχεδίων
εις διάφορα μεγέθη, πρὸς ἀρχειοποίησιν και
προστασίαν ἀπὸ ἀεροπορικοῦς κινδύνους.

VEREINIGTE PHOTOKOPIER-APPARATE K.-G.
HAMBURG Dr. BÜGER BERLIN

ΤΑΙΝΙΑ ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΗΣ

Pelikan

Εἶνε

ΕΜΠΟΤΙΣΜΕΝΗ ΜΕ
ΠΥΚΝΗΝ ΜΕΛΑΝΗΝ

και ἔτσι ὅταν τὴν ἀντιστρέφωμεν, κάθε ἐβδο-
μάδα διατηρεῖται πολὺ περισσότερον διότι
τότε τὸ ἐπάνω μέρος ἔρχεται πρὸς τὰ κάτω.

GUNTHER WAGNER

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΤΡΑΚΤΕΡ
ΤΡΑΚΤΕΡ ΜΕ ΑΤΕΡΜΟΝΑΣ
ΤΡΑΚΤΕΡ ΟΔΟΠΟΙΪΑΣ

HANOMAG · HANNOVER

ΩΣ ΔΕΙΓΜΑ ΓΝΗΣΙΟΤΗΤΟΣ

τὰ γυαλιὰ Τσαῖς-Πουνκτάλ φέρουν ἐγχαραγμένην τὴν
μάρκαν Z. Τὸ σῆμα αὐτὸ ἀποτελεῖ ἐγγύησιν διὰ τὸν
ἀγοραστήν ὅτι ἀγοράζει πράγματι γνήσια γυαλιὰ
Πουνκτάλ. Τὰ γυαλιὰ Πουνκτάλ πωλοῦνται μόνον εἰς
μῖαν μοναδικὴν ποιότητα — τὴν ποιότητα Τσαῖς. Ἡ
ὀνομασία «Πουνκτάλ» προστατεύεται νομικῶς, ἀποτε-
λοῦσα ἰδιοκτησίαν τῶν ἐργο-
στασίων Τσαῖς. Ὡς ἐκ τούτου
τὰ γυαλιὰ «Τσαῖς-Πουνκτάλ»
εἶνε μοναδικὰ εἰς τὸ κόσμον.

CARL ZEISS
JENA

ZEISS PUNKTAL
ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΓΥΑΛΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΑΣ

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ καταστήματα ὀπτικῶν εἰδῶν

CARL ZEISS JENA

Ο γενικός διευθυντής των πρωσικών θεάτρων πρόξας και κρατικός σύμβουλος Γκούσταβ Γκρύντγκενς, ως εμφανίζεται εις τὸν ρόλον τοῦ Μεριστοφελή κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ Β' μέρους τοῦ Φάουστ. Φωτ. τοῦ ἐκτάκτου ἀνταποκριτοῦ μας εἰς Λισσαβώνα Λεοπόλδου Φήντλερ

ΚΛΑΣΣΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΣΤΟ

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΝΟΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Ἄν ἤμπορούσε κανεὶς μ' ἓνα μαγικὸν ραβδί νὰ μεταφέρῃ τὸ θεατὴ Ἰσπανικοῦ χωριάτικου θεάτρου στὸ Βερολῖνο, στὴν πλατεία τοῦ κρατικοῦ θεάτρου πρόξας τῆς γερμανικῆς πρωτευούσης, ποῖαι θὰ ἦσαν αἱ ἐντυπώσεις τοῦ ἀφελοῦς Ἰσπανοῦ χωρικοῦ ἀπὸ τὴν παράστασιν ποὺ θὰ παρῆκολούθει;

Ἀσφαλῶς θὰ εἶχε τὸ ἴδιον συναίσθημα ὅπως ὁ Φάουστ στὴν κλασσικὴ βαλπούργιαν νύκτα, μετὰ τὴν ἀπαγωγήν του ἀπὸ τὸν Μεριστοφελή. Θὰ εὕρισκετο μέσα εἰς ἓνα κόσμον ἐντελῶς ξένον, σὲ ἓνα φανταστικὸ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον δὲν κατανοεῖ κανεὶς, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου διαισθάνεται τὴν βαθυτέραν ἐννοιαν. Μέσα σ' ἓνα κόσμον διαφορετικόν, ὁ ὁποῖος θὰ προεκάλει εἰς αὐτὸν τὰ ἴδια ἴσως συναισθήματα ποὺ ἐνοιῶθε, παρακολουθώντας τὴν παράστασιν τοῦ προχείρου θεάτρου τοῦ χωριοῦ του στὴν πλατεία τῆς ἐκκλησίας.

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δὲν πρόκειται καθόλου περὶ κάποιας ἐξεζητημένης συγκρίσεως. Διότι ἂν τὰ πράγματα εἶχον ἄλλως, τότε ἡ ἐργασία τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν πρωσικῶν θεάτρων πρόξας Γκούσταβ Γκρύντγκενς θὰ ἦτο τελείως ἀσκοπος.

Καὶ ἐξηγούμεθα: Ἡ ἐργασία κάθε δημιουργικοῦ διευθυντοῦ θεάτρου, σήμερον ὅπως καὶ πάντοτε εἰς τὸ παρελθόν, συγγενεὺε πρὸς κάθε ἔργον λατρευτικῆς ἢ θρησκευτικῆς μορφῆς. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὅπου ὁ Σίλλερ ἐχαρακτήρισε τὸ θέατρον ὡς «ἠθικὸν θεσμόν», ποὺ ἔχει ὡς ἀποστολὴν τὴν ἀγωγήν ἐνὸς ἔθνους καὶ τὴν ἀφύπνισιν καὶ διαμόρφωσιν τοῦ συναισθήματος τοῦ συνόλου διὰ μέσου τοῦ θεάτρου, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὐδεμία πλέον συζήτησις χωρεῖ ὡς πρὸς τὴν ἠθικοπλαστικὴν ἀποστολὴν τῆς θεατρικῆς τέχνης. Ἐξ ἄλλου ἀπὸ τότε οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον μετεβλήθη ἡ γνώμη τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ ἀναφορικῶς μὲ τὸ θέατρον καὶ ἰδίως μὲ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν φύσιν τοῦ καλλιτέχνη ποὺ ἀφιερῶται εἰς αὐτό.

Πρώτη ἡ Γερμανία μεταξὺ τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν ἐπροχώρησε μὲ τεράστια βήματα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς δημιουργίας κοινωφελῶν θεάτρων μὲ θιάσους μὴ ὑποκειμένους εἰς διαρκεῖς ἀλλαγὰς προσωπικοῦ. Τὸ κράτος ἢ οἱ δήμοι ἀνέλαβον τὴν ὑποστήριξιν τοῦ θεάτρου δι' ὅλων τῶν διαθεσίμων μέσων, ἐθέσπισαν ὀρχήστρας μισθοδοτούμενας τακτικά, τέλος δὲ ἐμερίμνησαν στοργικὰ διὰ τοὺς ἠθοποιούς, οἱ ὅποιοι σήμερον δικαιῶνται καὶ συντάξεως ἀκόμη ἐκ τοῦ πρὸς τοῦτο δημιουργηθέντος ταμείου, πρᾶγμα ποὺ ἐξασφαλίζει εἰς αὐτοὺς τὰ γηρατεία.

Τὸ εὐρωπαϊκὸν θέατρον, τὸ ὁποῖον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας ἠκολούθησε τὴν ἰδίαν ἐξέλιξιν, μὲ παραλλαγὰς ἀναλόγους πρὸς τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα κάθε λαοῦ, εὕρισκεται σήμερον ἀναμφιβόλως ἐπὶ κεφαλῇ τῆς παγκοσμίου θεατρικῆς κινήσεως. Σημειωτέον ὅτι μόνον ἡ Ἀγγλία ἀποτελεῖ εἰς τὴν Εὐρώπῃ ἐξαιρέσιν ὡς πρὸς τὴν θέσπισιν θεάτρων κοινωφελοῦς μορφῆς. Ὡς εἰρωνεία τῆς μοίρας πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ τὸ κλείσιμον τῆς Ὀπερας τῆς Νέας Ὑόρκης ποὺ ἀνέκαθεν εἰργάζετο μὲ κολοσσιαίας κρατικὰς ἐπιχορηγήσεις καὶ ἡ ὁποία ἔπαυσε νὰ λειτουργῇ ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου, ὅχι διότι δὲν ὑπῆρχον τ' ἀναγκαῖα χρηματικὰ μέσα, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον διότι ἐστερήθη τῶν Ἰταλῶν καὶ Γερμανῶν μαέστρων, ἀοιδῶν καὶ μουσικῶν ἐκτελεστῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον γίνῃ ἀναπόσπαστοι ἀπὸ τὴν λυρικὴν αὐτὴν σκηνήν, ἐξ ἴσου

ὅπως καὶ τὰ μελοδραματικὰ ἔργα τῶν δύο αὐτῶν χωρῶν.

Εἰς τὴν Γερμανίαν ἀντιθέτως ἡ θεατρικὴ ζωὴ δὲν ὑπεβλήθη εἰς κανένα περιορισμόν, ἀκόμη καὶ ἐφέτος κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τοῦ πολέμου. Οἱ Γερμανοὶ ἰθύνοντες, ἐν συναισθήσει τῆς ἠθικοπλαστικῆς καὶ ἐπαγωγῆς ἀποστολῆς τοῦ θεάτρου, ἐνέτειναν ἔτι περισσότερον τὰς προσπάθειάς των πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ θεάτρου. Ἡ παρατηρουμένη δὲ σήμερον κοσμοσυρροὴ εἰς τὰ γερμανικὰ θεάτρα ἀποδεικνύει πόσον ὀρθὴ ἦτο ἡ ἀποψὶς αὐτή, καθ' ὅσον αἱ εὐρεῖαι λαϊκαὶ μᾶζαι ἔχουν σήμερον, περισσότερον παρὰ ποτὲ ἄλλοτε, ἀνάγκην ψυχικῆς ἀναπαύσεως καὶ διασκεδάσεως.

Εἰς τὸ Βερολῖνον εἶνε σήμερον ζήτημα τύχης νὰ ἤμπορέσῃ κανεὶς νὰ ἐξασφαλίσῃ μίαν θέσιν διὰ τὰς παραστάσεις τοῦ Β' μέρους τοῦ Φάουστ λόγου χάριν. Καὶ νὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν πρόκειται περὶ ἐνὸς δυσκολωτάτου ἔργου, τοῦ ὁποίου ἡ κατανόησις προϋποθέτει μίαν ὀρισμένην θεατρικὴν μόρφωσιν.

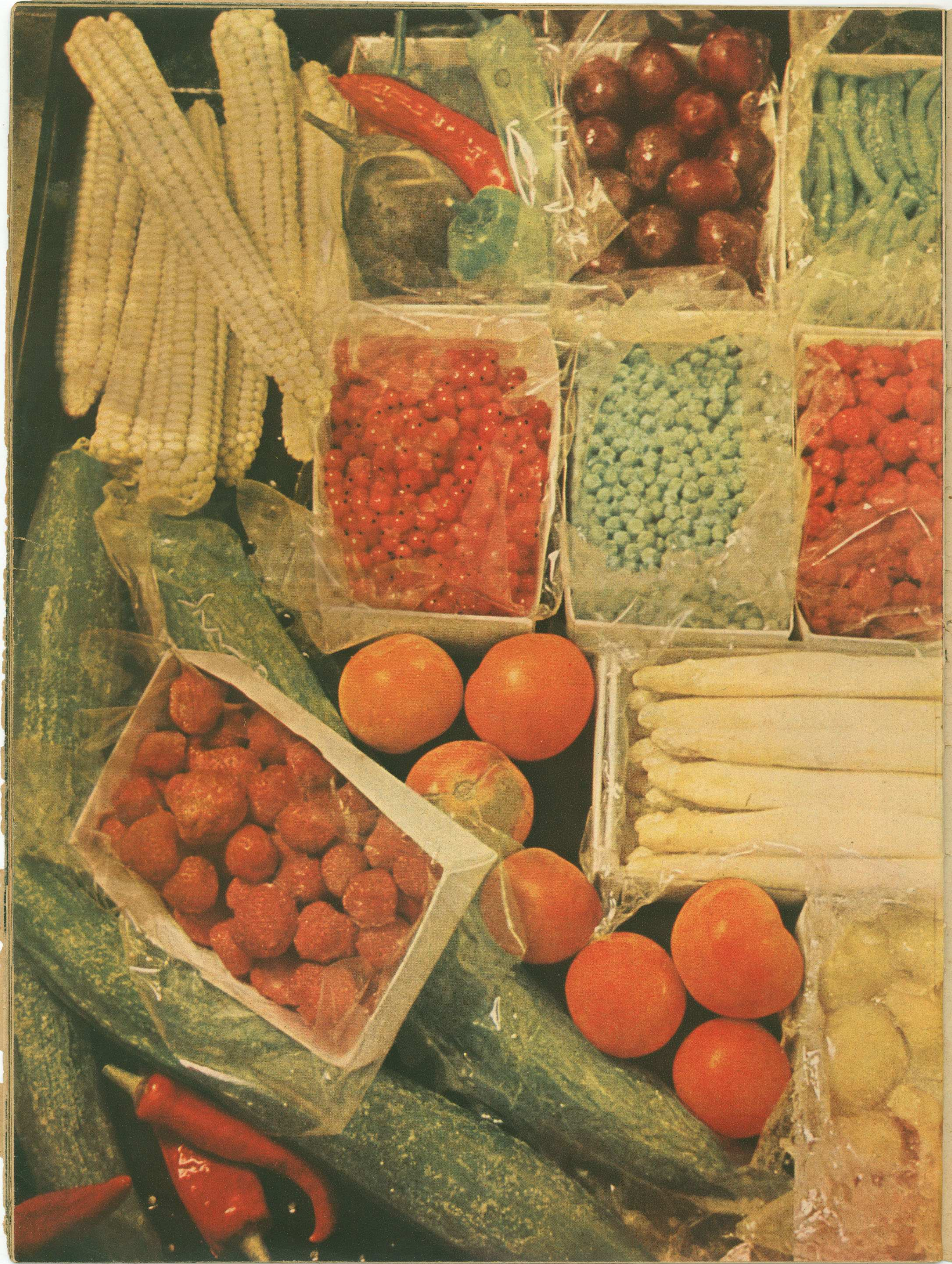
Ἡ ἀγάπη τῶν Βερολινέζων πρὸς τὸ θέατρον πρόξας, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται διὰ τῆς πρωτοφανοῦς αὐτῆς ζητήσεως εἰσιτηρίων, ὀφείλεται κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν πρὸς τὸ πρόσωπόν αὐτοῦ τούτου τοῦ διευθυντοῦ τοῦ θεάτρου, τοῦ κρατικοῦ συμβούλου Γκούσταβ Γκρύντγκενς. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του ὡς διευθυντοῦ ἀπεδείχθη ὡς ἀριστος ὀργανωτής, δεδομένου ὅτι ἐπέτυχε νὰ ἀνασύρῃ τὸ «Σαουσιπλχάους» τοῦ Βερολίνου ἀπὸ τὰ βάθη τῆς παρακμῆς τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου καὶ νὰ τὸ ἐξυψώσῃ εἰς τὴν βαθμίδα τοῦ καλλιτέρου ἴσως θεάτρου τῆς Γερμανίας. Χάρις εἰς τὸ σκηνοθετικὸν δαιμόνιον καὶ τὴν ὑποκριτικὴν δυναμικότητα τοῦ Γκρύντγκενς τὸ θέατρον φέρει βαθεῖα χαραγμένη τὴν σφραγίδα τῆς προσωπικότητος τοῦ διευθυντοῦ του. Ἡ ἐργατικότητα καὶ ὁ ζῆλος του ἀποτελοῦν φωτεινὸν παράδειγμα δι' ὅλους τοὺς συναδέλφους του. Ἡ καλλιτεχνικὴ του δρᾶσις ἐξετάθη καὶ ἐπὶ ἄλλων βερολινέζικων κρατικῶν θεάτρων πρόξας, χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνῃ ὅτι ἡ προσωπικότης του παρημπόδιζε τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καλλιτεχνικῶν δυνάμεων τῶν ἄλλων ἐπίσης ἀξίων Γερμανῶν ἠθοποιῶν.

Ὁ ἀρμονικὸς συνδυασμὸς δύο τόσον διαφορετικῶν παραγόντων, ὅπως εἶνε ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ ἰδιότυπος καὶ ἐκδηλὸς τεχνотροπία αὐτοῦ καὶ ἀφ' ἐτέρου ὁ πρόθυμος προσεταιρισμὸς πολλῶν ἄλλων συνεργατῶν, ἐκπροσωποῦντων διαφορετικὰς ιδέας καὶ γνώμας, ἀποτελεῖ ἀριστον δείγμα τοῦ ὀργανωτικοῦ πνεύματος καὶ τῆς διπλωματικῆς λεπτότητος τοῦ Γκρύντγκενς, ἰδιοτήτων ἀνευ τῶν ὁποίων θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐπιτυχία τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀναληφθείσης βαρυτάτης ἀποστολῆς.

Ὁ θεσμὸς τοῦ «κρατικοῦ θεάτρου» ἐνσάρκωνει τὸ ἄκρον ἄκρον θεατρικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους. Τὸ γεγονός δὲ ὅτι ὁ θεσμὸς αὐτὸς προκαλεῖ καὶ ἐξω τῶν γερμανικῶν συνόρων θαυμασμόν καὶ κατάπληξιν ὀφείλεται, ὁμολογουμένως, κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὸν διευθυντὴν καὶ σκηνοθέτην Γκούσταβ Γκρύντγκενς, ὁ ὁποῖος πρωταγωνιστεῖ καὶ εἰς πλεῖστα κλασσικὰ θεατρικὰ ἔργα.

→
Ο ΓΚΟΥΣΤΑΒ ΓΚΡΥΝΤΓΚΕΝΣ ὑποδύμενος τὸν Ὀρέστην εἰς τὴν «Ἰφιγένειαν» τοῦ Γκαίτε ποὺ ἀνεβιβάσθη ἀπὸ τὸ Κρατικὸν θέατρον πρόξας (Σάουσιπλχάους) τοῦ Βερολίνου μὲ σκηνοθεσίαν τοῦ Λόταρ Μύτελ.

ΠΩΣ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΦΡΕΣΚΑ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ «ΒΑΘΕΙΑΣ ΨΥΞΕΩΣ»

Ενθυμείσθε το φαντασιώδες εκείνο μυθιστόρημα, εις το οποίον ένας παράφρων σοφός κατορθώνει να «παγώσῃ» τὸ ζωντανὸν σῶμα ἐνὸς συνταγματάρχου τῆς Μεγάλης Στρατιάς τοῦ Ναπολέοντος; Μισὸν αἰῶνα ἀργότερα ὁ συνταγματάρχης ἀπλευθερώθη διὰ «τῆξεως» ἀπὸ τὸ φέρετρον ὅπου ἦτο κονσερβρισμένος! Ἐξηκολούθησε μὲ κέφι τὴν εὐθυμὴν ζωὴν του καὶ ἀπέθανε πραγματικὰ μόνον ἀφοῦ ἐπλούτισε τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀναφερθέντος μυθιστορήματος μὲ διάφορες τρελλὰς περιπέτειες.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἐγράφη εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν μόλις εἶχεν ἀνακαλυφθῇ ὅτι ὄχι μόνον ὄλαι αἱ χημικαὶ ἀντιδράσεις, ἀλλὰ καὶ ὄλαι αἱ ζωικαὶ ἐκδηλώσεις ἐξελλίσσονται εἰς ψυχρὰν ἀτμόσφαιράν μὲ πολὺ ἀργότερον ρυθμὸν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δύναται νὰ πιστοποιηθῇ ἀπὸ τὴν χειμερινὰν νάρκην τῶν ζώων, εἴτε ἀπὸ τὰ παγωμένα ψάρια, τὰ ὁποῖα ἐπανερχοῦνται ἀμέσως εἰς τὴν ζωὴν μόλις ἀνέλθῃ ἡ ἐξωτερικὴ θερμοκρασία. Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ὁ συγγραφεὺς τοῦ μυθιστορήματος κατέληξεν εἰς τὸ ἀρκετὰ τολμηρὸν συμπέρασμα, ὅτι θὰ ἦτο ἰσως δυνατόν νὰ δώσῃ κανεὶς εἰς ἕνα ἄνθρωπον «μακροπρόθεσμον ἀδειαν» ἀπὸ τὴν ζωὴν του ἐάν τὸν «ἐβαζε στὸν πάγο»!

Οἱ τεχνικοὶ αὐτοὶ τῆς ψύξεως δὲν ἀποβλέπουν βέβαια εἰς τὸ νὰ παρατείνουν ἐπὶ αἰῶνας τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ζώου διὰ παρεμβολῆς «παγωμένων διαλειμάτων», κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ διατηρεῖται εἰς κατάστασιν ψύξεως. Ἀπὸ ὠρισμένης ὁμῶς ἀπόψεως ἐπιδίδουν ἕνα παρόμοιον σκοπὸν: Αἱ θρεπτικαὶ οὐσίαι τοῦ κρέατος, τῶν ψαριῶν, τῶν καρπῶν ἢ τῶν λαχανικῶν δὲν εἶνε καθόλου νεκραὶ ὕλαι, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν φθάσῃ ἀκόμη στὴν καταστροφή ἢ στὸ στομάχι. Στὸ ἐσωτερικὸν τῶν τροφῶν αὐτῶν ἐξακολουθοῦν νὰ λαμβάνουν χώραν ἀλλοιώσεις.

Συνέπεια τούτου εἶνε ἡ ὠρίμανσις τῶν καρπῶν μετὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ τοῦ δένδρου. Ἡ λειτουργία ὁμῶς αὕτη ὁδηγεῖ μετὰ τινὰ καιρὸν εἰς καταστροφὴν τῶν ἀναφερθεῖσων θρεπτικῶν οὐσιῶν καὶ χωρὶς τὴν ὑπαρξιν βακτηριδίων ἢ σαπρομυκήτων. Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν, τὸ σάπισμα τῶν φρούτων ἐπιταχύνεται ἀκόμη περισσότερο.

Ἄς ὑποθέσωμεν τώρα ὅτι τὸ ἀγοράκι σας ἐδάγκασε ἕνα μῆλο καὶ ὕστερα τὸ ἔφαγε στὸ πιάτο του ἐπειδὴ βρῆκε κάτι ἄλλο πού τὸ ἐνδιέφερε περισσότερο. Ἐάν προσπαθῆσετε ἀργότερα νὰ πείσετε τὸν μικρὸν νὰ φάγῃ τὸ ὑπόλοιπον μῆλο, θὰ δῆτε ὅτι θ' ἀρνηθῇ. Καὶ δὲν ἔχει ἄδικο, διότι ὁ καρπός, γύρω στὸ μέρος τῆς δαγκωμάτιδος, ἔχει μαυρίσῃ, δὲν παρουσιάζει καθόλου ὀρεκτικὴ ὄψη καὶ ἐγίνε ἀνούσιος καὶ σκληρὸς ὡς πετσί. Αἰτία ὧν αὐτῶν εἶνε ὅτι τὸ μῆλο εἶνε κάτι ζωντανόν. Ἡ δαγκωμάτις κατέστρεψε ὠρισμένα ζωικά κύτταρα, εἰς τὰ ὁποῖα εἰσχωρεῖ τώρα ὀξυγόνον μὲ τὸ ὁποῖον ἐνοῦνται αἱ ὑποκείμεναι εἰς ἀλλοίωσιν οὐσίαι τοῦ μήλου.

Τὸ φρούτο δὲν εἶνε πλέον καθόλου εὐγευστο καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει πιά ἀξία. Εἰς κάθε ὀθικτὸν καρπὸν παρατηρεῖται παρομοία ἐξέλιξις, μὲ τὴν διαφορὰν ὁμῶς ὅτι αὕτη ἐπέρχεται μὲ πολὺ βραδύτερον ρυθμὸν. Καὶ εἰς ἄλλας ἐπίσης θρεπτικὰς οὐσίας, εἰς τὸ κρέας, τὰ ψάρια, τὰ λαχανικά παρατηρεῖται παρομοία ἐξέλιξις. Ἐάν θέλωμεν νὰ τὰς διατηρήσωμεν γευστικὰς καὶ βρωσίμους πρέπει νὰ τὰς κονσερβάρωμεν. Ἄλλ' ὅταν τὸ κονσερβάρισμα αὐτὸ γίνεται διὰ βρασμοῦ καταστρέφονται πολλὰ θρεπτικὰ συστατικά τῶν τροφίμων, ἰδίως γευστικαὶ ὕλαι καὶ βιταμίαι. Διὰ τοῦτο εἶνε προτιμότερον νὰ ἐμποδισθῇ ἡ τοῦλάχιστον νὰ ἐπιβραδυνθῇ ἡ καταστρεπτικὴ αὕτη λειτουργία τῆς «αὐτοχωνεύσεως», τὴν ὁποίαν περιεγράψαμεν ἀνωτέρω. Καὶ ἡ ψύξις εἶνε πραγματικῶς ἓν μέσον πού καθιστᾷ τούτο δυνατόν. Ἡ ψύξις ἐπιβραδύνει κάθε χημικὴν λειτουργίαν καὶ διατηρεῖ τὰ τρόφιμα εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε μετὰ τὴν τῆξιν τῶν νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ αὐτὸ

ἀκρίβως σημεῖον ὅπου ἦσαν προτοῦ παγώσων. Τὸ ψυχρὸν τὰ διατηρεῖ φρέσκα.

Ἡ διατήρησις τῆς δροσερότητος τῶν τροφίμων διὰ τῆς ψύξεως τῶν εἶνε ἕνα μυσηριώδες ἀκόμη ἐπιστημονικὸν πεδίου, τὸ ὁποῖον ἐπιφυλάσσει εἰς τοὺς ἐρευνητὰς του πολλὰς ἐκπλήξεις. Δυσκολωτέρα ἀπὸ ὅλα εἶνε ἡ διατήρησις τῆς δροσερότητος τῶν λαχανικῶν καὶ τῶν φρούτων. Τὰ μῆλα καὶ ὠρισμένα ἄλλα φρούτα δὲν εἶνε δυνατόν νὰ διατηρηθῶν φρέσκα διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς τῆς λεγομένης «βαθείας ψύξεως».

Ἀπεναντίας τὰ ἀχλάδια καὶ πολλὰ ἄλλα φρούτα καὶ λαχανικά μποροῦν νὰ διατηρηθῶν διὰ τῆς ψύξεως ἐάν βρασθοῦν προηγουμένως ἐλαφρότατα. Διὰ τοῦ βρασμοῦ αὐτοῦ καταστρέφονται αἱ ὑποκείμεναι εἰς ἀλλοίωσιν οὐσίαι, ἐνῶ ὄλα τὰ ἄλλα συστατικά τοῦ καρποῦ παραμένουν ἀναλλοιώτα. Ἀπαιτεῖται ὁμῶς καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν καλὰ ἀποτελέσματα. Διὰ τῆς βαθείας ψύξεως δημιουργεῖται εἰς τὸ ἀφθόνω ἐντὸς τῶν τροφίμων τούτων περιεχόμενον ὕδωρ ἕνα εἶδος μεγάλων ἀποκρυσταλλωμένων βελονῶν πού καταστρέφουν καὶ ξεσχίζουν τὰ τρυφερά κύτταρα τῆς τροφῆς. Καὶ ἐπέρχεται τότε ἡ ἐνῶσις τῶν διαφόρων ἐνεργῶν οὐσιῶν τοῦ καρποῦ ὅπως καὶ στὸ μῆλο πού εἶχε δαγκώσῃ τὸ παιδάκι.

Ἐάν ὁμῶς ἡ ψύξις διενεργηθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, δημιουργοῦνται μόνον μικροσκοπικὰ κρύσταλλα πάγου, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρουν μεγαλύτερας βλάβας, ἢ δὲ ἐξέλιξις τῆς αὐτοχωνεύσεως ἐπιβραδύνεται οὕτω ἀποτελεσματικῶτα. Τὰ παγωμένα τρόφιμα ἡμποροῦν νὰ μένουν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀποθηκευμένα, ἀρκεῖ νὰ παραμένουν διαρκῶς εἰς τὴν αὐτὴν παγωμένην θερμοκρασίαν. Μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν πρὸ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν πρέπει νὰ ἐπαναφερθοῦν εἰς τὴν κανονικὴν θερμοκρασίαν, ἀλλὰ καὶ ἡ τῆξις τῶν πρέπει νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερον.

Δυστυχῶς ὁμῶς καὶ ἡ ψύξις δὲν εἶνε καμμία πανάκεια. Δι' αὐτὸ ἐπὶ ὠρισμένων τροφίμων, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ κανεὶς διὰ ψύξεως, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἄλλαι μέθοδοι. Παραλλήλως πρὸς τὴν καταπολέμησιν τῶν παρασίτων — βακτηριδίων καὶ σαπρομυκήτων — τὰ ὁποῖα προσβάλλουν τὰ διατηρημένα ἀγαθὰ, ἡ προσοχὴ τῶν εἰδικῶν συγκεντρώνεται εἰς τὰς λεγομένας «ἀσθενείας τῆς διατηρήσεως» τῶν τροφίμων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μελέτης τῆς περιπτώσεως αὐτῆς ἐδημιουργήθη ἕνα νέον ἐπάγγελμα καὶ οὕτω σήμερον παραπλεύρως τῶν ἱατρῶν καὶ κτηνιάτρων ὑπάρχουν καὶ ἱατροὶ λαχανικῶν καὶ φρούτων! Οἱ... ἀσθενεῖς ὑποβάλλονται εἰς ἐξέτασιν καὶ παρατήρησιν ὅπως καὶ εἰς μίαν πραγματικὴν κλινικὴν. Συχνότατα ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο πολὺπλοκος ἐξέτασις, διότι ὠρισμένοι ἀσθενεῖς δὲν εἶνε ὁραταὶ ἐξωτερικῶς, ἐνῶ ἔχουν καταστρέψῃ ἤδη ὁλοτελῶς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ καρποῦ.

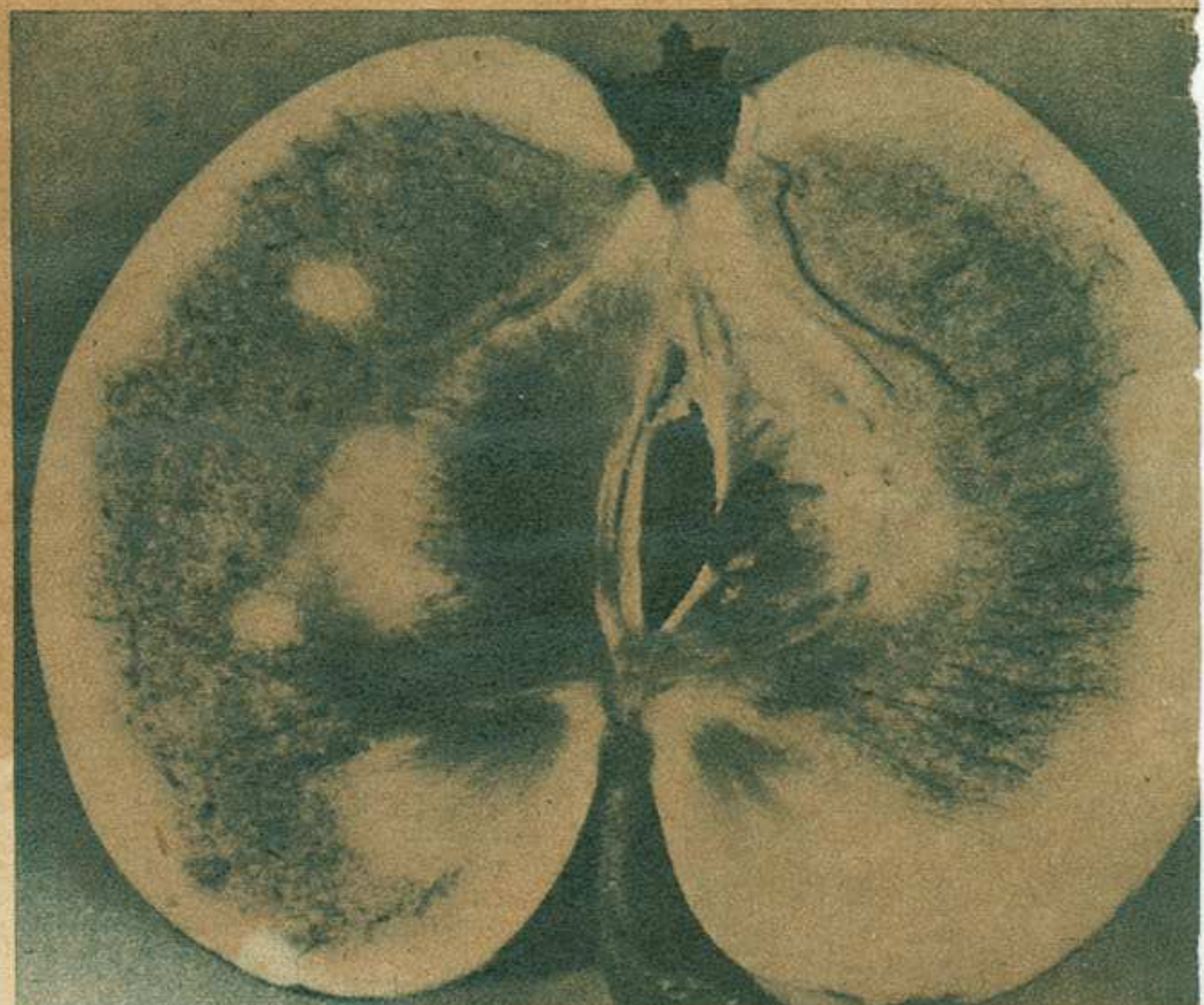
Φυσικὰ ἔχουν ἐν τῷ μεταξύ ἀνακαλυφθῇ διάφοροι μέθοδοι, διὰ τῶν ὁποίων προλαμβάνονται αἱ ἀσθενεῖαι αὗται. Ἐάν λ. χ. δοθῇ εἰς τὰ μῆλα τοῦ ψυχροῦ ὀλιγώτερον ὀξυγόνον ἀπὸ ὅσον χρειάζονται, παθαίνουν ἀπὸ ἀσφυξίαν. Ἡ σὰρξ τῶν καταστρέφεται καὶ παίρνει ἕνα σκοῦρον χρῶμα. Ἡ ἀσθένεια αὕτη δύναται νὰ προληφθῇ δι' ἐπιμελοῦς ἐλέγχου τῆς συνθέσεως τοῦ ἀέρος εἰς τὸν ψυχρὸν χώρον. Καὶ θὰ ἡδύνατο βεβαίως ἕνας ἀδάξ νὰ θέσῃ τὸ ἐρώτημα: «Ἀξίζουν ἄραγε πράγματι τὸν κόπον ὄλαι αὗται αἱ πολυέξοδοι ἐγκαταστάσεις καὶ ἐξετάσεις;» Ἐάν ὁμῶς γίνῃ σύγκρισις τῶν ἀριθμῶν πού παρίστανον τὰς προτέρας ἀπωλείας λόγω σαπίσματος μὲ τοὺς σημερινούς, ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ἀμέσως τὴν χρησιμότητα τῶν μεθόδων αὐτῶν. Ἐκεῖ ὅπου πρότερον αἱ ἀπώλειαι τῶν διατηρημένων ἀγαθῶν ἀνῆρχοντο εἰς 40—50 %, σήμερον εἶνε μόλις ἐλάχιστα ποσοστά, χωρὶς νὰ ὑπολογισθῇ ἡ διατήρησις τῆς θρεπτικῆς ἀξίας καὶ τῆς γευστικότητος αὐτῶν, πού ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν μεθόδων αὐτῶν.

ΦΡΟΥΤΑ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ. Μολονότι ἔχουν περάσει πολλοὶ μῆνες ἀπὸ τῆς ἡμέρας πού ἐκόπησαν ἀπὸ τὸ δένδρον καὶ συνελέγησαν ἀπὸ τοὺς ἀγρούς, ἐν τούτοις, χάρις εἰς τὴν νέαν γερμανικὴν μέθοδον χαμηλῆς ψύξεως, διατηροῦν ἐπὶ μακρὸν τὴν φρεσκάδα καὶ τὸ ἀρώμα των.

ΠΩΣ ΣΤΑΛΑΖΕΙ Ο ΧΥΜΟΣ ΤΟΥ ΑΧΛΑΔΙΟΥ; Ὁ χυμὸς τῶν ἀχλαδιῶν, τῶν ὁποίων ἡ διατήρησις ἐγίνετο ὅπως ἔπρεπε, σταλάζει μὲ ἀργὸν ρυθμὸν ἐνῶ ὁ ἄλλος εἶνε νερούλης καὶ σταλάζει γρηγορώτερα. Φωτογραφία: Κρού.

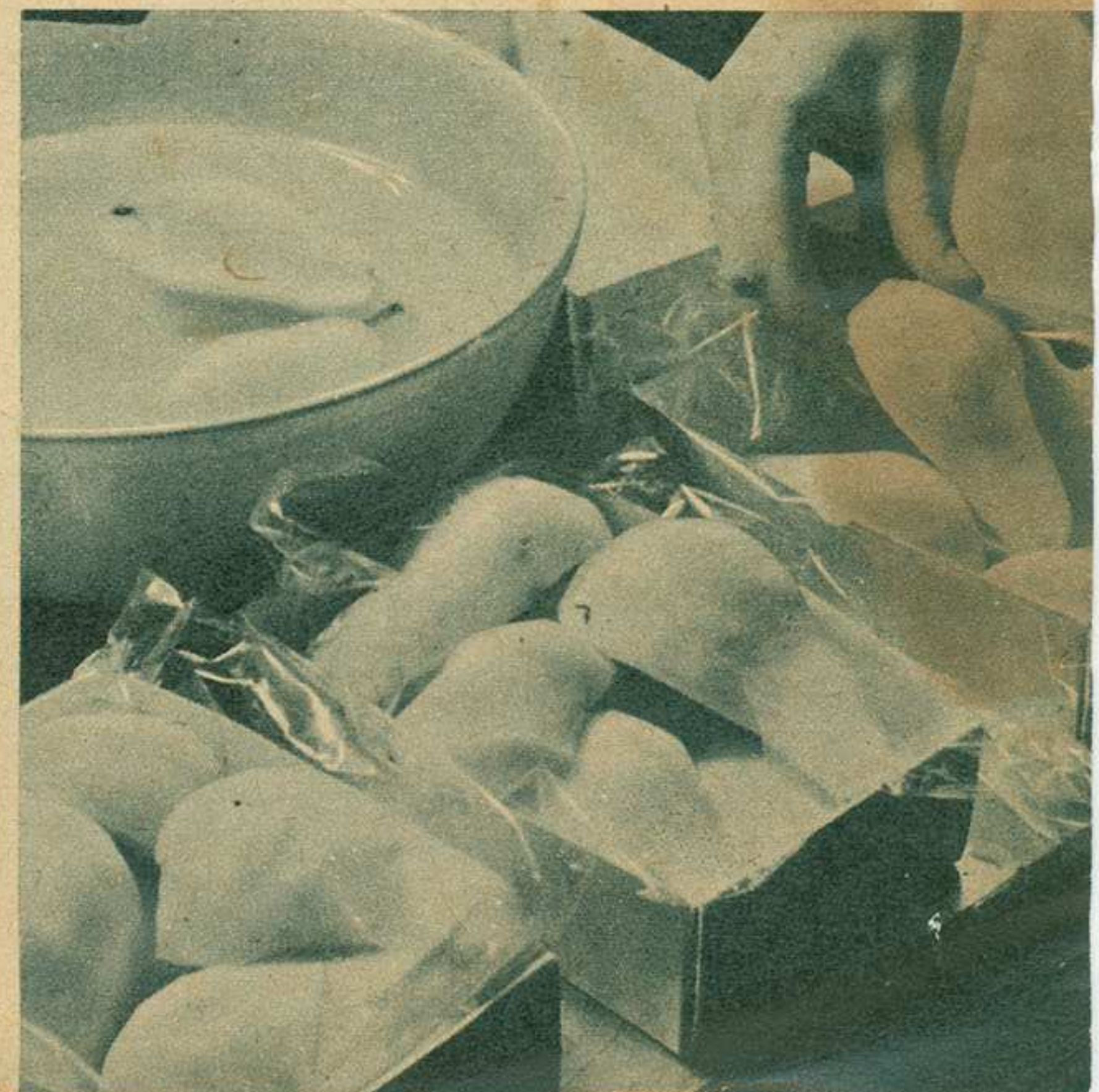

Η ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΒΑΚΤΗΡΙΔΙΩΝ. Ἐδῶ ἐξετάζονται τὰ κονσερβρισμένα λαχανικά πρὸς καταμέτρησιν τῶν βακτηριδίων πού περιέχουν. Γίνονται δοκιμαὶ ἐπὶ σχετικῶν παρασκευασμάτων καὶ ἀργότερα καταμετροῦνται πόσα σπέρματα εἰμῖναι βιώσιμα.

«ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡΨΥΓΕΝΤΩΝ» ΚΑΡΠΩΝ; Τὸ μῆλον πού διετηρήθη εἰς ψυχρὸν χώρον φρέσκο, ἐσωτερικῶς εἶνε σάπιο καὶ ἀκατάλληλον πρὸς βρώσιν.

Η ΚΑΛΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΠΡΩΤΟΝ καὶ κατόπιν ἡ ὀρθὴ ψύξις διατηροῦν τὸ εἰς βιταμίναις περιεχόμενον καὶ τὴν καλὴν γεῦσιν τοῦ λαχανικοῦ ἢ τοῦ καρποῦ.

ΜΑΣΣΑΛΙΑ

Δώδεκα χιλιάδες Γάλλοι αστυνομικοί έν στολή ή με πολιτικά διεξήγαγον στην Μασσαλίαν τόν μεγαλύτερον αστυνομικόν αίφνιδιασμόν που έγνω-
ρισε ποτέ ή Ιστορία του έγκλήματος. 40.000 άνθρωποι υπεβλήθησαν
εις σωματικήν έρευναν και 1200 σπίτια του παλαιού λιμένος ανετινάχθη-
σαν εις τόν άέρα. 'Η κολοσσιαία αυτή καταδιωκτική ενέργεια έναίτιον
της έγκληματικότητος που έβασίλευε στην περιβόητον αυτήν συνοικίαν
του λιμένος της Μασσαλίας υπερβάλλει την φαντασίαν των έγκληματιών
και των τροβαδούρων των, των συγγραφέων δηλ. των αστυνομικών
μυθιστορημάτων. Οι ανταποκριταί του «Συνθήματος» περιγράφουν έδω
έκτενώς την ενέργειαν αυτήν και τά αίτια που την προέκλεσαν.

Κανένας ίσως λογοτέχνης πριν από μένα
δέν είδε τη διαβόητη ύποπτη συνοικία
του παλαιού λιμανιού της Μασσαλίας τόσο
έρημη και άπονεκρωμένη όπως ήταν την
1ην Φεβρουαρίου 1943. Τό βρωμερό αυτό
συγκρότημα που άπετελείτο από 1200 πε-
ρίπου σπίτια ζούσε κάποτε μέσα στην
ψυχή της λογοτεχνίας. Τώρα πιά εξα-
φανίζεται για πάντα.

Πρός τό μέρος της παραλίας όπου διευ-
θύνω τό βλέμμα μου βλέπω Γερμανούς
στρατιώτες νά κυλούν με τά γερά τους
χέρια χοντρά βαρέλια, τά όποια αφήνουν
πίσω τους μία λεπτή κιτρινωπή γραμμή:
είνε λεπτή σκόνη δυναμίτιδος! Τά πάντα
είνε βυθισμένα σέ μία περίεργη σιγή, μο-
λονότι κοντεύει μεσημέρι. Δέν άκούονται
παρά μόνον ό κρότος των βαρελιών που
κυλούν, μερικές λακωνικές διαταγές και τό
μακρόσυρτο νιαούρισμα μιάς γάτας.

Ένας λεπτοκαμωμένος Γερμανός αστυνο-
μικός σκαρφαλώνει στη στενή πρόσοψη
ένός σπιτιού της παραλίας. Τό σπίτι είναι
έρημο όπως και τά άλλα 1200 σπίτια της
συνοικίας. Ό άνεμος παίζει με τά παρα-
θυρόφυλλα και μονάχα ή έξώπορτα είναι
διπλοαμπαρωμένη. Ψηλά στο μπαλκόνι,
ανάμεσα στα ξεκοιλιασμένα του κάγκελα
βλέπω σφηνωμένη μία γάτα που δέν μπο-
ρεί νά έλευθερωθή και νιαουρίζει θλιβερά.
Είνε γνωστόν ότι οι γάτες μένουν περισσό-
τερο πιστές στα σπίτια παρά στους άν-
θρώπους. Έτσι όταν έφυγαν την προ-
ηγούμενη μέρα οι κάτοικοι, οι γάτες και
τά ποντίκια δέν θέλησαν νά τους άκολου-
θήσουν. Μία λοιπόν από τις γάτες αυτές
που είχαν μείνη νιαούριζε τώρα θλιβερά,
σφηνωμένη στα κάγκελα του μπαλκονιού.
Ό αστυνομικός δέν άργησε νά φθάση ως
τό ύψος του μπαλκονιού και νά έλευθερώση
τό δυστυχισμένο ζώο από τη δύσκολη
θέση όπου είχε βρεθή.

Ποτέ στην Ιστορία της Μασσαλίας δέν
έσήμανε τό μεσημέρι με τέτοιους ύποχθό-
νιους κρότους. Για μία στιγμή άκούστηκε
ένα σάλπισμα στην παραλία. Από ένα
μικρό σοκκάκι ξεπετάχθηκε ξαφνικά ένας
Γερμανός αξιωματικός με κράνος και χάθηκε
γρήγορα μέσα στην είσοδο ενός χαμόσπι-
του του λιμανιού. 'Υστερ' από λίγα δευτε-
ρόλεπτα άκούστηκε μία τρομερή έκρηξις
που συνεκλόνησε όλόκληρη την έρημωμένη
παραλία του λιμένος. Και όταν ή ύποχθό-
νια αυτή βοή έσβυσε, άκούστηκαν οι
καμπάνες του γοθικού ναού της Νότρ
Ντάμ ντέ λα Γκάρντ που είχαν τεθή εις
κίνησιν από την πίεσιν του άέρος που
προεκλήθη από την έκρηξιν. Από τό
στενό σοκκάκι ύψώνεται τώρα ένα άσπρο
σύννεφο σκόνης. Μπροστά από τό σύννεφο
αυτό φαίνονται νά τρέχουν μικρές μαύρες
σκιές επάνω στο λιθόστρωτο που εξα-
φανίζονται στο χείλος του μώλου. Είνε
οι ποντικοί που τρομαγμένοι σπεύδουν νά
κρυφτούν. Ό ούρανός βρέχει ξύλα και
πέτρες. 'Ανάμεσα στη σκόνη διακρίνεται
ένας πίδαξ από νερό. Αυτή ήτο ή άρχή
του τέλους της συνοικίας των έγκληματιών
στο παλιό λιμάνι της Μασσαλίας. Με

ΣΤΕΝΟΙ, ΔΥΣΩΔΕΙΣ ΚΑΙ ΑΙΝΙΓΜΑΤΙΚΟΙ,
κέντρον έπιδημιών και κάθε τυχодиωκτικής
περιπετείας, αυτοί ήσαν οι δρόμοι του λι-
μενικού τετραγώνου, που σήμερα έχει εξα-
φανισθή.

την πρώτην έκρηξιν έξ από τά σπίτια της
αμαρτίας και του αίσχους κατεκρημνίσθη-
σαν με πάταγον. Όταν δέ μετά 5 ήμέρας
έφευγα από την πόλιν αυτήν πεντακόσια
περίπου από τά οικήματα αυτά έκειντο
εις σωρους έρείπιων.

Ό «τρανσπορντέρ» της Μασσαλίας, τό
κρεμαστόν αυτό πορθμείον, είναι πασίγνω-
στον εις όλόκληρον τόν κόσμον. Είναι τόσον
γνωστός όσον και ό παρισινός πύργος
του 'Αίφελ ή ή Γκρέτα Γκάρμπο. 'Η
λεπτή του σιλουέττα και τά περίπλοκα
δίκτυα που σχηματίζονται από τά συρμα-
τόσχοινά του άπετέλεσαν ανέκαθεν τόν προσ-
φιλή τόπον δράσεως των ήρώων εις τά αστυ-
νομικά και περιπετειώδη φίλμ. Την εποχήν
που κατεσκευάσθη έθεωρείτο ακόμη ως ένα
από τά «θαύματα του κόσμου» και ως
τεχνικόν κατόρθωμα πρώτης γραμμής.
Σήμερα όμως κάμνει τους Μαρσεγιέζους
νά ντρέπωνται για την ύπαρξιν του και
θέλουν νά τόν γκρεμίσουν.

Ανέβηκα στην επάνω γέφυρα του «τρανσ-
πορντέρ» με τά πόδια γιατί ό άναβατήρ
είνε σκουριασμένος και δέν λειτουργεί.
Τώρα κάθομαι έδω ψηλά επάνω σ' ένα
πράσινο παγκάκι και κυττάζω προς την
παλιά συνοικία του λιμανιού και βλέπω
τις φλόγες των έκρήξεων που ξεπετιούνται
μέσα από τους γκρίζους τοίχους των χα-
μόσπιτων που γκρεμίζονται μέσα σέ σύν-
νεφα από σκόνη.

Τι περίεργα όντα είναι, αλήθεια, οι άνθρω-
ποι! Δέν είναι πολλή ώρα που είχα μία
συνομιλία με τόν νομάρχην της Μασσαλίας,
ό όποιος με δέχτηκε φιλόφρονα στο γρα-
φείο του που στεγάζεται στο όμορφο πα-
λιό δημαρχείο της παραλίας. Μίλουσε
σαν πατέρας. Ό κ. Μπαρρώ, ένας λεπτο-

**ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΗ ΤΑ ΕΠΙΠΛΑ
ΤΗΣ.** Όπου τούτο ήτο δυνατόν, έπετράπη
εις τούς κατοίκους νά συμπαράλάβουν τά

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗΝ ΤΟΥ ΑΙΦΗΝΙΔΙΑΣΜΟΥ. Όλοι οι έγκληματῖαι καὶ ὅλοι οἱ ὑποπτοὶ συνελήφθησαν τὴν νύκτα ὑπὸ τῆς γαλλικῆς ἀστυνομίας. Ἡ ἀστυνομικὴ δύναμις ἀπερόνωσε τὸ τετράγωνον τοῦ λιμένος. Διὰ μεγαφῶνων προσκαλοῦνται

οἱ κάτοικοι νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς οἰκίας των, συγκεντρῶνονται εἰς τὴν προκουμαίαν μετὰ τὰς πτωχικὰς ἀποσκευὰς των στὸ χέρι καὶ μεταφέρονται σ' ἕνα στρατόπεδον. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπιστρέφουν καὶ μετακομίζουν σὲ ἄλλα σπιτία.

ἐπιπλά τῶν ἐκκενώθεισων οἰκῶν των. Ἡ ἀστυνομία φρουρεῖ τὴν ἐκκενώθεισαν περιοχὴν πρὸς ἀποτροπὴν λεηλασιῶν.

Ἡ ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΗΣ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΤΗΣ. Ὁ δήμαρχος τῆς Μασσαλίας, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τῶν ὁργανώσεων γυναικῶν καὶ νεολαίας, συνέστησεν ὑπηρεσίαν πρὸς παροχὴν βοηθείας εἰς τοὺς «ἐκκενωθέντας».

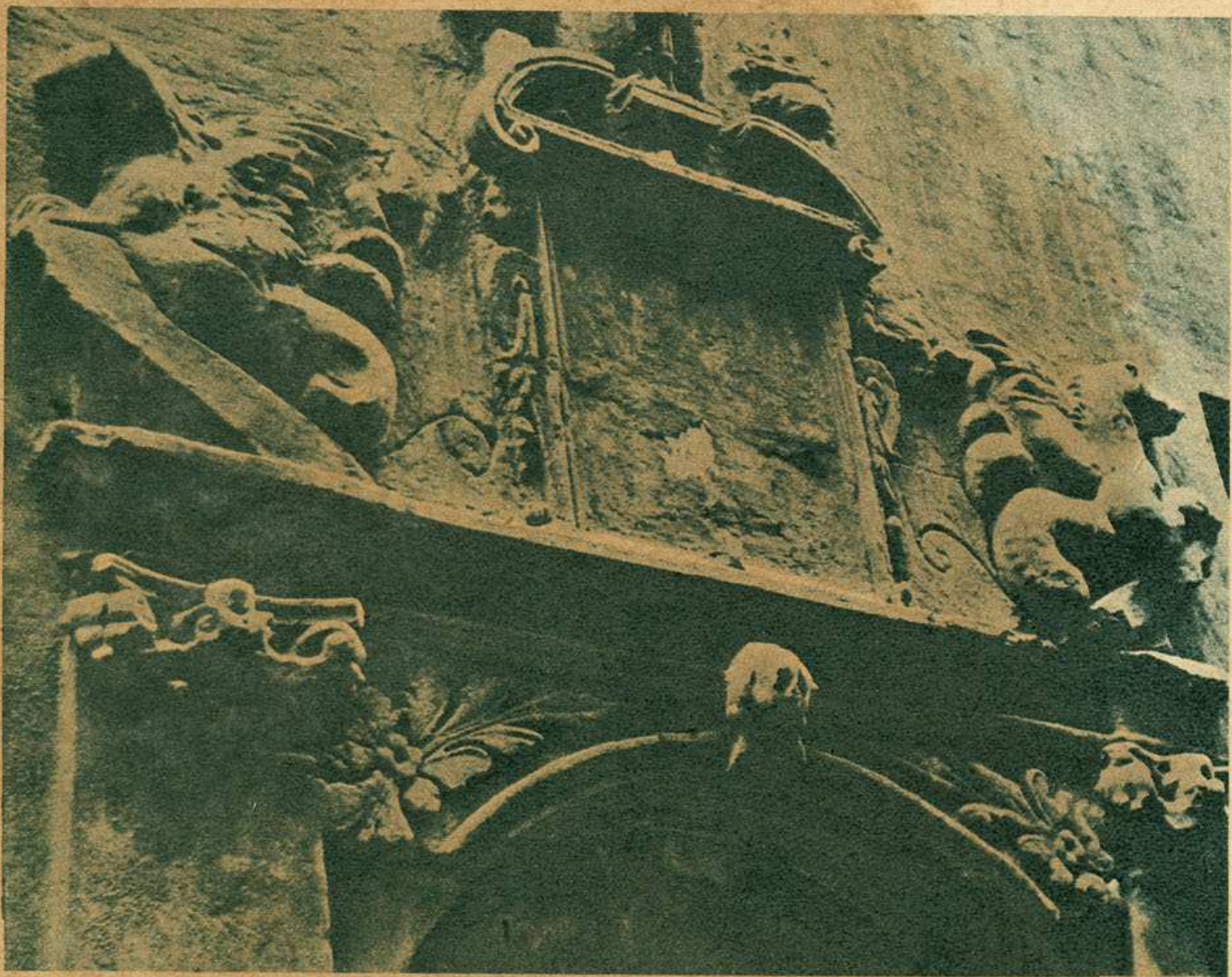
καμωμένος ἀνθρώπος μετὰ ψαρὰ μαλιὰ, δὲν εὕρισκε οὔτε ἕνα λεπτὸ ἡσυχίας. Ἐχεῖ νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὰς 20.000 τῶν ἀστέγων ποὺ ἐγκατέλειπον τὴν ὑπὸ ἐκκαθάρισιν συνοικίαν. Φροντίζει γιὰ τὰ πράγματά τους, γιὰ φαγητό, γιὰ στέγη. Τώρα ποὺ βλέπει τὰ σπιτία τους νὰ ἀνατινάσσονται στὸν ἀέρα, ὁ κ. Μπαρρώ ἀρχίζει νὰ σκέπτεται λιγάκι ἐπιεικέστερα γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς βρωμερῆς συνοικίας. Τὰ μαῦρα πρόβατα ἀρχίζουν, στὰ μάτια του, νὰ γίνονται ὅλο καὶ περισσότερον λευκά.

Καθὼς κάθεται στὸ παγκάκι κρατῶ στὰ χέρια μου ἕνα περιοδικό, τὸ ὁποῖον ἐκδίδει ὁ ἴδιος ὁ νομάρχης. Ὀνομάζεται «Μασσαλία» καὶ τὸ τεῦχος ποὺ διαβάζω ἔχει ἡμερομηνίαν τοῦ Ὀκτωβρίου 1942.

Ὁ Λουί Ζιλλέ, μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, γράφει:

«Ἐπάνω εἰς τὸν λόφον» τοῦ Ἀκκουλες, μετὰ τοῦ Ὀτέλ Ντιέ καὶ τῆς Λά Μαζόρ, εὕρισκεται μίᾳ ἀπὸ τὰς ἀποτροπιαστικώτερας καὶ βρωμερώτερας συνοικίας καταγωγῶν τοῦ κόσμου, ὅπου καταφεύγει ὁ ὑπόκοσμος τῆς Μεσογείου. Τὴν διαφθοράν καὶ τὴν σαπίαν τοῦ τμήματος αὐτοῦ τῆς πόλεως δύσκολα ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ, χωρὶς νὰ τὴν ἰδῇ μετὰ τὰ μάτια του. Φαίνεται ὥσαν καὶ οἱ πέτρες ἀκόμη νὰ ἔχουν καταφαγωθῇ ἀπὸ τὴν διαφθοράν καὶ τὴν πανώλη. Ἡ σκουληκιασμένη αὕτὴ κόλασις, ἡ γάγγραινα αὕτῃ, εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ὅπου ἡ φυματίωσις εἶνε περισσότερο διαδεδομένη. Εἶνε τὸ βασίλειον τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΕΝΕΙ ΑΘΙΚΤΟΣ. Όπου εις τὸ παλαιὸν τμήμα τῆς πόλεως ὑπῆρχαν πολῦτιμοι ἐπιγραφαὶ καὶ γιρλάνδες διεφυλάχθησαν με ἐπιμέλειαν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν.

Πῶς θὰ ἦτο ὁμως δυνατόν νὰ ἀπαλλαγῇ ἡ παλαιὰ αὕτῃ συνοικία ἀπὸ τοὺς ἐγκληματίας, τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν ἀμαρτίαν, νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τὸ πῦρον, ἐκ τοῦ ὁποίου ὑποφέρει καὶ νὰ ἀναβιώσῃ; Τὸ καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ ξεχωρισθοῦν ἀπὸ τὴν βρωμερὰν αὐτὴν συνοικίαν μερικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἀξίζει νὰ διατηρηθοῦν, νὰ ὀργανωθῇ ἡ ἀνόρθωσίς των καὶ κατόπιν τὸ τμήμα τοῦτο τῆς Μασσαλίας νὰ μεταβληθῇ εἰς ἓνα εἶδος μουσείου, ὅπου θὰ ἡμπορῇ κανεὶς νὰ περιπατῇ καὶ ν' ἀναζητῇ μοτίβα διὰ τὰς ὄνειροπολήσεις του . . .»

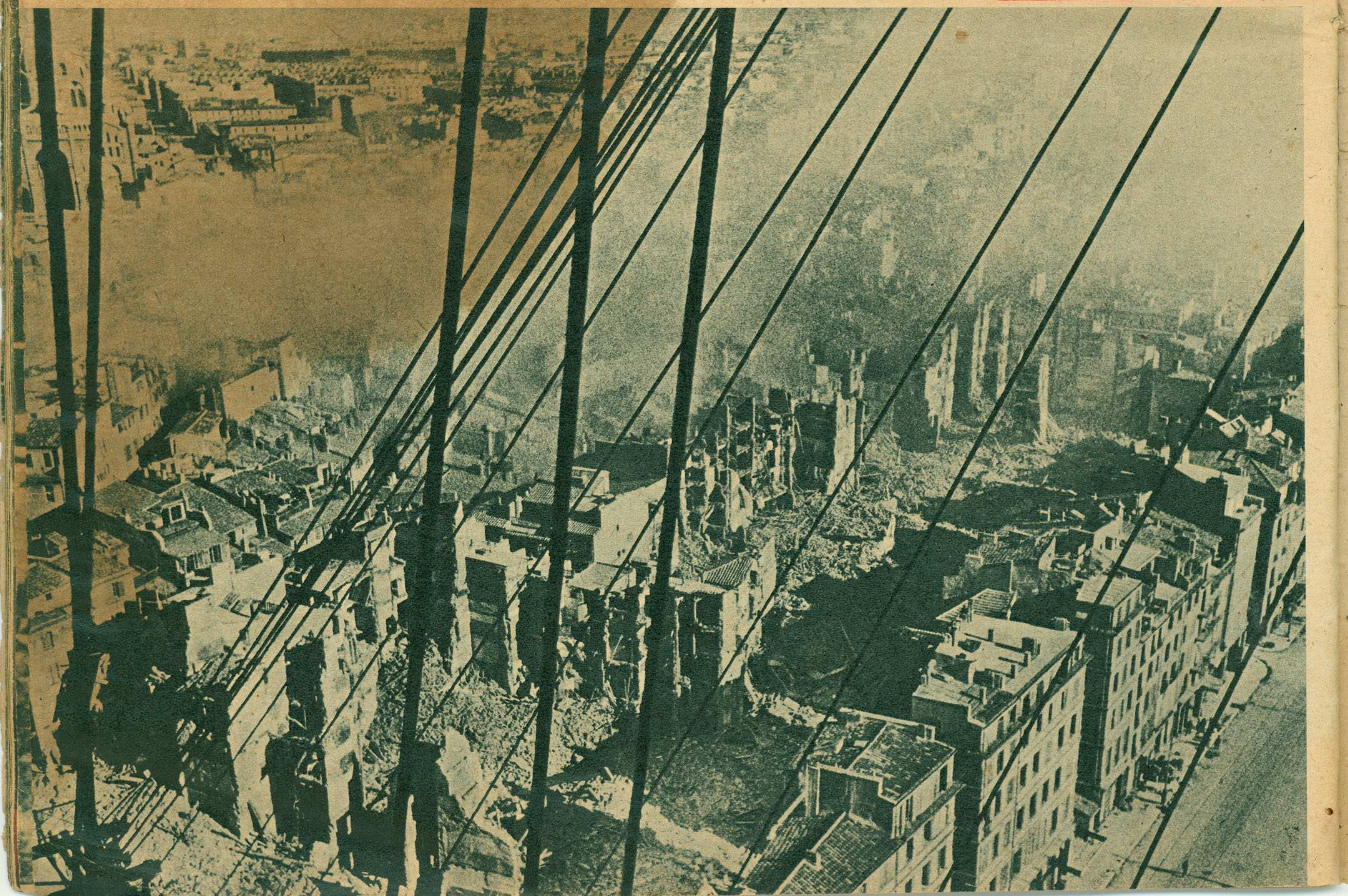
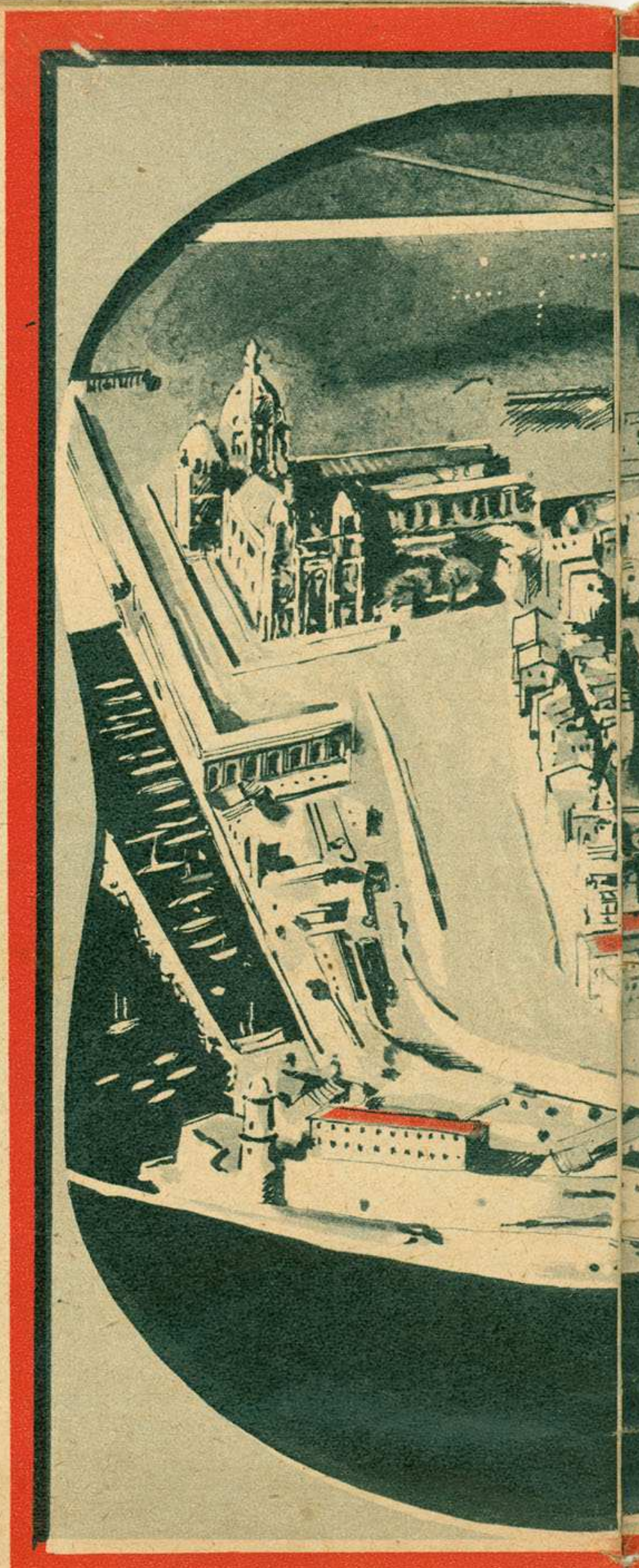
Τί συνέβη ὁμως ἀπὸ τότε πού ἐγράφησαν αἱ γραμμαὶ αὗται; Ἀλλάξαν μήπως τόσο πολύ οἱ ἄνθρωποι εἰς διάστημα μόλις ἑξ μηνῶν ἢ μήπως ἀλλάξε χαρα-

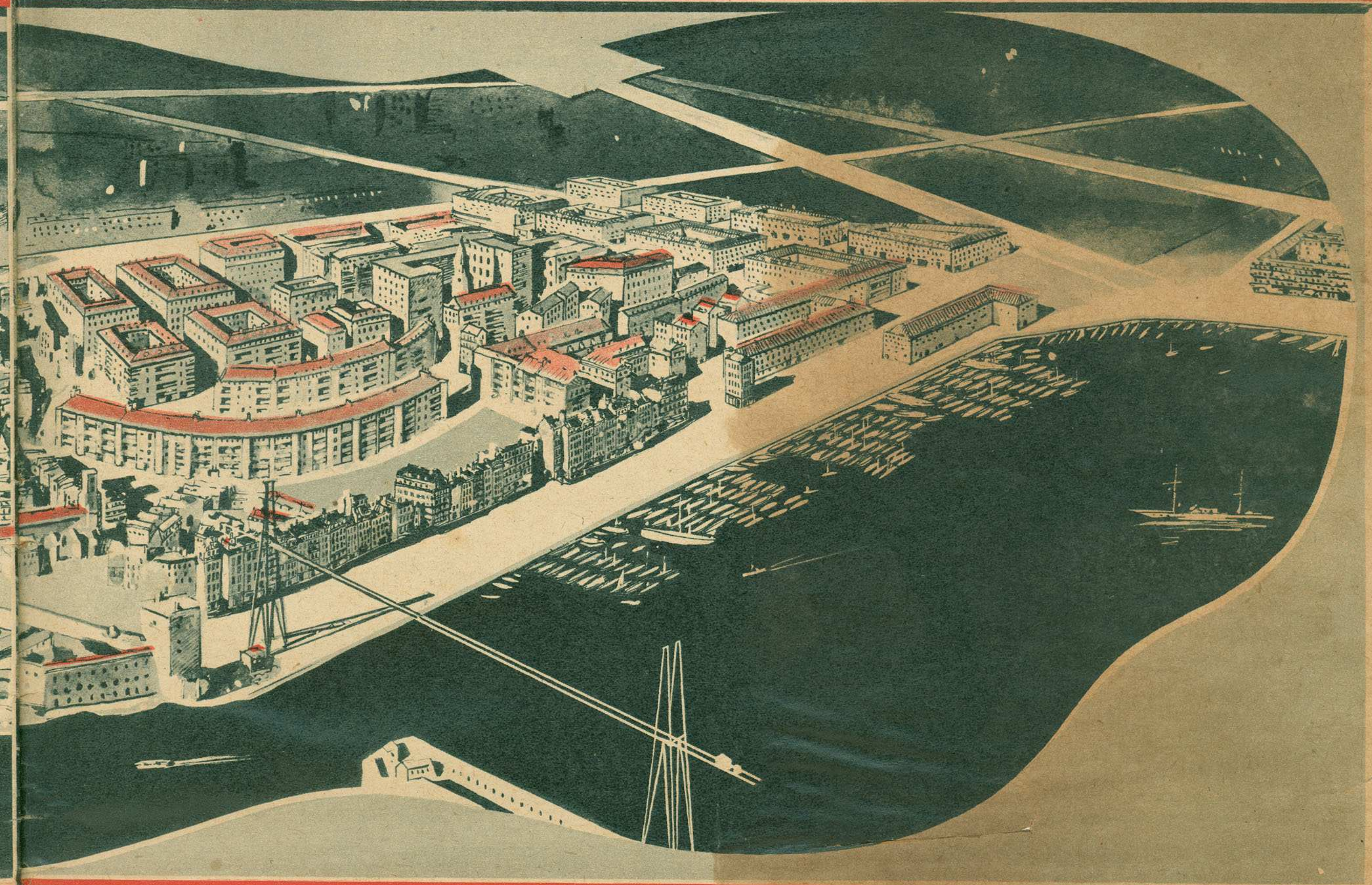
κτῆρα ἢ διαβόητος αὕτῃ συνοικία ἢ μήπως ὁ νομάρχης ἔχει ἄλλην γνώμην, ἀναφορικῶς με τὸ ζήτημα, ἀπὸ τὸν ἐπίσημον ἀρθρογράφον; Ἀλλὰ ὄχι. Εἶνε ἔτσι ὅπως ἔλεγε παραπάνω: Ὁ οἶκος ὑποκινεῖ τὸν νομάρχην νὰ ὁμιλῇ σήμερα διαφορετικὰ ἀπὸ ὅ,τι ἔγραφε ὁ Λουὶ Ζιλλέ τῇ ἐγκρίσει του πρὸ ἡμίσεος μόλις ἔτους. Ἄν ὁμως ὁ οἶκος μεταβάλλῃ τὴν γνώμην τῶν ἀνθρώπων γιὰ ἐτοιμοθάνατα πράγματα τόσο γρήγορα, τότε ἐκλιπαρῶ τοὺς ἀρμοδίους νὰ λωπηθοῦν τὸν «τραπεζογράφον». Γιατί ὄχι μόνον εἶνε καλλίτερος, ἀλλὰ καὶ ὡραῖος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πού ζοῦσαν στὴ βρωμερὴ συνοικία τοῦ λιμανιοῦ. Ἄν τὸν γκρεμίσουν, γρήγορα ἀσφαλῶς θὰ μετανοήσουν. Πρόκειται γιὰ ἓνα μνημεῖον

τοῦ δημιουργικοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἓνα μεγαλοπρεπὲς ἔργον τοῦ 19ου αἰῶνος. Ὅποιος τὸ θεωρεῖ σήμερα ἀσχημον, αὐτὸς θὰ μάθῃ ἀργότερα ὅτι καὶ ὁ ἀτσαλένιος αὐτὸς σκελετὸς δὲν στερεῖται τοῦ δημιουργικοῦ ἐκείνου παλμοῦ πού πηγάζει ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου στὶς καλὰς του στιγμὰς. Ἰσως μετὰ τριάντα χρόνια ὁ «τραπεζογράφος» νὰ κάμνῃ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ὡραίου, γιατί ἴσως τὰ μάτια τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔχουν μάθῃ ἐν τῷ μεταξύ νὰ «βλέπουν» τὴν ὠμορφίαν τῆς ἐποχῆς τῶν πρωτοπόρων τῆς τεχνικῆς. Ἐξ ἄλλου, οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐβεβήλωσαν τίποτε με τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὅπως συνέβη με τὰ ἀρχοντικά σπιτία τῶν πατρικίων στὴν παραλία τοῦ λιμανιοῦ, τὰ ὁποῖα ἐμίαιναν καὶ προσέβαλλαν κατὰ τὸν οἰκτρότερον τρόπον, τόσο μάλιστα ὥστε καλλίτερα εἶνε νὰ γκρεμισθοῦν. Ὁ πόλεμος ἀναλαμβάνει τώρα νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον πού θὰ ἔπρεπε νὰ φέρῃ εἰς πέρας κάποιος σεισμός.

Ἐν τῷ μεταξύ στὴ Μασσαλία γίνονται ὅσα ἤθελε ὁ Λουὶ Ζιλλέ καὶ ἐπεθύμει τότε ὁ νομάρχης. Ἡ πληγὴ αὕτῃ τῆς πόλεως ἐκκαθαρίζεται καὶ δὲν μένουν παρὰ τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα πού θὰ κάνουν νὰ ζωντανεύῃ ἀργότερα ἡ φαντασία μας.

Ἐδῶ πού κάθομαι στὸν «τραπεζογράφον» βρίσκομαι ἀρκετὰ ψηλὰ στοὺς αἰθέρας. Ἐν τούτοις δὲν θὰ ἤθελα τὰ λόγια μου νὰ παρασυρθοῦν ἀπὸ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους. Μαζί μου ἔχω καὶ ἓνα ἄλλο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Μασσαλία». Εἶνε ἓνα τεῦχος πανηγυρικὸν με τὸν ὑπότιτλον «Ἡ Μασσαλία θὰ εἶνε αὖριον μία συγχρονισμένη πόλις». Τὸ τεῦχος φέρει ἡμερομηνίαν 15 Μαΐου 1942 καὶ ἔχει τυπωθῇ εἰς τὸ δημοτικὸν τυπογραφεῖον τῆς πόλεως. Εἰς τὴν πρώτην σελίδα διαβάζω: «Οἱ νομάρχαι τῆς ἐπαρχίας Μποὺς ντὺ Ρόν, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1940 διεδέχθησαν ἀλλήλους, Ἀντρέ Βιγκυλέ, Μάξ Μπομάφιους καὶ Ι. Ριβαλλάν, τῇ ἀρωγῇ τοῦ βουλευτοῦ νομάρχου Πιέρ Μπαρρώ, ἐξεπόντησαν ἓνα σχέδιον πρὸς διεύρυνσιν τῆς

ΜΙΑ ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΙΣ ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΗΣΕΙΣ. 'Από ετών ήσυχαιότο η διοίκησης της Μασσαλίας με το σχέδιον της κατεδαφίσεως του παλαιού τετραγώνου του λιμένος και την δημιουργίαν νέων κατοικιών και κήπων. Το «Σύνθημα» δημοσιεύει σχεδιάγραμμα πού συμφωνεί πρὸς τὰ αὐθεντικά σχέδια τῶν Γάλλων ἀρχιτεκτόνων.

Μασσαλίας καὶ ἀποσυμφόρησιν τῶν πυκνοκατωκημένων τμημάτων τῆς πόλεως.» Περαιτέρω ἀναγράφεται ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου ἀνετέθη εἰς τὸν κ. 'Εζέν Μπω-ντουέν, τὸν διευθύνοντα ἀρχιτέκτονα τῶν κρατικῶν κτιρίων, ὁ ὁποῖος εἶχε τιμηθῇ μετὰ τὸ μέγα βραβεῖον τῆς Ρώμης. 'Η ἐναρξίς τῶν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν ἐκτελούμεναι ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ κατὰ τὴν 30ὴν Μαΐου 1941 ἐγκριθέντος νόμου περὶ διευρύνσεως καὶ ἀποσυμφορήσεως τῆς Μασσαλίας, εἶχε λάβει χώραν τὴν 1ην Φεβρουαρίου 1942 παρυσία τοῦ τότε ὑφυπουργοῦ Λεϊντέ.

Ὅπως βλέπομεν λοιπὸν πρόκειται περὶ σπανίας περιπτώσεως, καθ' ἣν συμπίπτει ἡ λήψις ἐνὸς στρατιωτικοῦ μέτρου μετὰ τὰς προθέσεις τοῦ δήμου καὶ τῆς κυβερνήσεως, αἱ ὁποῖαι προεβλέποντο ἀπὸ μακροῦ καὶ τώρα ἤρχισαν πραγματοποιοῦμεναι.

Ὁ γερμανικὸς στρατὸς μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς μέχρι τοῦδε μὴ κατεχομένης Γαλλίας ἠναγκάσθη, φυσικά, νὰ στρέψῃ τὰ βλέμματά του πρὸς τὸ πρόβλημα τῆς ἀμύνης τῆς Μασσαλίας. Μερικὰ τμήματα τῆς ὠραιότατα κτισμένης αὐτῆς πόλεως ἦσαν διάσημα ὡς καταφύγια τῶν ἐγκληματιῶν. Οἱ συνοικίαι αὐτὲς καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἦτο ἓνα συνηθισμένον πλέον θέμα τῶν μυθιστοριογράφων καὶ τῶν σεναριογράφων. 'Ιδιαιτέρως κακὴν φήμην εἶχεν ἡ παλαιὰ συνοικία τοῦ λιμένος μετὰ τὴν ὁδὸν Βιβῶ, τὸ «σοκάκι τῶν μυστηριωδῶν φόνων», καὶ τὴν ὁδὸν ντὲ λα Τούρ, τὸ Ριάλτο τῶν σωματοεμπόρων καὶ ἐκμαυλιστῶν. 'Η βρώμα καὶ ἡ ἀχρεΐστη ἀπέτρεπαν τὸν καθένα νὰ δεισδύσῃ στὰ στενὰ αὐτὰ δρομάκια. Λέγουν μάλιστα ὅτι ἡ ἀστυνομία ἀπὸ 30 ἤδη

ἐτῶν δὲν ἔκαμε ποτὲ νυκτερινὸν αἰφνιδισμὸν εἰς τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς πόλεως. Αἱ ἀρχαὶ δὲν ἤξευραν πόσοι ἀκριβῶς καὶ τί εἶδους ἄνθρωποι κατοικοῦσαν στὰ χαμόσπιτα τῆς συνοικίας αὐτῆς. 'Ετσι εἶχε καταντήσῃ ἡ συνοικία αὕτῃ νὰ εἴναι τὸ ἰδεώδες σχεδὸν καταφύγιον ὅλων ἐκείνων πού ἤθελαν νὰ κρυφθοῦν μετὰ ἐχθρικός διαθέσεις ὀπισθεν τοῦ μετώπου. Ὡς ἐκ τούτου οἱ ἀρμόδιοι ἐθεώρησαν καλὸν νὰ συμβουλευθοῦν, κατ' ἀρχὴν τὴν γερμανικὴν ἀστυνομίαν, τῆς ὁποίας ἡ γνώμη ἦτο νὰ ἐκκαθαρισθῇ ριζικῶς ὁλόκληρη ἡ συνοικία. Τὸ γαλλικὸν ὑπουργεῖον τῶν 'Εσωτερικῶν ἀπεφάνθη ἐπίσης ἐπιδοκιμαστικῶς ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ ἐτσι ἐπῆλθε συμφωνία ὅπως ἀνατεθῇ εἰς τὴν γαλλικὴν ἀστυνομίαν ἡ ἐκκένωσις τῆς συνοικίας.

Αὐτὸ εἶναι τὸ προϊστορικὸν τοῦ μεγαλύτερου ἀστυνομικοῦ αἰφνιδισμοῦ τοῦ κόσμου: τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐγκληματικῶν συνοικιῶν τῆς Μασσαλίας. Πρὸς τοῦτο διετέθησαν 8000 ἄνδρες τῆς μηχανοκινήτου ἀστυνομίας, οἱ ὁποῖοι συνεκεντρώθησαν ἀπὸ ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας. 'Επὶ πλὴν ἔλαβον μέρος καὶ δύο χιλιάδες μυστικοὶ ἀστυνόμοι μετὰ πολιτικὴν περιβολήν.

Ὁ αἰφνιδισμὸς ἔλαβε χώραν ἄνευ ἐπεισοδίων, δὲν ἐρρίφθη οὔτε ἓνας πυροβολισμὸς. Προφανῶς τὸ μέγεθος καὶ ἡ ἐκτασις τῆς ἀστυνομικῆς ἐνεργείας παρέλυσεν κάθε ἀντίστασιν. Μοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ συνδιαλεχθῶ μετὰ πολλοὺς ἐκ τῶν παθόντων, μετὰ ἐκείνους πρὸ παντὸς πού συνέλαβε ἡ γαλλικὴ ἀστυνομία ὡς «σοβαροὺς ὑπόπτους». Ὅλοι ὑπεραμύνοντο τῆς ἀθωότητός των. Αὐτὸ βεβαίως εἶναι δικαίωμά τους. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς μοῦ ἔλεγε: «Ὁ αἰφνιδισμὸς ἐγίνε τὴν νύκτα. Κύριε, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ γαλλικοὶ νόμοι ἀπαγορεύουν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν κατοικίαν ἐνὸς πολίτου πρὸ τῆς ἑξῆς πρωΐνης ὥρας.» Αὐτὸ ἴσως ν' ἀληθεύῃ. Ὁ πόλεμος ὅμως

εἶναι μιὰ ἀνώμαλος κατάστασις. Ὁ Γερμανὸς ἀξιωματικὸς τῆς ἀστυνομίας πού ἐξετάζει τοὺς φακέλους τῶν ὑπόπτων μοῦ εἶπε ὅτι ἔχει μέχρι τοῦδε ὑποβάλλῃ 50 αἰτήσεις ἀπολύσεως. Ἄν λοιπὸν ἀπὸ τοὺς 2000 ὑπόπτους εἴναι μόνον 21½% ἀθῶοι — αἱ ἀνακρίσεις δὲν ἔχουν τερματισθῇ ἀκόμη — τότε ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν συλληφθέντων οὐδέποτε ἐσεβάσθη τοὺς νόμους περὶ ὠρῶν εἰσόδου εἰς τὰς κατοικίας τῶν ἄλλων, τοὺς νόμους πού ἐπικαλοῦνται σήμερον νὰ τοὺς προστατεύσουν. Αὐτὰ ὅμως εἶναι ζητήματα συνταγματικῆς φύσεως. Ἐξ ἄλλου δὲν σκοπεύω νὰ εἰρωνευθῶ τὴν ἀθλιότητα

ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν. Ἡ γαλλικὴ ἀστυνομία ἐθεώρησε τοὺς ἄνθρώπους αὐτοὺς ὑπόπτους. Ἐγὼ δὲν εἰμαι ἀστυνομικός, ἀλλὰ λογοτέχνης. Αὐτὸ τὸ λέγω διότι ὑπάρχει κάποιον ζήτημα φιλολογικῆς φύσεως πού χρήζει ἐξηγήσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἀναγνώστη νὰ με συγχωρήσῃ ὅτι καὶ πάλιν ἀναγκάζομαι νὰ καταφύγω σ' ἓνα περιοδικόν. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῇ ὅτι ἀνέβηκα στὸν «τρανσμπορντέρ» γιὰ νὰ διαβάσω καὶ νὰ περάσω τὴν ὥρα μου. Στὸ περιοδικὸν «Σεμαίν» τῆς 4ης Φεβρουαρίου 1943 βρῆκα ἓνα ἄρθρον μετὰ τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλον «Ἡ Μασσαλία εἶναι θύμα τῆς φιλολογίας».

ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΝ ΜΕΤΑΒΟΛΗΝ. Ἀριστερὰ τὸ παλαιὸν δεξιὰ τὸ νέον. Ἐτσι εἶχε φαντασθῇ ὁ δῆμος τὸ σχέδιον τῆς πόλεως.

ΠΕΝΤΕ ΗΜΕΡΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΜΟΝ. Σήμερον δὲν βλέπει κανεὶς εἰς τὴν ἀνατιναχθεῖσαν περιοχὴν παρὰ μόνον ἐρείπια καὶ σκόνιν.

Κατωτέρω αντιγράφω τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ ἀρθροῦ:

«Αὐτὸ εἶνε τὸ τέλος, εἶπε ἀναστενάζοντας ὁ ὠραίος Τζίνο. Ἀγαπητὴ μου Λίζα ἡ συνοικία σου εἶχε χάσει καὶ πρὸ τοῦ πολέμου ἀκόμη τὶς πόρτες της. Ὄταν ἔγινε ὁ αἰφνιδιασμός ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν τους, αὐτοὶ ἔγιναν ἀέρας. Κι' ὕστερα ἦρθε ἡ φασαρία γιὰ ὅλους. Ἐφάξαν καὶ βρῆκαν ἀκόμη καὶ τὰ κορίτσια καὶ τὰ πιτσιτά που εἶχαν κρυφτῆ στὰ πίσω δωμάτια τῶν μαγαζιῶν. Ἐτσι δὲν ἔμειναν παρὰ μονάχα τὰ σοβαρὰ σπίτια, ὅπου πῆγαιναν πάντοτε κύριοι τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου. Οἱ σπηλιές τοῦ ὁπίου καὶ οἱ πωληταὶ τοῦ «κοκὸ» (τῆς κοκαίνης) εἶχαν χαθῆ. Τί νὰ κάω τώρα; Νὰ πάω νὰ γίνω ἀνθρακοεργάτης, ὅπως μὲ ἀπειλοῦσε πάντοτε ὁ Γκογκό, ὁ γέρος μου, ὅταν γύριζα στὴν ὁδὸ ντὲ λα Τούρ; Εὐτυχῶς ὕστερα κάπως κανονίστηκα μὲ τοὺς Ἑβραίους. Ἀγγλικὲς λίρες καὶ δολλάρια, χαρτονομίσματα κάθε εἶδους, μὲ τὸν τυπογράφο Μιλού.

Μπορεῖς ὁμως, Λίζα, νὰ τοὺς πῆς ὅτι γνωρίζω τοὺς πραγματικούς ὑπευθύνους, ὅπως γράφουν οἱ ἐφημερίδες. Αὐτοὶ εἶνε οἱ ἐφημερίδες, τὰ μυθιστορήματα καὶ τὰ φιλμ τοῦ Πανιόλ μὲ τοὺς Ραιμύ καὶ τοὺς Πανίς καὶ ὅλους αὐτοὺς ποὺ μᾶς φόρτωσαν στὴν πλάτη, τοὺς περιηγητὰς καὶ τέλος μαζί καὶ τὴν ἀστυνομία. Ἐτσι εἶνε, στὸ λόγο τῆς τιμῆς μου! Ἡ Μασσαλία εἶνε τὸ μεγαλύτερο θῦμα τῆς φιλολογίας.»

Αὐτὸς εἶνε ἕνας τετράγωνος ἰσχυρισμός ποὺ ἀκούεται ὠραία καὶ ποὺ τὸν ἔχω ἀκόμη σ' αὐτιά μου γιατί τὸν ἀνέφερε στὴ συνομιλία μας καὶ ὁ κ. Μπαρρώ, ὁ νομάρχης. Ὄταν κουβέντιαζα μαζί του καὶ τὸν ρωτοῦσα ἀπὸ ποῦ προέρχεται ἡ κακὴ φήμη τῆς συνοικίας τοῦ λιμανιοῦ, ἀφοῦ ἐκεῖ κατοικοῦν μονάχα ἀκίνδυνοι ἄνθρωποι, δὲν εἶχα διαβάσει ἀκόμη τὸ ἀρθρο τῆς «Σεαίν». Ἦταν φυσικὸ νὰ γίνῃ λόγος περὶ φιλολογίας. «Ἐχετε λοιπὸν τὴν γνώμην, τὸν ρώτησα, ὅτι ἡ Μασσαλία εἶνε θῦμα τῆς φιλολογίας;» «Αὕτῃ εἶνε ἡ ὀρθὴ λέξις», μοῦ ἀπήντησε.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη εἶχα ἀκριβῶς τὴν ἴδια γνώμην μ' αὐτόν. Μισὴ ὥρα ἀργότερα τὸ πρᾶγμα μοῦ φάνηκε διαφορετικόν. Τί εἶνε ἐπὶ τέλος ἡ φιλολογία; «Ἡ ποίησις, ἔλεγε ὁ μεγάλος Γερμανὸς στρατηγὸς Γκνάϊζενου, εἶνε τὸ θεμέλιον τοῦ κράτους.» Ἀσφαλῶς, ἀλλὰ εἶνε εἰς θέσιν ἡ ποίησις νὰ δημιουργήσῃ κάτι ποὺ νὰ μὴ βρίσκεται στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου; Βεβαίως δὲν ἔμπορεῖ. Ἐτσι λοιπὸν καὶ ὁ, τι περιγράφει ὁ Πανιόλ δὲν εἶνε τοπία ποὺ ὠνεῖρεῦτηκε. Ἰσως οἱ συγγραφεῖς αὐτοὶ νὰ ὑπερβάλλουν σὲ διάφορα σημεῖα. Τὸ νὰ πιστεῦν ὁμως κανεὶς ὅτι ἡ φαντασία τους εἶνε τόσο μεγάλη, ὥστε νὰ ἐφευρίσκουν πράγματα ἐντελῶς ἀνύπαρκτα, τοὺς ὑπερτιμᾷ πολύ. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι στοὺς κύκλους τῶν σὺμπ καὶ τῶν μπλαζέ ἦταν μόδα νὰ μιλοῦν τὴ γλῶσσαν τῶν ἐκμαυλιστῶν, τῶν παληογυναικῶν, τῶν θαλασσινῶν καὶ τῶν ἀθῶων κοριτσιῶν τοῦ Πανιόλ. Γιὰ νὰ εἰσαγάγῃ ὁμως ὁ Πανιόλ στὴ φιλολογία καὶ νὰ πλουτίσῃ ἰσως τὴ γλῶσσαν αὐτὴ τῶν κακοποιῶν ἔπρεπε, ἀρχικῶς τοῦλάχιστον, νὰ ὑπάρχῃ.

Στὸ λαὸ τῆς Μασσαλίας ἄρεσε ἡ φιλολογία αὕτη, οἱ Μαρσεγιέζοι μάλιστα ἦσαν ὑπερήφανοι γι' αὐτό. Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἄκουσα ποτὲ καμμιά διαμαρτυρία ἐναντίον της. Ὄταν ἀνέβῃ κανεὶς στὸ ὑψηλότερο σημεῖο τοῦ «τρανσπορτῆρ» βλέπει ἀπὸ μακριὰ τὸ Σατώ ντ' Ἰφ, ὅπου κατοικοῦσε ὁ Κόμης Μόντε Χρήστο, ὁ φανταστικός αὐτὸς ἦρωας τοῦ Δουμά. Πέντε χρόνια μετὰ τὴν κυκλοφορία τοῦ πολυκρότου αὐτοῦ μυθιστορήματος ὁ Δουμάς ἐπεσκέφθη τὴν Μασσαλίαν, ὅπου ἐν τῷ μεταξύ τὸ Σατώ ντ' Ἰφ εἶχε γίνῃ ἕνα πολυσύχναστον κέντρον τουρισμοῦ. Ἀπὸ περιέργεια μπῆκε καὶ ὁ ἴδιος σὲ μιὰ βάρκα καὶ πῆγε νὰ ἰδῇ ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ παλαιοῦ πύργου. Μὲ κατὰπληξίν του δὲ εἶδε ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι τὸ μελανοδοχείον, μὲ τὸ ὁποῖον δῆθεν ἔγραφε ὁ ἀνύπαρκτος Κόμης Μόντε Χρήστο. «Καὶ σεῖς τί κάματε τότε;» ρώτησε κά-

ποιος τὸν συγγραφέα ὅταν διηγείτο τὴν ἱστορία αὕτη. «Φυσικά, τὸ ἀγόρασα ἀμέσως!» ἀπήντησε μὲ σοβαρότητα ὁ Δουμάς. — Αὕτῃ βεβαίως εἶνε ἡ ἀθῶα πλευρὰ τοῦ ζητήματος, ἡ κλίσις πρὸς καυχησιολογίαν, ἡ τάσις τοῦ νὰ θέλῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ θεωρῇ ἀληθινὰ πρόσωπα καὶ πράγματα ποὺ ἀνήκουν εἰς τὴν σφαῖραν τῆς φαντασίας. Ὑπάρχει ὁμως καὶ μιὰ ἄλλη πλευρὰ, λιγώτερο ἀκίνδυνη.

«Φυσιολογικῶς» ἡ Μασσαλία ἔχει μερικὸς ἐγκληματίας λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς τῆς θέσεως. Εἶνε συνήθως κακοποιοὶ δευτέρας κατηγορίας: λαθρέμποροι ναρκωτικῶν ἢ σωματέμποροι. Τὸ εἶδος ὁμως αὐτὸ τῶν ἐγκληματιῶν συνεπάγεται ἀμέσως καὶ ἄλλους ἐγκληματίας: κιβδηλοποιούς, ἐκμαυλιστὰς, διεστραμμένους φύσεις κλπ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προκύπτει ἕνα κοινωνικὸν πρόβλημα. Διὰ τοὺς Μαρσεγιέζους ἡ ὑπαρξις τῶν ἐγκληματιῶν ὅτι κάτι θεόπεμπτον, ὅπως ὁ ἥλιος καὶ ὁ Μιστράλ. Ὁ Πανιόλ καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς ἴσως νὰ ἐντύσαν

Ἐτσι λοιπὸν ἀνέλαβε ὁ γερμανικὸς στρατὸς καὶ ἡ γερμανικὴ ἀστυνομία νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ συμφέροντα καὶ τὴν εὐαισθησίαν τῆς φιλολογίας. Ὁ Λουί Ζιλλέ ἔγραφε στὸ ἄρθρον του ὅτι αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ θὰ ἔπρεπε νὰ φεισθῶν μερικῶν σπιτιῶν καὶ πλατειῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἔπρεπε νὰ παραμείνουν ὡς ἐνθύμια. Ὁ δῆμος ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν λοχαγὸν Μπράουνε ἐνὸς γερμανικοῦ τμήματος σκαπανέων, ὁ ὁποῖος καὶ διευθύνει τὸ ἔργον τῆς ἀνατινάξεως τῶν σπιτιῶν τῆς παλαιᾶς συνοικίας. Ὁ Γερμανὸς λοχαγὸς εἶνε μηχανικὸς τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἐργάζεται ἐν καιρῷ εἰρήνης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως τοῦ Βερολίνου. Εἶνε εἰδικὸς εἰς τὰ ζητήματα ἐξυγιάνσεως παλαιῶν πόλεων. Κατὰ τὰς συνομιλίας του μὲ τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς τῆς Μασσαλίας ἀπεδείχθη ὅτι εἶχε ἀκριβῶς τὰς αὐτὰς γνώμας σχετικῶς μὲ τὰ οἰκήματα ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνατιναχθοῦν καὶ τὰ ὁποῖα οἱ αἰσθηματικοὶ ἐθεώρουν ὡς ἄξια διατηρήσεως. Ἐτσι ἀπεκαλύφθη ὅτι

Οἱ σκαπανεῖς φεύγουν. Φυσᾷ ἕνας ἀνεμὸς ψυχρὸς ἐπάνω στὸν «τρανσπορτῆρ». Καὶ κάτι ἄλλο ὁμως θὰ ἤθελα νὰ πῶ. Οἱ πνευματώδεις ρεπόρτερ, γράφοντας ὅτι ἡ Μασσαλία εἶνε θῦμα τῆς φιλολογίας, εἶχαν ὑπ' ὄψιν τους τὸ γεγονός ὅτι ὁ αἰφνιδιασμός ἔγινε χωρὶς ἐπείσοδια. Ἄν ὁμως ἐφονεύοντο καμμιά δωδεκαριά ἀστυνομικοὶ, ὃν ἄρχιζε τὸ ἀνθρωποκτονήγι ἐπάνω ἀπὸ τὶς στέγες τῆς πόλεως, ἂν ὑπῆρχεν ἀνάγκη χρησιμοποίησεως φλογοβόλων πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν κατακομβῶν, ἂν τέλος ὑπῆρχε κάποιο φινάλε «ἀ λὰ Χόλλυγουντ», ὁ κόσμος θὰ ἦταν πῶς εὐχαριστήμενος. Ἀλλὰ δὲν συνέβη τίποτε ἀπ' αὐτὰ. Ὅλοι ἀκολούθησαν πειθηνιοὶ τοὺς ἀστυνομικοὺς, χωρὶς ἀντίστασιν καὶ θόρυβον. Αὐτὸ τὸ ἐκπληκτικὸν καὶ ἀπροσδόκητον τέλος, αὐτὸ ἔκαμε τοὺς ρωμαντικούς νὰ συνέλθουν. Εἶδαν τὴν κατάντια τοῦ ὑπερήφανου κόσμου τῶν ἀπάχιδων ποὺ ἔμοιαζε μὲ κάποιο ξεφουσκωμένον λαστιχένιο μεγαθήριον μετὰ τὸ τέλος τοῦ καρναβαλίου. Αὐτὸ δὲν ἔμπορῶσαν νὰ τὸ χωνεύουν οἱ πνευματώδεις ἄνθρωποι καὶ γι' αὐτὸ ἐφεύραν τὴν ἐξήγησιν ὅτι δῆθεν ἡ συνοικία τῶν κακοποιῶν δὲν ὑπῆρχε παρὰ μονάχα στὴν φαντασίαν τῶν μυθιστοριογράφων.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε πολὺ διαφορετικὴ. Τὸ ὅτι δὲν ἔπρεσαν πυροβολισμοὶ καὶ ὅλα ἐξελίχθησαν προγραμματικὰ σὰν κάποια θεατρικὴ δοκιμὴ, αὐτὸ ὀφείλεται στὸ γεγονός ὅτι τὴν φορὰν αὐτὴν ἡ σκούπα ἦταν ἀνάλογη μὲ τὸν ὄγκον τῶν σκουπιδιῶν. Ὅπουδῆποτε καὶ ἂν ἔστρεφαν τὰ μάτια τους οἱ κάτοικοι τῆς βρωμερῆς συνοικίας ἐβλεπαν κράνη καὶ ἐπαναληπτικὰ ὅπλα.

Θὰ ἦτο ἀσκόπων νὰ φέρουν ἀντίστασιν καὶ δι' αὐτὸ ὅλα ἐπραγματοποιήθησαν χωρὶς πολὺν θόρυβον. Αὐτὰ ὅλα δὲν ἔχουν σχέσηιν μὲ τὴν φιλολογίαν, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑγιεινὴν. Ὄταν ἀργότερα οἱ ἱστορικοὶ θὰ γράφουν τὴν ἱστορίαν τῆς Μασσαλίας, ἀσφαλῶς θ' ἀναφέρουν τὸ ἀξιωματικόν γεγονός ὅτι ἐδῶ κατὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς παλαιᾶς γοτθικῆς συνοικίας μὲ τὰ ἀρχοντικά σπίτια, τὰ ὁποῖα ἔχον καταφραγῶθῃ κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα ἀπὸ τὴν αἰσχύνην καὶ τὴν ἀμαρτίαν, διὰ πρώτην φορὰν ἡ γαλλικὴ καὶ ἡ γερμανικὴ ἀστυνομία ἐνήργησε μὲ τὴν αὐτὴν ἀκρίβειαν καὶ συστηματικότητα ὡς ἕνα σῶμα μηχανικὸν ἢ ἱατρῶν. Ὁ ρωμαντισμὸς τῆς ἐργασίας αὐτῆς εἶνε ὅτι ἐξετελέσθη ἀθόρυβως καὶ μὲ ἀκρίβειαν. Αἱ ὑπερβολαὶ τοῦ Μαρριού, τοῦ ἐξυπνοῦ τύπου τοῦ Μαρσεγιέζου, εἰσήγαγον ἐμπρὸς τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῆς ἐργασίας. Θὰ ἦτο ἀσφαλῶς πολὺ διδακτικὸν διὰ τοὺς Εὐρωπαίους νὰ ἔμπορῶσαν νὰ παραστοῦν θεαταὶ τῆς καταστροφῆς τῆς μεγαλύτερας ἐγκληματικῆς συνοικίας τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀθόρυβου, ἀλλὰ τόσο ἀκριβοῦς καὶ ριζικῆς ἀντιεγκληματικῆς μηχανῆς, ἡ ὁποία ἐξηφάνισε διὰ παντὸς τὸν καρκίνον αὐτὸν τῆς ἀθλιότητος.

Φεύγοντας ἔκαμα ἕνα τελευταῖον γύρον μέσα στοὺς καταραμένους αὐτοὺς δρόμους ποὺ βρωμοῦν ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν. Γιὰ μιὰ στιγμὴ μὲ πλησίασε μιὰ κοπέλλα μὲ φοβισμένον πρόσωπον. Βλέποντας τὴν στολήν μου, ἐνόμισε ὅτι ἤμουνα ὁ διοικητής. Μέσα στὰ χαλάσματα βρῆκε μιὰ μικρὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ μὲ παρακαλεῖ νὰ τὴν πάρω ὡς ἐνθύμιον, χωρὶς κανένα φόβον μήπως κατηγορηθῶ ἐπὶ λεηλασίᾳ. Μοῦ τὴν δίνει καὶ φεύγει. Ἰσως νὰ θέλησε νὰ μὲ ἐξαπατήσῃ καὶ κάτω ἀπὸ τὸ φόρεμά της νὰ εἶχε κρύψῃ κλοπιμαῖα πράγματα. «Γιὰ τὴν Μασσαλία, μοῦ ἔλεγε κάποιος γνώστης τῶν πραγμάτων, μπορεῖτε νὰ γράψετε, νὰ πῆτε ἢ νὰ διαψεύσετε ὅ, τι θέλετε χωρὶς νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ τὸ ἀντικρούσῃ...»

Ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ κοπέλλα αὕτη ἦταν καλὸς ἄνθρωπος. Τὸ προσώπὸ της ἔλαμπε σὰν φωτοστέφανος μέσα στὸ καταραμένον σοκάκι. Θυμοῦμαι τὴν κοπέλλα τοῦ δράματος τοῦ Πανιόλ ποὺ μένει ἐγκαταλειμμένη στὸ λιμάνι τῆς Μασσαλίας, ἐνῶ ὁ ἀγαπημένος της φεύγει. Στὸ πέλαγος ἀνοίγουν τὰ πανιά ποὺ θὰ ὀδηγήσουν σ' ἕνα καινούργιον μέλλον...

Βάλτερ Κιάουλεν

ΠΡΙΝ ΕΣΤΙΑΙ ΜΟΛΥΝΣΕΩΣ, ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑΠΡΑΣΙΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ. Εἰς τὴν ὀπισθεν τοῦ Χρηματιστηρίου πλατεῖαν τῆς Μασσαλίας ὑπῆρχε προηγουμένως ἕνα οἰκοδομικὸν τετράγωνον ἐντελῶς ὁμοιον μὲ ἐκεῖνο τοῦ παλαιοῦ λιμένος. Πρὸ τινῶν ἐτῶν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἐξεκαθάρισαν τὴν ἐστίαν καὶ εἰς τὴν θέσιν τῆς σήμερα ἔχουν φυτευθῇ εὐρύτατοι κήποι μὲ ὠραίους πίδακας.

μὲ χρυσάφι καὶ μὲ ρωμαντισμὸν τὴν γάγρουν αὐτὴν. Δὲν εἰμαι ἀρμόδιος καὶ οὔτε σκοπεύω νὰ τοὺς κρίνω. Αἰσθάνομαι ὁμως ὅτι ἔχω καθῆκον νὰ πῶ κάτι ἐναντίον τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐνοχῆς τῆς φιλολογίας εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Μασσαλίας. Αὐτὸ δὲ διότι ἰσως εἰμαι ὁ μόνος συγγραφεὺς ποὺ παρέστη εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ τόπου, ὅπου κατὰ προτίμησιν κινεῖται οἱ ἥρωες τῶν ἀστυνομικῶν μυθιστορημάτων. Ἰσως νὰ ἔπρεπε νὰ παρευρίσκωνται ὁ Πανιόλ καὶ οἱ συνάδελφοί του διὰ νὰ συνοδεύσουν τὸν ὠραίον Τζίνο στὸ στρατόπεδον ἐργασίας καὶ αὐτὸ διὰ νὰ ἔχουν διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν εὐκαιρίαν νὰ κάμουν ἕνα γύρον στὴν ὁδὸ ντὲ λα Τούρ. Ἀλλὰ αὐτὸ δι' ἄλλους λόγους δὲν ἔγινε.

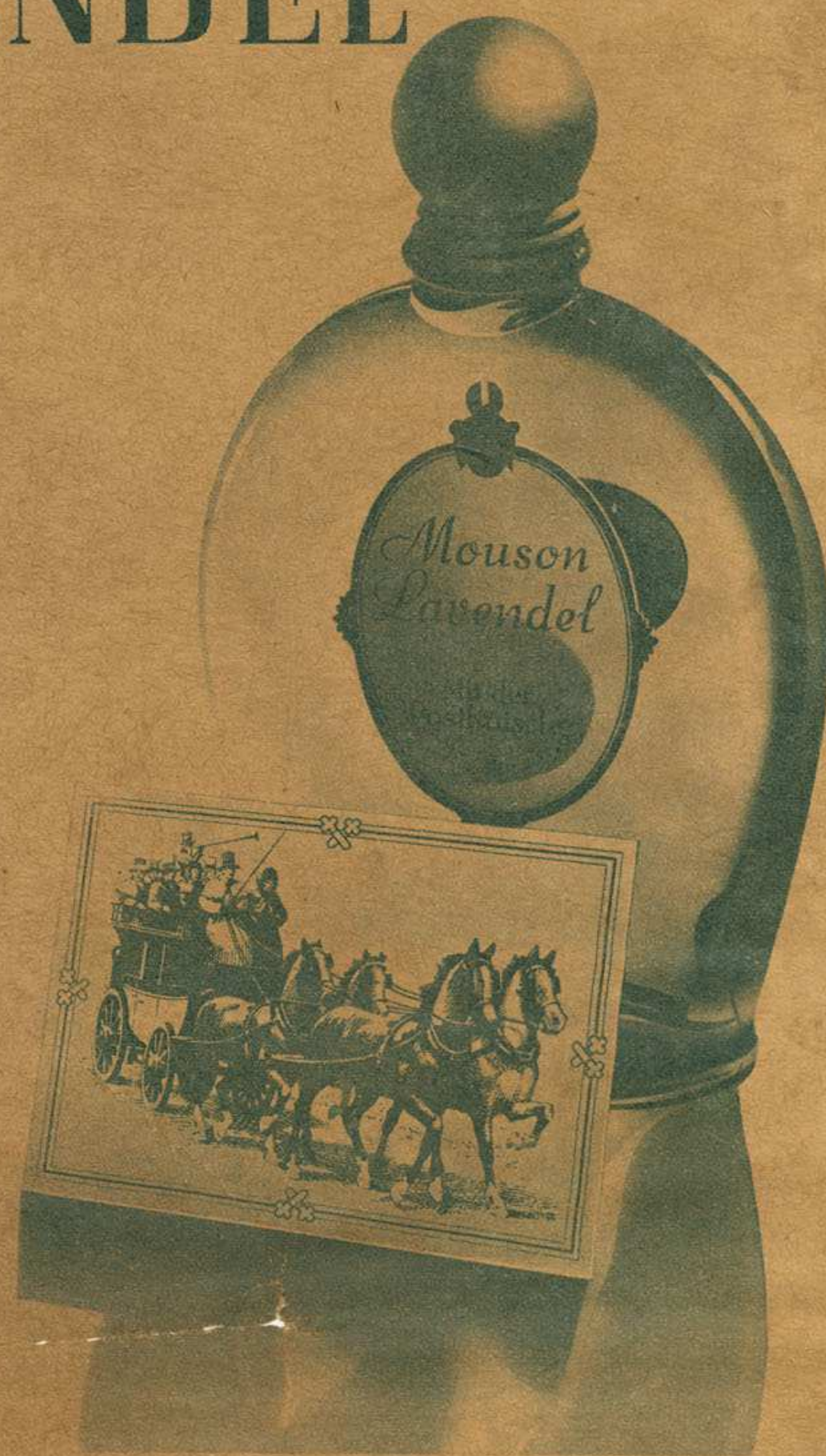
ὁ «Νέρων τῆς Μασσαλίας» — ὁ λοχαγὸς Μπράουνε εἶνε ἕνας κοντόχονδρος Βερολινέζος μὲ ἀδρὰ χαρακτηριστικά — θεωρεῖ τὴν δυναμίτιδα ὡς κάτι, τὸ ὁποῖον πρέπει κανεὶς νὰ χειρίζεται μὲ μεγάλην προσοχήν.

Πλησίον τῆς Λὰ Μαζὸρ τὰ σπίτια ἔχουν ὅλα σχεδὸν γκρεμισθῇ. Μονάχα ἡ μικρὴ ἐκκλησία στὸ χεῖλος τῆς παραλίας ὑψώνει τὸ κεφάλι στὸν ἐλευθερο αἊρα. Τὸ βλέμμα ἐκτείνεται στὸν ἀνοικτὸ χῶρον, πέραν ἀπὸ τὰ ἐρείπια καὶ τὰ χαλάσματα. Τώρα φαίνεται καὶ πάλιν ἡ σιλουέττα τοῦ λόφου, ὅπου στὴν ἀρχαιότητα οἱ Ἕλληνες ἀποικοῖ τῆς πόλεως εἶχον ἀνεγείρῃ τὴν ἀκρόπολιν των. Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἐδῶ θὰ μπορούσε ν' ἀνθίσῃ καὶ πάλιν ἡ ὡμορφιά, ὅπως ἔλεγεν ὁ κ. Μπωντουέν.

**ΤΟ ΣΗΜΑ ΠΟΥ ΕΓΓΥΑΤΑΙ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ**

MOUSON LAVENDEL

Χαλαρωμένος
θύλαξ
δόντος

Η ΠΕΡΙΟΣΤΙΤΙΣ

μαζύ με την σήψιν είναι μία από τας συχνότερας ασθενείας των δοντιών μας. Προσβάλλει τὰ ούλα και τὰ ὀστὰ τῆς σιαγόνης, ἐμφανιζομένη κατὰ τὸ πλείστον λόγω ἐσφαλμένης διατροφῆς, μὴ μασήσεως τῶν φαγητῶν και ἀνεπαρκούς περιποιήσεως τοῦ στόματος. Ζητήσατε νὰ σᾶς ἀποσταλῇ δωρεάν τὸ φυλλάδιον «Gesundheit ist kein Zufall» ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια Chlorodont, Dresden-N 6.

Ἡ ὁδοντόκρεμα

Chlorodont

ὑποδεικνύει τὸν ὀρθὸν δρόμον τῆς περιποιήσεως τῶν δοντιῶν.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΣ ΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Μόνον ἐκεῖνος ποὺ κατέχει καλῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος, ἡμπορεῖ νὰ ἀποφανθῇ διὰ τὸ παρὸν και τὸ μέλλον. Τριάκοντα φημισμένοι εἰδικοί ἐπιστήμονες ἐμφανίζουν εἰς τὸ μόλις ἐκδοθὲν κλασσικὸν ἔργον

„Die Große Weltgeschichte“

τὸ ἱστορικὸν πεπτωμένον ἑνὸς ἐκάστου λαοῦ ἀπὸ τῆς προϊστορίας μέχρι τῆς σημερινῆς ἐποχῆς. 16 τόμοι, 7500 σελίδες κειμένου, 3200 εἰκόνες και 14 ὁλοσέλιδοι ἱστορικοὶ χάρται. **ΕΚΑΣΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΠΑΝΟΔΕΤΟΣ ΜΑΡΚΑ 19.50**
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΤΩΝ 16 ΤΟΜΩΝ ΜΑΡΚΑ 312.-

Τὸ ἔργον ἐκδίδεται μόνον εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν. Ὁ VIII τόμος (Ἰσπανία και Πορτογαλία) και ὁ IX (Ἰταλία) ἐξεδόθησαν. Οἱ ἄλλοι τόμοι ἀκολουθοῦν εἰς χρονικὴν ἀπόστασιν 4-5 μηνῶν.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΔΙ' ΕΞΑΓΩΓΗΝ. ὩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ Ἡ ΠΛΗΡΩΜΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΕἰΣ ΞΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ Ἡ ΜΕΣΟΝ ΤΟΥ ΚΛΗΡΙΓΚ. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΤΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΙΣΧΥΟΥΣΑΝ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΚΛΗΡΙΓΚ. Ἡ ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΕἶΝΕ ἸΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΚΛΗΡΙΓΚ.

Ζητήσατε δωρεάν και ἄνευ ὑποχρεώσεως δείγματα κειμένου και εἰκόνων με ἐγχρωμον ἀπεικόνισιν και τῶν 16 τόμων.

FACKELVERLAG STUTTGART · W 106 (GERMANIA)
Abteilung Exportbuchhandlung

Σύνθημα

TIL
HOLMENKÖLLEN
RESTAURANT
10

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΕΣ ΤΡΕΛΛΕΣ

Στο Χολμενκόλλενπεργκ, το
περίφημον κέντρον χειμερινών
σπόρ πλησίον του Όσλο
της Νορβηγίας.